

JEZICI I KULTURE U VREMENU I PROSTORU 9
SAŽECI

16. novembar 2019, FILOZOFSKI FAKULTET, NOVI SAD

LANGUES ET CULTURES DANS LE TEMPS ET DANS L'ESPACE 9
ABSTRACTS

16 novembre 2019, FACULTÉ DE PHILOSOPHIE, NOVI SAD

LANGUAGES AND CULTURES IN TIME AND SPACE 9
ABSTRACTS

November 16, 2019, FACULTY OF PHILOSOPHY, NOVI SAD

Novi Sad, 2019

UNIVERZITET U NOVOM SADU
FILOZOFSKI FAKULTET

Urednici: prof. dr Snežana Gudurić, msr Slađana Stamenković, msr Jovana Petrović
Tehnički urednik: doc. dr Aleksandar Kavgić

Izdavač: Filozofski fakultet

Za izdavača: prof. dr Ivana Živančević Sekeruš

Programski odbor / Comité scientifique / Programme committee:

prof.dr Ivana Živančević Sekeruš, dekan Filozofskog fakulteta u Novom Sadu
prof. dr Davide Astori
prof. dr Georgiana Lungu-Badea
doc. dr Jean-Paul Meyer
prof. dr Octavia Nedelcu
prof. dr Mihai Radan
prof. dr Georgeta Rața
prof. dr Vesna Hadži-Požgaj
prof. dr Igor Lakić
prof. dr Jagoda Granić
prof. dr Vladislava Gordić Petković
prof. dr Snežana Gudurić
prof. dr Tvrko Prčić
prof. dr Tatjana Đurović
prof. dr Ksenija Šulović
prof. dr Virđinija Popović
prof. dr Selena Stanković
prof. dr Veran Stanojević
prof. dr Predrag Mutavdžić
doc. dr Vojkan Stojičić

Organizacioni odbor / Comité d'organisation / Organising committee:

prof. dr Snežana Gudurić, predsednik Organizacionog odbora
prof. dr Dragana Drobnjak
prof. dr Ksenija Šulović
prof. dr Sabina Halupka Rešetar
prof. dr Sonja Filipović Kovačević
prof. dr Olga Panić Kavgić
prof. dr Aleksandar Kavgić
prof. dr Ana Halas
doc. dr Ružica Seder
dr Vanja Manić Matić
doc. dr Nataša Popović
msr Jovana Petrović
msr Slađana Stamenković
mr Ana Topoljska

vebsajt / site web / website: <http://www.jikuvip.info>

vebsajt / site web / website: http://www.ff.uns.ac.rs/fakultet/fakultet_konferencije.html

imejl-adresa / courriel / email: jezici.kulture.9@gmail.com

ISBN 978-86-6065-553-2

PLENARNA IZLAGANJA
COMMUNICATIONS PLÉNIÈRES
PLENARY TALKS

Koković Dragan

Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, Srbija

profkokovic@gmail.com

JEZIK IZMEDU DRUSTVENOG KONTEKSTA I AUTONOMIJE

Društveni kontekst utiče kako na jezik tako i na shvatanje njegovih društvenih funkcija. Ovi problemi su u fokusu sociologije jezika. Unutrašnja kritika jezika i njegova autonomnost pripadaju lingvistici i o tome sociologija nema mnogo šta da kaže. Ona proučava vezu jezika i društva (društvenih struktura). Društveno raslojavanje i diferencijacija jezika su jedno od najvažnijih pitanja sociologije (jezik i društvene klase, jezik podkultura, jezik profesija itd). Dok lingvisti razmatraju unutrašnju strukturu jezika, sociologija se zanima za spoljašnji pristup jeziku, njegov uticaj na grupe i veće društvene kolektivitete.

Sociologija ukazuje na značaj jezika u medjuličnim i medjugrupnim odnosima, na njegov uticaj na obrasce ponašanja.

Razmatrajući funkcije jezika, sociologija jezika otkriva promene koje se dešavaju uporedo sa razvojem društva i kulture, načine simbolizovanja u različitim kulturama, religijama i ideologijama.

Mnogi primeri svedoče o tome koliko su društveni uslovi i okruženje značajni za objašnjenje jezika i njegovog simboličkog karaktera.

Ključne reči: sociologija jezika, jezik i društvene klase, jezik potkultura, tajni jezici

Milosavljević Tanja

Univerzitet u Nici, Filološki fakultet, Francuska
tanja.milosavljevic@gmail.com

**« DE LA CORSE AUX BALKANS »
SRBI NA KORZICI I KORZIKANCI NA BALKANU**

Francusko-srpsko prijateljstvo nastalo je u dramatičnim uslovima Prvog svetskog rata. Patnje i razaranja prouzrokovani Velikom ratom (1914-1918) otvorili su vrata zajedničkoj istoriji naša dva naroda. Poznato je da je Srbija kao znak zahvalnosti francuskom narodu čiji su predstavnici učestvovali u njenom oslobađanju i koji se divio Srbiji na herojskom otporu, odala počast postavljanjem ikoničnog spomenika u srcu najvećeg i najlepšeg parka u Beogradu.

Međutim, malo je poznato da je Korzika takođe odigrala svoju ulogu u ovoj priči o prijateljstvu i solidarnosti. Mnogi mladi Korzikanci su se borili na Istočnom frontu i nažalost izgubili svoje živote tamo. Stotinak Korzikanaca je sahranjeno na vojnom groblju u Makedoniji, a nekolicina na francuskom u Beogradu.

Manje je poznato takođe da je Korzika, bez obzira na to što je i sama krvarila, bila utočište za nekoliko hiljada Srba koji su napustili svoju zemlju. Srdačni Korzikanci su bili vođeni željom da pomognu prognanicima da prežive svoju kobnu sudbinu. Nažalost, neki od njih su skončali svoje živote a njihovi posmrtni ostaci ostali su i dan danas na ovom lepom francuskom ostrvu.

Knjiga « De la Corse aux Balkans » je fokusirana prvenstveno na obnavljanje veza solidarnosti i humanosti. Pored toga sto jača veze naša dva prijateljska naroda, ona čuva i sećanje na mučenstvo naših predaka, na njihovu junačku i slavnu borbu.

Ključne reči: francusko-srpski odnosi, Korzika, Veliki rat, Srbi, Korzikanci

SAŽECI
ABSTRACTS

Andrić Edita

Filozofski fakultet u Novom Sadu, Srbija
andrice@ff.uns.ac.rs

ZELENA BOJA I NJENE NIJANSE U MAĐARSKOM I SRPSKOM JEZIKU

Boje su svuda oko nas, ali nazivi za nijanse pojedinih osnovnih boja se drugačije izražavaju u raznim jezicima. Autorka rada se u nekoliko navrata bavila kontrastiranjem boja u mađarskom i srpskom jeziku. Ovaj rad se bavi značenjem i simbolikom zelene boje u mađarskom i srpskom jeziku, nazivima za zelene nijanse u mađarskom i njenim ekvivalentima na srpskom jeziku. Posebno će se analizirati poreklo, način nastajanja i struktura naziva ali i kolokacije koje se javljaju sa komponentom *zöld* i *zeleno*. Na kraju će se pomenuti i frazeološke jedinice u čijem se sastavu nalazi ova osnovna boja u jezicima koji su predmet analize.

Ključne reči: boja, nijanse, *zöld*, zeleno, frazeologija, mađarski jezik, srpski jezik

Babić Jelena

Univerzitet u Beogradu, Filološki fakultet, Srbija
jelenababic@fil.bg.ac.rs

UČENJE STRANOG JEZIKA U VOJSCI: SLUČAJ ARAPSKOG

Promene na polju međunarodne bezbednosti uslovljavaju bolje poznavanje socijalnih i kulturnih prilika, a naročito jezika naroda zemalja u koje se šalju pripadnici vojske. Znanje stranih jezika za pripadnike oružanih snaga određene zemlje u 21. veku predstavlja neophodnost.

Arapski jezik je jedan od šest službenih jezika u Ujedinjenim nacijama i njime govori više od 422 miliona ljudi. Standardni arapski jezik je jezik zvanične i službene komunikacije, obrazovanja i medija; to je jezik islama, Kurana, Reči Alahove. Geografski posmatrano, rasprostranjen je na Srednjem i Bliskom istoku i u Severnoj Africi, i službeni je jezik u 26 zemalja. S obzirom na to da su zemlje Bliskog istoka poslednjih decenija poprišta ratnih sukoba i međunarodnih vojnih i mirovnih operacija, poznavanje arapskog za pripadnike vojske, naročito onih zemalja koje su na čelu vojnih operacija, postaje jedan od prioriteta.

Cilj ovog rada je da opiše metode podučavanja arapskog jezika u nekim od centara za učenje stranih jezika pri vojsci u Sjedinjenim Američkim Državama i Engleskoj. Naročita pažnja će biti posvećena radu Instituta za strane jezike koji se nalazi u Montereju u Kaliforniji (DLIFLC – Defense Language Institute Foreign Language Center) i u kojem se velika pažnja posvećuje podučavanju brojnih dijalekata arapskog jezika. Imajući u vidu postojanje govornog i standardnog jezika u arapskom i činjenicu da književni, odnosno standardni jezik nije maternji jezik, za svakodnevnu komunikaciju veoma je važno znanje dijalekta. Takođe, poslednjih godina je i Ministarstvo odbrane UK Velike Britanije u Centru za strane jezike (Defence Centre for Language and Culture) načinilo velike korake na polju podučavanja stranih jezika, naročito arapskog.

Ključne reči: arapski jezik, vojska, nastava, strani jezik struke

Bala Monika

Univerzitet u Beogradu, Filološki fakultet, Srbija
moniballa@gmail.com

**SPISATELJICE U MAĐARSKOJ U 19. VEKU I ULOGA ŽENSKE PERIODIKE U
OBRAZOVANJU NOVOG KULTURNOG MODELA**

U prvoj trećini 19. veka štampa postaje sve važniji oblik javnog informisanja u Mađarskoj, broj pretplatnika raste, a društveni progres i ukus publike diktiraju nove stilove i žanrove. Pored osnivanja dnevnih listova i nedeljnika, nastaju i porodični i modni časopisi, koji saopštavaju o društvenim i umetničkim zbivanjima u zemlji, ali i o zanimljivostima iz sveta i drugih kultura. Važan segment ovih časopisa je rubrika književnih priloga, gde su svoje radove objavljivale prve spisateljice. Usled krupnih društveno-ekonomskih promena u Evropi, u Mađarskoj se javlja potreba za promenama u različitim domenima života. U ovom periodu uz proces urbanizacije menja se i uloge žene u okvirima kulturne tradicije. Sve je više slavni glumica, umetnica iz sveta muzike, spisateljica, a ujedno se formira i ženska čitalačka publika. U fokusu ovog rada su spisateljice u Mađarskoj u 19. veku i uloga prvih ženskih časopisa u stvaranju novog kulturnog obrasca. U radu ću posebno izdvojiti stvaralaštvo dve spisateljice: Julije Sendrei (Szendrey Júlia), supruge slavnog pesnika Šandora Petefija, i Emilije Kanje (Kánya Emília), prve žene urednice i osnivačice književnog i modnog časopisa *Čaladi Ker* (*Családi Kör*).

Ključne reči: književno stvaralaštvo žena u Mađarskoj u 19. veku, ženska periodika, Sendrei Julija, Emilija Kanja

Balažic Bulc Tatjana

Univerzitet u Ljubljani, Filozofski fakultet, Odsek za slavistiku, Slovenija
tatjana.balazicbulc@ff.uni-lj.si

**INSTRUMENTI PODSTICANJA INSTITUCIONALNE DVO- ILI VIŠEJEZIČNOSTI U
SLOVENIJI I VOJVODINI**

Jedno od temeljnih načela savremenih društava je poštovanje jezičkih ljudskih prava. Pritom se danas, u vreme sve intenzivnijih migracija, posebno ističu jezička prava manjinskih jezičkih zajednica koje žive u određenoj društvenoj sredini, što se naglašava i u različitim međunarodnim dokumentima (npr. Deklaraciji o ljudskim pravima UN-a, Evropskoj povelji o regionalnim i manjinskim jezicima Vijeća Evrope i td.). Osim što se ona ostvaruju u privatnom okruženju i u obrazovanju, treba da se ostvaruju i u javnoj komunikaciji u različitim državnim institucijama, kao što su državna uprava, policija i sudovi, zdravstvo, obrazovne institucije i sl. Pošto u Sloveniji i Srbiji postoji već duga tradicija regulisanja manjinskih jezičkih prava, koja ima svoje začetke u nekada zajedničkoj državi, formalna zastupljenost manjinskih jezika u državnim institucijama na dvo- ili višejezičnom prostoru nije upitna, međutim postavlja se pitanje koliko su zaposlenici u tim institucijama spremni i motivisani za takvu komunikaciju. U radu se na primeru nacionalnih manjina u Prekmurju i Primorju (Slovenija) te u AP Vojvodini (Srbija), koja može da posluži kao model što se tiče uređivanja manjinskih pitanja, preispituju instrumenti

kojima država podstiče zaposlenike na dvo- ili višejezičnu komunikaciju. Pokušava se odgovoriti na pitanje koliko ti instrumenti, s posebnim naglaskom na ekonomskim instrumentima, potiču zaposlenike na učenje i usavršavanje manjinskih jezika te na njihovu aktivnu upotrebu, kako u direktnoj komunikaciji tako i u prevođenju odnosno tumačenju.

Ključne reči: jezička ljudska prava, nacionalne manjine u Sloveniji, nacionalne manjine u Vojvodini, institucionalna dvojezičnost, ekonomska vrednost dvojezičnosti

Bandov Toni

Univerzitet u Zagrebu, Filozofski fakultet, Hrvatska
tbandov@ffzg.hr

SPAVAČ U SMETU I ZADAĆA KNJIŽEVNOSTI NA AFRIKAANSU

Marlene van Niekerk (1954.) južnoafrička je spisateljica i pjesnikinja s prebivalištem u Amsterdamu koja predstavlja jedan od vodećih literarnih glasova na afrikaansu u vrijeme post-aparthajdske Južnoafričke Republike. Njezini najpoznatiji romani *Triomf* (1994.) i *Agaat* (2004.) višestruko su nagrađivani i predstavljaju prekid kao i kritiku afirmiranog nacionalnog romana na afrikaansu za vrijeme apartheida. Van Niekerk objavljuje 2010. godine zbirku od četiri, tematski povezane priče pod nazivom *Die Sneeuwslaper* [Spavač u smetu]. U ovoj zbirci Van Niekerk analizira odnos priče i pripovijedanja, fikcionalizacije stvarnosti i zadaće umjetnosti. Priče su međusobno tematski povezane, dok su stilski strogo odvojene i nespojive cjeline koje u konačnici stvaraju narativnu Moebiusovu vrpцу kojom posljednja priča otvara paralelni prozor u interpretaciju prve priče ali iz drugog ugla. Time je stvoren neograničeni proces premetanja stvarnosti u fikciju i fikcije u stvarnost. Protagonisti svake od pričâ (student kreativnog pisanja, pisac, beskućnik i fotograf) naseljavaju isti mikrokozmos koji pokušavaju kreativno 'omeđiti' pomoću karakterističnih pristupa stvarnosti: imitacijom, izmišljanjem, intervjuom, fotografijom. U ovom radu pokušat ćemo odrediti poetičke postavke Marlene van Niekerk i dovesti ih u odnos sa stanjem književnosti na afrikaansu nakon pada apartheida. Posebno ćemo se usredotočiti na likove studenta i fotografa, s početka i završetka zbirke, koji svojim južnoafričkim podrijetlom i specifičnim problemima s kojima se susreću mogu biti ključni u razumijevanju promijenjene društvene stvarnosti u Južnoafričkoj Republici i konstruktivne kritike usmjerene na literarno stvaranje na afrikaansu.

Ključne riječi: afrikaans, Moebiusova vrpca, zadaća umjetnosti

Barbi Maurizio

Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu
maurizio1973@yahoo.it

L'ANGLICISMO *TEENAGER* E IL NEOLOGISMO *GIOVANISSIMO*: UN FORESTIERISMO E UNA NEOSEMIA A CONFRONTO

Lo scopo del presente lavoro è quello di confrontare il forestierismo *teenager*, da tempo registrato nel vocabolario Zingarelli, e il recente neologismo *giovanissimo* in funzione di sostantivo, il quale non risulta ancora registrato dal vocabolario appena citato. Questo neologismo, inoltre, rappresenta un esempio di neosemia, secondo De Mauro (2006). In questo contributo, ipotizziamo che il sostantivo *giovanissimo* possa rappresentare un possibile equivalente italiano dell'anglicismo *teenager*. Questa ipotesi, se verificata, potrebbe rappresentare un esempio di neoformazione italiana che, sorta dall'alto, come afferma Renzi (2019), si pone come alternativa ad un prestito che potremmo includere fra quelli denominati convenzionalmente "di necessità".

Il metodo privilegiato per questo confronto corrisponde ad uno scavo lessicografico inerente diverse edizioni del vocabolario Zingarelli, al fine di osservare la data di attestazione e la prima registrazione dell'anglicismo *teenager* in questo vocabolario, unitamente alla comparsa di *giovanissimo*, anche se il significato di nostro interesse, che corrisponde sostanzialmente a "ragazzo o ragazza minorenni o appena maggiorenne" (e quindi assimilabile a *teenager*) non risulta ancora registrato dal vocabolario Zingarelli. La ricerca in questione prevede, inoltre, la verifica del significato di questo neologismo e il suo radicamento all'interno di un *corpus* composto dall'archivio storico del quotidiano "la Repubblica" e dai volumi offerti da "Google libri".

Il confronto di *giovanissimo* e *teenager*, in base ai dati ottenuti dalla ricerca e ai contesti d'uso nei quali queste voci vengono utilizzate, ci permetteranno di valutare l'effettivo radicamento del sostantivo *giovanissimo*, il quale si potrebbe porre come valida alternativa all'anglicismo *teenager*.

Parole chiave: anglicismi / neosemie / vocabolario / lessico / lessicografia

Баровић Владимир

Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет, Србија
barovic@ff.uns.ac.rs

МЕДИЈСКИ СИСТЕМИ ТЕРОРИСТИЧКИХ ОРГАНИЗАЦИЈА БЛИСКОГ ИСТОКА

У раду се анализира сам термин тероризам, наводи се дефиниција тероризма и даје кратки преглед развоја тероризма као глобалног феномена. Истиче се подела терористичких организација и износи неке од најзначајнијих терористичких акција у прошлости. Аутор истражује настанак Ал Каиде и посебно анализира њене медијске операције, односно рад на пропаганди те терористичке мреже. Посебно се анализира настанак Исламске државе и

њеног медијског система. У раду се износи анализа најзначајнијих медија Исламске државе са акцентом на онлајн магацине, радио станицу и новинске агенције које шире пропаганду те терористичке групе. Чињеница је да су медији терористичких организација у техничком смислу квалитетни али је њихова пропаганда усмерена на ширење мржње, страха и пружање савета како извести масовне нападе усмерене према цивилима. Свој успон Исламска држава може да захвали добро организованом и централизованом медијској пропаганди, која је обезбедила прилив нових регрута али и ширење страха међу становништвом које је држано у покорности и медијском мраку. Рад доприноси структуралном сагледавању медијске пропаганде савремених терористичких организација са Блиског истока, које масовно користе медије и друштвене мреже у промоцији своје терористичке идеологије.

Кључне речи: медији, тероризам, Блиски исток, Ал Каида, Исламска држава, интернет, друштвене мреже, магацини, пропаганда

Belada Mirela

Univerzitet u Beogradu, Filološki fakultet, Srbija
mirela84bg@yahoo.com

Trajlović-Kondan Minerva

Univerzitet u Beogradu, Filološki fakultet, Srbija
minervatra@yahoo.com

**ČLAN U RUMUNSKOM JEZIKU. ANALIZA I USVAJANJE KATEGORIJE
ODREĐENOSTI/NEODREĐENOSTI U UČENJU RUMUNSKOG KAO STRANOG
JEZIKA**

Tumačenje člana u rumunskom jeziku prouzrokovalo je brojne lingvističke kontroverze kako rumunskih, tako i stranih teoretičara. U lingvističkoj literaturi član je svrstavan u vrstu reči, u sufiks ili gramatički instrument i gramatičku morfemu kategorije determinacije. Baveći se problemom njegove definicije, teoretičari nisu poklanjali dovoljno pažnje poteškoćama u njegovoj primeni, odnosno njegovom usvajanju od strane govornika kojima rumunski nije maternji jezik.

U radu su predstavljeni različiti stepeni individualizacije/aktualizacije člana, kao i skup aspekata koji zahtevaju njegovo prisustvo/odsustvo u savremenom rumunskom jeziku. Kategoriju određenosti kao jedno od specifičnih obeležja rumunske gramatike karakteriše proklitički oblik neodređenog i enklitički oblik određenog člana (uz izuzetke ispred vlastitih imenica). Iz semantičke perspektive analizirani su različiti stepeni aktualizacije, od mogućeg, realnog poznavanja predmeta (*o casă*) ili opšteg poznavanja (*casa*) do konkretnog poznavanja (*casa mea*).

Cilj ovog rada je analiza ovih oblika i sagledavanje problematike pri njihovoj upotrebi kod studenata kojima rumunski nije maternji jezik. Istraživanje je sprovedeno na usmenom i

pismenom izražavanju studenata, na korpusu tekstova – prevoda sa srpskog na rumunski jezik, u čijem fokusu je bila upotreba određenog člana.

Na osnovu analiziranog korpusa, rezultati su potvrdili našu hipotezu da usvajanje člana predstavlja veliku poteškoću govornicima čiji maternji jezik ne poznaje ovu kategoriju. Pokušaj ovog rada je da sistematizuje i objasni prirodu kategorije određenosti uz osvrt na dosadašnja istraživanja i da ukaže na problem u njenoj praktičnoj primeni, kojoj nije pridavan veći značaj.

Кључне речи: rumunski jezik, član, određenost/neodređenost, individualizacija/aktualizacija, usvajanje

Безрукова Ивана

Институт за српски језик САНУ, Београд, Србија
ivanamcancar@gmail.com

МОРФОЛОШКЕ ОДЛИКЕ КУЛТНИХ СПИСА О СВЕТОМ ЦАРУ УРОШУ ПАТРИЈАРХА ПАЈСЕЈА

У раду се анализирају морфолошке одлике култних списа о Светом цару Урошу патријарха Пајсеја у домену деклинације именица, заменица, придева, партиципа, бројева и у сфери образовања различитих глаголских облика. Тежиште рада јесте на уочавању књишких редакцијских особина и црта народног говора у делима писаним српскословенским језиком на заласку средњег века. С тим у вези, задатак аутора јесте да утврди да ли је степен присуства дијалекатских наноса у Служби, Синаксарском житију и Житију Светог цара Уроша условљен карактером, наменом и начином настанка самих дела. Иако језик патријарха Пајсеја одликује тежња ка чувању књишких црта редакцијског језика на нивоу морфолошког система, видљив је и утицај дијалекатске базе писца, посебно у Житију, на местима где писац преноси народну легенду или износи историографске податке. Према томе, начин настанка дела и степен сакралности текстова у директној су вези с количином дијалекатских наноса, који немају само општештокавски, него и ужи регионални карактер.

Кључне речи: морфолошке одлике, српскословенски језик, култни списи, Свети цар Урош, патријарх Пајсеј

Biljetina Jelena

Univerzitet u Novom Sadu, Pedagoški fakultet Sombor, Srbija
jelena.biljetina@gmail.com

JEDU LI ENGLEZI 'LEBA BEZ MOTIKE? KOGNITIVNOLINGVISTIČKI PRISTUP IDIOMIMA SA GLAGOLIMA *EAT* I *JESTI*

Cilj ovog istraživanja jeste da ispita različite konceptualizacije procesa jedenja i to u slučajevima u kojima se glagoli *eat* u engleskom jeziku i *jesti* u srpskom koriste u idiomatizovanim strukturama. Drugim rečima, cilj je da se ispita idiomatizovana upotreba glagola *eat* i *jesti* sa kognitivnolingvističkog stanovišta, kako bi se uporedio način konceptualizacije procesa jedenja u engleskom i srpskom, ali i kako bi se uporedila sama leksikalizacija kojom se jezički uobličavaju pojmovi izraženi putem pojma jedenja. Korpus za istraživanje uzet je iz relevantnih jednojezičnih i dvojezičnih rečnika engleskog i srpskog jezika. Prikupljena građa potom se podvrgava analizi na osnovu teorija pojmovne metafore i metonimije. Teorija pojmovne metafore služi kao osnova za utvrđivanje pojmovnih mehanizama kojima se ostvaruju idiomatizovana značenja, a najčešći su pojmovna metafora i metonimija, kao i mehanizam metaftonimije, njihovog združenog delovanja. Ovim mehanizmima ispituje se pojmovna struktura idioma i dobija uvid u motivacionu osnovu njihovog nastanka. Kontrastivna priroda analize ogleda se u činjenici da se ispituju idiomi u dva različita jezika. Dobijeni rezultati bi, prema tome, trebalo da pokažu koji kognitivni mehanizmi dovode do prenosa značenja i idiomatizacije, ali i da ukažu na sličnosti i razlike u konceptualizaciji i leksikalizaciji pojmova izraženim idiomima sa glagolom *eat*, odnosno *jesti*.

Ključne reči: *eat*, *jesti*, idiomi, pojmovna metafora, pojmovna metonimija

Бодрич Радмила

Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет, Србија
radmila.bodric@gmail.com

РЕФЛЕКСИЈЕ СТУДЕНАТА АНГЛИСТИКЕ О МОТИВАЦИОНИМ ФАКТОРИМА У УЧЕЊУ ЕНГЛЕСКОГ ЈЕЗИКА ЗА ВРЕМЕ СТУДИЈА

Мотивација је један најзначајнијих афективних фактора у настави страних језика. Она представља покретачку снагу за развијање и истрајавање у дугом и сложенем процесу овладавања страним језиком. Има много научних студија у области психологије мотивације које се баве мотивацијом у различитим контекстима учења. Међутим, нема много свеобухватних и коначних анализа мотивације у учењу страних језика управо због њене динамичности, ситуационе сложености процеса учења страног језика и широког спектра мотива који модификују учениково понашање. Циљ овог рада је да испита мишљења студената англистике о факторима који утичу на подстицање и одржавање мотивације за учењем енглеског језика током основних студија. Резултати спроведеног анкетног истраживања (мешовитог методолошког поступка) на узорку од 96 студената треће и четврте године англистике указују да на мотивацију студената утичу различити

унутрашњи и спољашњи фактори. Њих треба узети у обзир приликом организације наставног рада ради стварања још стимулативнијег окружења као основе за повећавање и одржавање нивоа мотивације и креативности студената.

Кључне речи: мотивација, енглески као страни језик, универзитетски ниво, рефлексије, анкетно истраживање.

Бошњакковић Жарко

Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет, Србија
zarko.bosnjakovic@gmail.com

ИНВЕНТАР И ДИСТРИБУЦИЈА ПРОЗОДЕМА У ГОВОРУ БАВАНИШТА

Говор Баваништа (код Ковина) има стару акцентуацију (*лопата, иде, идем, девојка; ра#дила, исе#ч`е, исе#ч`еш, ка#ђење*), али са помереним краткосилазним са отворене и затворене ултима (*сестра, глава; отац, народ*). Циљ нам је да покажемо колико је данас стабилна овај трочлани прозодијски систем и које га промене нарушавају. Истраживање је показало да се спорадично, у различитим позицијама, чује и краткоузлазни (*сестра, у животу, отац, троје деце, венчам, излупа*), а долази и изузетно ретко до дужења у кановачкој позицији (*даска, изашла*). Није ретко померање силазних акцената на пре акценатске дужине (*баџила, месец дана, нарасти*). Ретко се среће краткосилазни на затвореној ултими (*данас, откуд, педес*), али и испред енклитике (*лепо је, ћерка се*). Такође, треба истаћи да се факултативно у двосложним речима иза дугоузлазног чује удар, а неки пута и дуг вокал (*овде, попа, подне, ручак*), што треба мерењем још проверити. Зависно од темпа говора и функције речи у исказу долази до скраћивања акцента (нит сам *попу звала, каже*) или дезакцентуације будући да је друга реч део акценатске целине (*свето*). Преношење акцента на проклитику је веома ретко (то буде у *пролећ, једно на дуго, али не може, не мора*).

Кључне речи: српски језик, дијалектологија, говор југозападног Банат

Buršić-Giudici Barbara

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Filozofski fakultet, Hrvatska
bbursic@unipu.hr

PROJEKT *ATLAS LINGUARUM HISTRIAE ET LIBURNIAE (LINGVISTIČKI ATLAS ISTRE I KVARNERA)*

Projekt smo 1994. godine započeli s kolegama s Visoke škole za prevoditelje i tumače Sveučilišta u Trstu (Italija), no suradnja je prekinuta ubrzo nakon objavljivanja *Istriotskog lingvističkog atlasa* (ILA) 1998. Zajednički smo utvrdili mrežu, izradili upitnik i definirali grafiju kojom će se vršiti zapisivanja (korišteno je manje – više znakovlje međunarodne fonetske transkripcije s nekoliko grafema za specifične glasove područja).

Prikupljanje građe za projekt započeli smo 1994. godine (za istrorumunjski još 1984. u okviru drugih istraživanja) i završili početkom 2019. godine. Građa je prikupljena u okviru završnih, diplomskih, magistarskih i doktorskih radova i kasnije temeljito redigirana i dopunjena terenskim i kabinetskim radom autora akademika Gorana Filipija i prof. Barbare Buršić – Giudici. Do podataka se dolazilo metodom ispitivanja na temelju upitnika i to tako da su se, kad god je to bilo moguće, pokazivale slike i crteži, odnosno pojedini predmeti. Izbor ispitanika pokriva sve dobne i socijalne skupine. Razgovori su snimani i bilježeni u posebne bilježnice grafijom kojom će odgovori biti i prikazani.

Premda nije uobičajeno da lingvistički atlas izlazi u dijelovima, odlučili smo se za objavljivanje u fazama kako bismo što prije barem dijelove građe predstavili zainteresiranoj znanstvenoj i široj javnosti radi eventualnih dodatnih obradbi same građe a i zbog mogućih korekcija i dopuna s njihove strane. Prijevremeno objavljivanje građe držimo opravdanim i zbog jako loše situacije u kojoj su se u vrijeme objavljivanja nalazili istriotski i istrorumunjski govori (danas je dakako još i gore stanje) koji polako nestaju bez zaštite institucija a i zato što njihovi govornici nemaju nacionalni osjećaj koji bi se identificirao u jeziku.

Ključne riječi: Istra, Kvarner, atlas, dijaletologija, projekt

Ceković Nevena

Univerzitet u Beogradu, Filološki fakultet, Srbija
n.cekovic@fil.bg.ac.rs

O ODREĐENIM TEORIJSKIM PRISTUPIMA ITALIJANSKIM DISKURSNIM MARKERIMA U NAUCI O JEZIKU

Rad ima za cilj da predstavi dominantne pristupe proučavanju italijanskih diskursnih markera u relevantnoj naučnoj literaturi, kao i da istakne zastupljene sličnosti i razmimoilaženja. Posljednjih decenija ova tema zaokuplja sve veću pažnju lingvista, naročito onih čija istraživanja potpadaju pod okrilje pragmatike, ali i tekstualne lingvistike, gramatike i semantike, premda ne izostaju ni doprinosi na polju drugih disciplina (primenjena, korpusna, kognitivna ili interakciona lingvistika, npr.). Ono što, međutim, i dalje izostaje jeste saglasje po pitanju niza osobnosti koje

se tiču markera kao što su, pre svega, terminološko određenje, funkcionalna deskripcija ili taksonomija.

Razlika među pristupima ogleda se u osnovi u načinima na koje pojedini autori, u zavisnosti od svojih stanovišta, definišu i opisuju predmetnu kategoriju. Imajući tako na raspolaganju raznovrsna izvorišta, odabrali smo da posebnu pažnju u radu poklonimo sažetom predočavanju onih pristupa koje smatramo relevantnim na polju proučavanja italijanskog jezika, a to su prevashodno tekstualni, gramatički i semantički, ujedno uz svest o tome da pragmatički pristup (Bazzanella i saradnici), zbog njegovog obima i sveobuhvatnosti, ovom prilikom moramo ostaviti po strani.

Osnovni cilj rada jeste da se napravi, dakle, presek stanja u glavnim studijama odabranih autora (Bustorf, Stammerjohann, Berretta, Berruto, Serianni i saradnici, Dardano i Trifone, Cresti, Khachaturyan) uz ukazivanje na njihovu raznovrsnost i specifičnosti, čime se nudi sprega između zaključaka teorijskih razmatranja i rezultata empirijskih istraživanja, s jedne, i njihove moguće praktične primene, s druge strane, a na koncu i ujednačeniji stav o diskursnim markerima u nauci o jeziku.

Ključne reči: italijanski jezik, diskursni markeri, tekstualna lingvistika, gramatika, semantika.

Ćirić Mladen

nezavisni istraživač, Srbija
mladenciric84@gmail.com

METAFORIČKA KONCEPTUALIZACIJA VREMENA POMOĆU ONTOLOŠKIH METAFORA U SRPSKOM I ŠPANSKOM JEZIKU

Predmet ovog rada je metaforička konceptualizacija pojmovnog domena VREMENA pomoću ontoloških metafora u srpskom i španskom jeziku. Kognitivistički zasnovane analize konceptualizacije pojmova iz domena VREMENA, izvršene na materijalu iz raznih jezika, najčešće se usredsređuju na prostorne metafore odnosno na konceptualizaciju VREMENA pomoću izvornog domena KRETANJA. Cilj ovog rada je da utvrdi kako govornici srpskog i španskog jezika konceptualizuju VREME pomoću onih metafora koje nisu povezane sa KRETANJEM i koje pojmovima iz apstraktnog domena VREMENA daju ontološki status. Teorijsko-metodološki okvir istraživanja zasniva se na kognitivnoj lingvistici, a posebno na teoriji pojmovne metafore. Korpus za istraživanje čini po hiljadu primera za srpski i španski jezik, koji su ekscerpirani iz raznovrsnih izvora, najvećim delom iz elektronskih korpusa i medija, uz dopunu primerima koje je istraživač zabeležio u razgovorima sa izvornim govornicima obaju jezika. Rezultati analize ukazuju na to da se pojmovni domen VREMENA i u srpskom i u španskom jeziku može konceptualizovati pomoću brojnih ontoloških metafora. Identifikovane ontološke metafore nisu međusobno odeljene, već su povezane u sistem koji se odlikuje skalom opštosti. Najopštija metafora tog sistema jeste metafora VREME JE ENTITET, koja proizilazi iz čovekove težnje da apstraktnim pojmovima u svom umu daje ontološki status. Razrada ove metafore ide u pravcu konceptualizacije VREMENA kao RESURSA odnosno kao AGENSA. I ove dve metaforičke konceptualizacije poseduju svoje dalje razrade. Najzad, neki primeri iz korpusa ukazuju i na to da se pojedine identifikovane metafore kombinuju sa prostornim metaforama za

konceptualizaciju VREMENA, što bi se dalje moglo tumačiti pomoću teorije pojmovnog objedinjavanja.

Ključne reči: kognitivna lingvistika, pojmovna metafora, konceptualizacija VREMENA, srpski jezik, španski jezik

Ćorković Mirjana

Univerzitet u Beogradu, Filološki fakultet, Srbija
corkovic.mirjana@gmail.com

EKONOMSKA JEZIČKA IDEOLOGIJA I UČENJE SUSEDNIH JEZIKA KAO L2 U SRBIJI

Jezička obrazovna politika Srbije, prema kojoj se u osnovnoj i srednjoj školi kao L2 uče samo dominantni jezici: engleski, nemački, francuski, ruski, španski i italijanski, pod uticajem je liberalne ekonomske jezičke ideologije, prema kojoj su navedeni jezici najprikladniji za komunikaciju sa govornicima drugih jezika u 21. veku, smanjujući ujedno troškove multilingvizma.

Polazeći od kritičke sociolingvistike, cilj ovog rada je da ispita u kojoj meri učenje susednih jezika kao L2 u Srbiji može da ima instrumentalnu vrednost. Studija slučaja koja se prezentuje bazira se na analizi jezičke obrazovne politike EU i Srbije, jezičkih ideologija koje na njih utiču, kao i ankete koja je sprovedena među studentima rumunskog jezika na Filološkom fakultetu Univerziteta u Beogradu u vezi sa budućim zaposlenjem sa znanjem rumunskog jezika.

Preliminarni rezultati analize ankete pokazuju da više od polovine studenata smatra da bi znanje rumunskog jezika moglo da im bude korisno pri budućem zaposlenju, uprkos tome što jezički obrazovni sistem (izuzev Filološkog fakulteta) svojom ponudom jezika u školama i na fakultetima potkrepljuje stavove da su samo dominantni jezici vredni učenja. Sa druge strane, analiza dokumenata EU promovise ideologiju jednake vrednosti svih jezika, dok u susednim jezicima vidi važne faktore kako društvene kohezije, tako i ekonomske saradnje. U zaključku predlažem upotpunjavanje kriterijuma na kojima se zasniva jezička obrazovna politika Srbije perspektivom koja bi uključila i promociju učenja susednih jezika kao L2 na svim nivoima obrazovanja, i zalažem se za otvoreni univerzitet ukazujući na zanimanja za koja bi njihovo znanje bilo korisno.

Ključne reči: jezička obrazovna politika, rumunski jezik, L2, stavovi prema jezicima, instrumentalnost

Crnogorac Branko

University of Banja Luka, Faculty of Philology, BiH, Republika Srpska
branko.crnogorac@flf.unibl.org

MOMO KAPOR AS AN AUTO-REFERENTIAL WRITER

Much denied by critical circles as a writer during his lifetime, though highly appreciated by his readership, Momo Kapor seems to have reconciled his fame as a painter to that in the world of literature in terms of the region of former Yugoslavia, Serbia in particular. This reception in his home country must have influenced Kapor's international recognition, since this master of the short form, often compared to Chekhov with regard to his ability to catch the essence of life in every little detail, is relatively unknown abroad, despite his works having been translated in a number of languages.

This paper deals with the intangibility of Kapor's works of fiction in both Serbian and translations, claiming that one of the reasons might be their pronounced auto-referential nature as regards motifs, characters and, above all, extensive use of ideologically pregnant words and expressions. With reference to the latter, the paper focuses on the issue of translating such demanding concepts, which feature subtle changes in meaning depending on their respective context even within the same text, let alone an entire collection of stories or, in some cases, the entire oeuvre of Momo Kapor. In addition, the paper explains their role in proper reception of Kapor's work, given that they often provide the key to understanding the whole text

Key words: Momo Kapor, auto-referential text, translation, ideology

Dan Mariana

Univerzitet u Beogradu, Filološki fakultet, Srbija
danmar206@gmail.com

Kolesar Marina

Univerzitet u Beogradu, Filološki fakultet, Srbija
marinakolesar@gmail.com

KONSTANTIN BRANKUŠ I MIRČA ELIJADE: *IN MEDIAS RES* ILI POTRAGA ZA SMISLOM POSTOJANJA

Cilj, a i novina koju naša studija namerava da predstavi je činjenica da dva velikana svetske kulture rumunskog porekla koji su zaokružili svoju kreativnost u dijaspori - vajar Konstantin Brankuš i istoričar religija i književnik Mirča Elijade - ispoljavaju svojim radovima veoma sličnu sliku o svetu. Tragovi koje su oni ostavili u kulturi XX veka ne slede laicizirane modele misli umetničkog izražavanja, niti tendencije ka dekonstrukciji stvarnosti, sveprisutne i opšteprihvaćene tokom njihovog života i stvaranja. Namera našeg rada je da pristupi i objasni (skoro istovetnu) organsku koncepciju slike o svetu, prisutnu kod oba rumunska autora. Pojam *svetog* kod Elijadea i pojam *esencijalnog* kod Brankušija predstavljaju ključne reči u okviru njihove potrage za smislom, za poreklom stvari, za prvobitnim. Takva vrsta potrage, koja je tipična za tradicionalnog čoveka koga Elijade naziva *homo religiosus*, je u biti ontološka i

gnoseološka i podrazumeva prisustvo dihotomije između svetog i profanog, esencijalnog i egzistenijalnog, vrednosti i nevrednosti, univerzalnog i temporalnog, centra i periferije. Iako su te dihotomije tipičnije za romantizam, dok ih sekularizovani, pa čak dezontologizovani današnji svet zanemaruje, Brankuš i Elijade, svako sa svojim sredstvima izražavanja, a pri tom uključujući se u savremene obrasce komunikacije u kulturi, uspevaju da poimanje *Bića* vrate u okvire odnosa čovekovog postojanja i sveopšteg postojanja. U tom smislu, u sekularizovanom svetu, umetnosti pripada uloga, a i funkcija, *reontologizacije* savremenog sveta. Za oba rumunska autora, slike, simboli i arhetipovi predstavljaju prava sredstva za komunikaciju i potragu za smislom postojanja kroz vreme, prostor i kulture.

Ključne reči: Konstantin Brankuš, Mirča Elijade, sveto, esencijalno, arhetip

Букић Маријана

Институт за српски језик САНУ, Србија

Marijana.Bogdanovic@isj.sanu.ac.rs, marijanabogdanovic01@gmail.com

ЗАСТАРЕЛЕ ФРАЗЕОЛОШКЕ ЈЕДИНИЦЕ СА АДВЕРБИЈАЛНИМ ЗНАЧЕЊЕМ У СРПСКОМ ЈЕЗИКУ

Предмет истраживања у овом раду представљају адвербијалне фразеолошке јединице које су *Речнику српскохрватског књижевног и народног језика САНУ* маркиране квалификатором заст./арело/. У питању су, дакле, јединице које спадају у категорију такозваних фразеолошких архаизама будући да су изашле из активне употребе у савременом језику. У обзир су узети (1) фразеолошки адвербијали који су као целина застарели иако све њихове компоненте припадају актуелном лексичком фонду (нпр. *од (из) младих ноктију* заст. „од детињства, из малена”, у *гомили* заст. „колективно, корпоративно”, *од памети (што је памети људске)* заст. „од најранијег времена, откад људи памте, одвајкада”) (2) фразеолошки адвербијали који у својој структури садрже застареле лексичке компоненте (нпр. *до основија* „потпуно, сасвим”, *од вета* „од старине, одвајкада”, *за вас свет* „ни по коју цену, нипошто”). Циљ истраживања јесте да се утврде типови адвербијалних значења која изражавају јединице из пасивног фразеолошког фонда српског језика, као и да се покаже у којој мери су глобална значења разматраних фразеологизама мотивисана значењем компонената из њихове структуре. У складу са овако детерминисаним циљем истраживања, у првом делу рада ћемо ексцерпирани фразеолошке јединице, полазећи од општег (глобалног) значења, класификовати у одговарајућа фразеосемантичка поља (на основу њихових интегралних семантичких особина), односно фразеосемантичка микропоља (на основу њихових диференцијалних семантичких особина). У другом делу рада ћемо на корпусном материјалу испитивати градуелни карактер идиоматичности, чиме ће се показати већи или мањи степен фразеологизације базних конструкција, при чему ћемо посебну пажњу посветити односу глобалног значења фразеологизма и значења његових компоненти код фразеолошких адвербијала у чијој структури партиципира застарела лексичка јединица.

Кључне речи: српски језик, застареле фразеолошке јединице, адвербијално значење, фразеосемантичко поље, идиоматичност.

Ђурин Татјана

Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет, Србија
djurin.tatjana@ff.uns.ac.rs

ДВА СРПСКА ПРЕВОДА АРАГОНОВЕ ПЕСМЕ *LA ROSE DU PREMIER DE L'AN*

Дела Луја Арагона (Louis Aragon, 1897-1982), француског писца и песника, једног од оснивача покрета надреализма, познају богату преводачку продукцију на српско-хрватском говорном подручју. Осим тога, нека његова дела преведена су и на друге службене језике бивше Југославије, као и на језике националних мањина. Овакво занимање за Арагонова дела може делимично (свакако барем до Резолуције Информбироа 1948) да се објасни и његовим политичким ставовима. Арагон је био велики присталица и члан Комунистичке партије Француске, и велики борац против нацизма. У овом излагању представимо традиционалну анализу два превода на српски језик (превод Николе Трајковића из 1952. и превод Милована Данојлића из 1974) Арагонове песме *La rose du premier de l'an*, објављене 1959. у збирци *Elsa*. Будући да ниједна од ове две српске верзије углавном не излази из оквира дословног адекватног превода, што у превођењу поезије није уобичајено, традиционална анализа ће бити спроведена из перспективе лингвистичке концепције превођења Питера Њумарка (Peter Newmark 1988, 1991).

Кључне речи: Арагон, Трајковић, Данојлић, традиционална лингвистика, Њумарк.

Докић Марија

Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет, Србија
marija.dokic7@gmail.com

ПЛАТОНОВА ЕСТЕТИКА

У овом раду представљена је Платонова естетика, с посебним освртом на појам подражавања и место уметности у Платоновом филозофском корпусу. Такође, разматраћемо и основне онтолошке црте његовог размишљања, а с циљем да се проникне у суштину његове мисаоне творевине. Рад се бави истраживањем епистемолошке, моралне и естетске природе Платоновог приступа и суда о вредности поезије и уметности. Циљ је да истражимо на који начин Платон вешто раздваја лошу од добре уметности и зашто за њега изузетна уметност представља анаграм идеје, а не копију стварности, као што је то случај са оном уметношћу која не садржи елементе узвишеног. Показаћемо зашто је Платон сматрао да прави уметник не подражава лепу појавност већ лепоту као такву, он не тежи стварању реплике постојећег света већ креира свет у уметности који надилази свет свакидашњице, док при томе дело једнако мења ствараоца колико и реципијента. Платон истиче да и поезија и уметност треба да буду постављене пред непристрасни суд истине, и да само тако можемо доћи до правих увида о њеној вредности, јер за њега уметничко стваралаштво и поседује онолико вредности колико показује оно што је истинито и стварно, где уметност и даље има функцију да подражава личност, али само

оне делове личности који су непроменљиви и трајни, те истински уметник ствара директну копију узвишене парадигме.

Кључне речи: естетика, мимезис, уметност, узвишено, идеја

Дражић Јасмина

Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет, Србија
Одсек за српски језик и лингвистику
jasmine@ff.uns.ac.rs

Ајџановић Јелена

Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет, Србија
Одсек за српски језик и лингвистику
jelana.ajdzanovic@ff.uns.ac.rs

**КАКО ДАНАС РАЗУМЕМО ДРУШТВЕНЕ МРЕЖЕ:
МЕТАФОРЕ ДИГИТАЛНОГ ПРОСТОРА У СРПСКОМ ЈЕЗИКУ**

У раду се сагледава разумевање једног од виртуелних феномена, лексикализованог као *друштвене мреже*, тј. посматра се уобличавање когнитивне представе ентитета овако номинованог применом концептуалне методе. У овом значењу, сам је термин релативно нов и подразумева, најкраће, веб-странице на којима се формирају и уређују профили ради комуникације у виртуелном свету. С обзиром на дисперзиван карактер, намену, обим и све већу заступљеност друштвених мрежа у савременом животу појединаца и група, оне су предмет истраживања различитих дисциплина (информатика, психологија, социологија, антропологија, комуникологија, економија итд.). Овом приликом појави номинованој као *друштвене мреже* приступа се с лингвистичког становишта, при чему се користе алати, поставке и теоријска полазишта когнитивне лингвистике. Циљ је утврдити основне изворне домene који генеришу појмовне метафоре на основу којих се разумева хипероним *друштвена мрежа* у савременом добу. На корпусу од триста примера, ексцерпираних из електронски похрањене грађе у српском корпусу и другим интернетским изворима, идентификују се ови домени према следећим параметрима: (а) семантичка поља (агентивност, спацијалност, инструменталност итд.), (б) њихова фреквентност и прототипичност одређених категорија; (в) граматичка формализација удруживих лексема с испитиваном синтагмом као показатељ њене концептуализације; (г) став корисника и експерата према испитиваном феномену. Основна је претпоставка да ће се лексички спој *друштвене мреже* најчешће концептуалитивати преко метафоризације просторних односа (*шире се, постављају, склањају* и сл.), те релација исказаних предлозима *преко, на, кроз, путем* и сл. Резултати оваквих, примарно лингвистичких истраживања, могу се применити у различитим друштвено-хуманистичким, али и другим дисциплинама.

Кључне речи: друштвене мреже, когнитивна лингвистика, појмовна метафора, појмовна метонимија, концептуализација.

Drinovac Topalović Marijana

Veleučilište „Marko Marulić“, Knin, Hrvatska
mdrinovac@veleknin.hr

Ćurković Denona Katarina

Sveučilište u Zadru, Hrvatska
kdenona@unizd.hr

THE *FACE* AS A MANIFESTATION OF PERSONALITY IN CROATIAN POLITICAL DISCOURSE

This paper outlines a cultural-pragmatic analysis of the term *face* as a manifestation of personality. It should be *saved* or stay *clean* to express one's good reputation or high moral value. The analysis has been based on Brown and Levinson's model (1987), according to which the *face* includes two aspects: the *positive face* and the *negative face*. The *positive face* represents one's **positive** desire to be respected and appreciated by his/her family, friends and associates (mutual appreciation). On the other hand, the *negative face* refers to one's **negative** desire to represent authority and gain awe based on power relations. Although it has been used in both intracultural and intercultural/cross-cultural terms, we will rely on the intracultural component, analysing its use in the discourse of Croatian politicians. Accordingly, we aim to discuss Croatian political discourse through the mechanisms of cultural pragmatics, as shown through the realisation of speech acts in politeness strategies. (Jovovic, 2014:73) The analysis has been based on randomly chosen statements of different Croatian politicians. It deals with the deconstruction of the face metonymy in political discourse. The paper is expected to give a theoretical framework for both dealing with discursive strategies of particular politicians and recognising potential themes for future research.

Keywords: cultural-pragmatic analysis, *positive face*, *negative face*, political discourse, speech acts

Dučić Collette Sandra

Keats Shelley House, Rome, Italy
ducicsan@gmail.com

“REČ, DAH I JEZIK DVORSKI. AMOR MI SPIRA, NOTO ...”

(II. deo Trilogije o Reči)

Et io a Lui: “I’ mi son un, che quando
Amor mi spira, noto, e a quel modo ch’
ditta dentro vo significando”
Dante, *Purgatorio* XXIV (vs.52–55)

Reč *Corte*, Danteova kovanica, u samom korenu ima *cor* (lat. *srce*), buduće italsko *cuore*. Tako *Amor’Cortese* istovremeno je ljubav dvorska i srdačna. Ona se začela u viteškom stilu života, ovaplotila u provansalskoj lirici trubadura i truvera, u *Dolce Stil Nuovo*, “Slatkom Novom Stilu” i poesiji Dantea. Taj stil bio je potka za dalji razvoj srodnog mu “jezika dvorskog”, *Lingua cortese*.

U našem izlaganju hteli bismo da kroz prizmu poesije, slike i muzike podstaknemo na uspinjanje skalom ovoga jezika, *svetlosnom*, kako je Dante naziva i da time prikažemo kako taj jezik dvorski zvuči, izgleda, diše. “Amor mi spira, noto”, *kako ljubav inspiriše zapisujem* Dantea, *srce koje se svetoj reči otvori* Jovana Dučića, “Revecy venir du printemps”, *Evo opet stiže proleće* Kloda Le Žena, “Numine Afflatur”, *insiprasan Duhom* Rafaela Santija, nisu stilske figure, već nužnost kojom jedino reč govori.

U zaključku nismo mogli doleteti lirskom elementu Jofre Rudela, čiji *canço* “re-membram d’un a-mor de lonh”, *sanjam o ljubavi izdaleka*, poput nevidljive, zlatne strune ujedinjuje, iako im prethodi hronološki, primere od kojih navedosmo samo epigone, Dantea, Le Žena, Rafaela: “Mi ven al cor grans iois ceser” *dodje mi iz srca da veliku radost opevam ...*

Ključne reči: srce, reč, viteštvo, *cortese*, *’mparadisa*

Елаковић-Ненадовић Ана

Универзитет у Београду, Филолошки факултет, Србија
aelakovic@yahoo.com

АНТИЧКА ДРАМА У ЛИКУРГОВОМ И ЕСХИНОВОМ БЕСЕДНИШТВУ

У раду се истражује улога античке драме у делима атичких беседника. Да бисмо боље схватили улогу књижевних цитата у атичком беседништву, у раду ћемо истражити основне претпоставке које су довеле до њиховог интегрисања у беседе хеленских ретора. Имајући у виду да су дела старих грчких песника била, пре свега, део реторског образовања, анализом Ликургових и Есхинових беседа, утврдићемо коју улогу је имала античка драма у образовању беседника и стицању њихове беседничке вештине. На примеру беседа поменутих атичких ретора, истражићемо на који начин су они користили цитате из драмских дела као главно средство аргументације у недостатку релевантних

материјалних доказа или сведока у својој одбрани. Анализом поменутих цитата, показаћемо до које мере су ретори на један веома уверљив и сугестиван начин утицали на емоције судија (*pathos*) и потицали их на размишљање, што је за крајњи циљ имало придобијање њихове наклоности (*captatio benevolentiae*) и гласања у њихову корист. Имајући у виду да су цитати имали вишеструки циљ и намену, било да су коришћени у сврху аргументације, истицања сопствене ерудиције или, пак, изражавања личних моралних или политичких убеђења, у раду ћемо, уз помоћ компаративне анализе, истражити и упоредити разлике у одабиру, начину и месту навођења поменутих књижевних цитата у Ликурговим и Есхиновим беседама.

Кључне речи: античка драма, атичко беседништво, Ликург, Есхин, цитати, аргументација

Фејса Михајло

Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет, Србија
fejsam@gmail.com

ЕКВИВАЛЕНТИ АНГЛИЈСКИХ ДЋСЛОВНИХ КОНСТРУКЦИЈОХ ЗОЗ *WOULD* И *SHOULD* У РУСКИМ ЈАЗИКУ

У першеј часци работи автор пошвећуе увагу релевантним становиском англистох у вязи зоз дїесловнима конструкцијама у хторих ше находза *should* и *would*, як и становиском русинистох хтори ше занїмали зоз тоту тему. У другеј часци работи, насампредз на основи прикладох хтори хасновали Рендолф Кверк, Сидни Гринбаум и Френк Палмер, формовани репрезентативни питальнїк. Резултати достати зоз питальнїком функционоу як вигледовацки корпус у теј работи. Зоз контрастивну анализу спатрени 40 жридлово английски и преложени руски виреченя.

Кључни слова: английски јазик, руски јазик, модални конструкциї, прекладни еквиваленти, контрастивна анализа

Jelena Filipović

Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu
jelenafbgd@gmail.com

DIGITALNA HUMANISTIKA I MENADŽMENT TERMINOLOGIJE

Digitalna humanistika se najčešće određuje kao sveobuhvatna interakcija digitalnih tehnologija i humanističkih nauka (u smislu istraživačkih postupaka, odnosno teorijsko-metodološkog aparata i predstavljanja i primene rezultata u različitim oblastima kako teorijske tako i primenjene nauke). Podrazumeva timski rad, interdisciplinarnost i transdisciplinarnost, transparentnost i dostupnost podataka i iz njih stečenih znanja. Menadžment terminologije u tom smislu predstavlja jedan od pionirskih zahvata u ovoj oblasti jer se od 90ih godina 20. veka razvija kao intedisciplinarna naučna oblast koja uključuje teoriju prevođenja, mašinsko

prevođenje, menadžment znanja, informatiku i jezičku politiku i planiranje (Anđelković & Filipović, 2018). Terminologija se definiše kao znanje na nivou koncepata, a termini se prepoznaju kao ključni nosioci semantičkog sadržaja i ekspertskog znanja (Filipović & Đordan, u štampi).

U ovom radu se kroz kritički prikaz istorije informatičkog menadžmenta terminologije prikazuje značaj i potreba razvojem digitalne humanistike i kompetencija svih zainteresovanih strana u ovoj oblasti, kao i za afirmacijom stvaranja otvorenih i interoperabilnih višejezičnih terminoloških korpusa (u informatičkoj formi kojom mogu rukovati eksperti i ekspertkinje iz oblasti društveno-humanističkih nauka) koji značajno unapređuju razvoj pojedinačnih nauka, profesija i struka, ali i celokupne terminološke politike i planiranja.

Ključne reči: digitalna humanistika, terminološka politika i planiranje, menadžment terminologije, terminološki korpusi, interoperabilnost

Filipović Kovačević Sonja

Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, Srbija
sonjafk20@gmail.com

ELEMENTI SLIČNOSTI I RAZLIKA IZMEĐU ENGLESKOG I SRPSKOG JEZIKA: IZ KOGNITIVNOLINGVISTIČKE PERSPEKTIVE

U ovom radu predstavljaju se neki od važnih elemenata sličnosti i razlika u jezičkim, kulturološkim i pojmovnim sistemima engleskog i srpskog jezika, koji se obrađuju na kursu Kognitivna semantika, čiji su polaznici studenti završne godine osnovnih akademskih studija anglistike. Akcenat je na jezičkim strukturama u okvirima domena iskustva koji su česti kao teme u svakodnevnoj komunikaciji, npr. SVAKODNEVNI ŽIVOT, LJUBAV, PORODICA, HRANA, SPORT, PRAZNICI, OSEĆANJA, i sl. Cilj ovoga rada je da se kroz ilustrativne primere iz engleskog i srpskog jezika pokaže da se osnovni pojmovi iz kognitivne lingvistike, kao što su semantički okvir, prototip, pojmovna metafora i metonimija, mogu uspešno primeniti u tumačenju jezičkih i kulturoloških pojava prilikom kontrastiranja engleskog i srpskog jezika, što može imati važne implikacije za nastavu engleskog kao stranog jezika i praksu prevođenja. Polaznici kursa su većinom budući nastavnici engleskog jezika i/ili prevodioci, te je stoga neophodno da znaju, razumeju i umeju da objasne ključne jezičke, tj. semantičke, i kulturološke razlike između engleskog i srpskog jezika. Stoga se u radu prikazuju tri tipa kontrastivnih zadataka koji se uvode na praktičnim časovima kursa. U prvom tipu analiziraju se semantički okviri sa leksičkim pojmovima koji odražavaju bitne jezičke i/ili kulturološke razlike (npr. semantički okvir PORODICA, i u njemu *aunt* naspram *tetka*, *strina*, *ujna*). U drugom tipu zadataka utvrđuju se prototipi u dva jezika u istim domenima iskustva (npr. prototipska BRZA HRANA: *fish and chips* naspram *pljeskavica* u lepinji). U trećem tipu zadataka porede se pojmovne metafore i/ili metonimije često navođene u literaturi i njihove leksičke realizacije (npr. ŽIVOT JE PUTOVANJE: *It's been a bumpy road to success. Prešli su trnovit put do uspeha.*). Očekivani rezultati rada jesu da se prikaže primenljivost kognitivnolingvističkih pojmova u jezičkom kontrastiranju sa daljim implikacijama za efikasnu nastavu i prevođenje.

Ključne reči: engleski, srpski, sličnosti, razlike, kognitivna semantika, primena

Gemović Anđelka

Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, Srbija
andjelkagemovic@hotmail.com

CONCEPTUAL METAPHOR IN THE POLITICAL DISCOURSE OF BARACK OBAMA AND ZORAN ĐINĐIĆ

This paper analyzes the metaphors uttered in political speeches in Serbian and English delivered by Barack Obama and Zoran Đinđić. The aim of the research is to discover similarities and differences in the choice of metaphorical expressions in the languages in question but also to uncover the background intentions of implementing these tools in the given speeches. The extent of influence of metaphors is also explored due to the fact that there is a common belief stating that the usage of metaphors allows speakers to persuade the audience to support their point of view, which often enables politicians to pursue their goals. The expected results involve the following: 1) the politicians employ conceptual metaphors that are very much alike; 2) their background intentions behind the comparable mappings are often similar; 3) there will be certain incongruities in the choice of metaphors owing to the fact these politicians were acting in strikingly different countries and conditions. Regarding the method, this research is qualitative since it observes Barack Obama's and Zoran Đinđić's speeches in order to provide description as well as analysis in terms of both categorization of the data relevant for conceptual metaphor and characteristics of political discourse in the afore-mentioned speeches. The paper briefly presents the relevant theoretical framework which is followed by representation, analysis, and discussion regarding the results of the research. The expected outcomes are compared to the actual ones, particularly in terms of the similarities in the two compared languages as well as from the above-mentioned speeches.

Keywords: political discourse, Zoran Đinđić, Barack Obama, conceptual metaphor, persuasiveness

Glušac Tatjana

Faculty of Law and Business Studies *Dr Lazar Vrkatić*, Novi Sad, Srbija
tatjana.glusac@gmail.com

Milić Mira

University of Novi Sad, Faculty of Sport and Physical Education, Srbija
mmilic@uns.ac.rs

ANALYSIS OF INSTRUCTIONS IN ENGLISH LANGUAGE TESTS

It is through instructions that we communicate to our learners how they should behave in a testing situation, what is expected from them, and how their answers will be assessed. Despite their significant impact on test performance, the available literature on foreign language test construction says little about instructions. By reviewing contemporary literature on language testing, the authors compiled a list of six criteria (length, language, component parts, medium of

communication, impact, type) that need to be met in writing good-quality instructions. Subsequently, 58 English language tests for grades 5-8 of elementary school were analyzed to assess to what extent their instructions met these criteria. The analysis revealed that the instructions were sufficiently short and clear and that the vast majority of them were in the foreign language. However, many instructions were found to contain technical vocabulary, to be insufficient in detail and to lack information on scoring, all of which could be detrimental to successful test performance. Additionally, the analysis revealed three more criteria important for good test performance which had not been mentioned in the consulted literature: contextualization or personalization, correctness and precision. Few examples of instructions meeting the first additional criterion were found in the analyzed tests, while a greater number of examples were found illustrative of the remaining two. The gathered results indicate that English language teachers in Serbia need thorough training in writing test instructions either as part of initial teacher education or professional development in order to be able to conduct quality testing.

Key words: English language, tests, test instructions, primary school

GordiĆ Petković Vladislava

Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, Srbija
vladislava.gordic.petkovic@ff.uns.ac.rs

TEKSTUALNI ASPEKTI KONFESIONALNE POEZIJE: ISPOVEDANJE KAO OBLIKOVANJE SEĆANJA U PESMAMA EN SEKSTON I SILVIJE PLAT

Silovit prodor u lično iskustvo, govor o mentalnom zdravlju, emotivnim krizama i širokoj paleti negativnih osećanja i raspoloženja karakterišu poeziju američkih pesnikinja Silvijske Plat i En Sekston i njihovih savremenika Roberta Louela, V. D. Snodgrasa i Džona Berimena. Ranije nezamisliva spremnost na eksponiranje duševnih kriza i trauma manifestuje se krajem pedesetih i početkom šezdesetih godina dvadesetog stoleća u konfesionalnoj poeziji: ona otvoreno govori o neurozama, samoubistvu i vidovima psihičke labilnosti koji se u tokovima kulturne istorije automatski pripisuju ženama.

Rad će se pozabaviti redefinisanjem tema i prioriteta konfesionalne poezije, s početnom tezom da su u njenoj recepciji zanemareni njeni imanentni adaptivni i integrativni principi, poput nastojanja da se društveni i emotivni konteksti saglase u prihvatanju umetničkog senzibiliteta koji probija granice ćutanja o tajnama i strahovima.

Ispovedanje se u konfesionalnoj poeziji ne može posmatrati samo kao evokacija doživljenog, nego je ono spekulativni čin čiji je ishod proširivanje granica spoznaje i oblikovanje sećanja. Iako se u kritičkoj recepciji ističe da je Silvijska Plat "učena" a En Sekston "instinktivna" pesnikinja, ove autorke povezuje to što istražuju derivativne potencijale jezika i ograničenja pesničkog imaginarijuma uslovljenih neodlučnošću pesničkog subjekta u opredeljivanju za jezički znak. Teoretičarka Džo Džil u studiji *Konfesionalna poetika En Sekston* (2007) ukazuje na pesnikinjinu vezu sa avangardnim i postmodernim pisanjem i na njeno zanimanje za jezik i tekstualnost, te će neke njene teze biti razmatrane u radu.

Ključne reči: konfesionalna poezija, tekstualnost, Silvijska Plat, En Sekston

Gudurić Snežana

Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, Srbija
snezana.guduric@ff.uns.ac.rs

Vlahović Ljubica

Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, Srbija
ljubica.vlahovic@ff.uns.ac.rs

**CONTRIBUTION A L'ÉTUDE DES MOTS INVARIABLES EN FRANÇAIS ET EN
SERBE: QUE vs DA**

La forme française QUE et son équivalent serbe DA possèdent des propriétés syntactico-sémantiques très semblables, pourtant non identiques. En tant que conjonctions, ces deux formes constituent le moyen principal d'introduire une proposition complément à un verbe, à un nom ou à un adjectif (ou un adverbe). Cependant, elles peuvent avoir d'autres usages: en français QUE peut être un adverbe d'exclamation et un pronom (relatif), en serbe DA apparaît comme particule et comme exclamation.

Le sujet de cet article portera sur les utilisations de QUE de nature adverbiale et de ses équivalents serbes. Nous partons des hypothèses suivantes: a) les deux formes présenteront une nature syntactico-sémantique et communicative soit identique soit très similaire; b) elles se comporteront de la même manière ou de manière similaire en termes de blocage ou d'utilisation de certains éléments dans la phrase et 3) elles seront différemment définies par les terminologies grammaticales des deux langues respectives.

Mots clés: mots invariables, adverbe, particule, exclamation, syntaxe, français, serbe

Громовић Милан Б.

Универзитет у Новом Саду, Филозофски Факултет, Одсек за српску књижевност
Србија
milan.g@gmail.com

**КОМПАРАТИВНА СЛИКА БИБЛИЈСКОГ ПОДТЕКСТА У КЊИГАМА ЧЕТИРИ
КАНОНА ИВАНА В. ЛАЛИЋА И СЕДМИЦА МИЛОСАВА ТЕШИЋА**

У раду је приказана компаративна анализа поетичког комуникационог процеса између библијског подтекста и песничког текста у поетским збиркама *Четири канона* Ивана В. Лалића и *Седмица* Милосава Тешића. Аналитички приступ поезији савремених српских песника проистекао је из два књижевноисторијска становишта: 1. Никше Стипчевића да је код Лалића у питању песništvo „брушења песничке муке у раду и молитви“ и 2. Александра Јовановића да је Тешићево дело својеврсни „лук од језика до молитве“. Обе књиге у себе апсорбују искуство истог формалног и садржинског предлошка – византијски канон који је реформисао Јован Дамаскин и девет библијских песама, али ће *Седмица* отворити додатна усложњавања у подражавању поетичког изворишта. *Четири канона* отварају, са једне стране јаке дословне везе са *Библијом*, а са друге их

проблематизују и усклађују са властитим версификацијским и тематско-мотивским током. Збирка Милосава Тешића реактуелизује општехришћанску и српско-византијску духовност посредством форме, где се версификацијским експериментом средњовековни литургијски жанр доводи у актуелну историјску ситуацију; у задати оквир савременог српског песништва. Резултат укључивања садржине *Светог писма* у својеврсни поетичко-естетички палимпсест поетског текста отвара пут настанка поетске молитве, како ју дефинише Валентина Аврамовна Маслова. У раду се долази до закључка да је поетичко обликовање поетске молитве, односно лирског тона са наглашеним елементима молбе и мољења, основна књижевнотеоријска константа за препознавање Лалићеве и Тешићеве поетике у контексту византијске духовности. Даљом анализом ових особености поетике могуће је осветлити значај византијских тема и мотива у савременом српском песништву.

Кључне речи: Иван В. Лалић, Милосав Тешић, *Четири канона*, *Седмица*, библијски подтекст, поетска молитва, византијска духовност

Гурмешевић Роза

Независни истраживач, Скопље, Република Северна Македонија
rozagurmesevik@yahoo.com

СЛУЖБЕНА УПОТРЕБА ЈЕЗИКА И ПИСАМА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА (ЕТНИЧКИХ ЗАЈЕДНИЦА) У РЕПУБЛИЦИ СЕВЕРНОЈ МАКЕДОНИЈИ – ЈУРИСЛИНГВИСТИЧКИ АСПЕКТ

Предмет рада јесте истраживање, са јурислингвистичког аспекта, службене употребе језика националних мањина (одн. етничких заједница) у Републици Северној Македонији у периоду након потписивања Охридског оквирног споразума (2001), и то како на централном, тако и на локалном нивоу. Наведеним споразумом су постављени темељи језичким политикама и правном оквиру службене употребе језика уставно признатих етничких заједница (албански, турски, ромски, српски, влашки и бошњачки језик). Амандман V Устава представља основ за већу либерализацију језичких политика (тј.укидање старих рестриктивних прописа и увођење нових правних прописа и механизма о службеној употреби језика етничких заједница, под условима прецизираним законом, и у појединим сферама живота). Главна одлика датог периода, који је у теорији познатији као „други језички период“, јесте поступно увођење језичких одредби Охридског оквирног споразума у правни систем државе, као и њихово (не)спровођење у пракси. Ове промене су захтевале редефинисање језичких политика у складу са уставним и законским изменама које предвиђа Охридски оквирни споразум (у зависности од статуса језика етничких заједница који се утврђује на основу њихове процентуалне заступљености у укупном броју становника према последњем попису становништва, како на централном, тако и на локалном нивоу). Рестриктивне језичке политике и норме о службеној употреби језика „невећинских“ или тзв. малобројних етничких заједница оставиле су несагледиве последице које негативно утичу на очување, статус и употребу језика ових заједница које своје право на службену употребу свог језика могу једино остварити на локалном нивоу, и

то под одређеним условима, и у појединим сферама живота, као што су образовање и штампани и електронски медији (радиодифузна делатност).

Кључне речи: службена употреба језика и писама, мањинске националне (етничке) заједнице, језичко законодавство, српски језик, Република Северна Македонија

Halas Popović Ana

Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, Srbija

ana.halas@ff.uns.ac.rs

THE DERIVATION OF METAPHORICAL SENSES OF ADJECTIVES BELONGING TO THE DOMAIN OF TEMPERATURE IN ENGLISH AND SERBIAN

This paper analyses derivational patterns of metaphorical meanings of English and Serbian adjectives belonging to the domain of temperature. More precisely, the analysis is focused on the adjectives of the two languages whose primary meaning denotes a certain degree on the scale of the category of temperature ranging between two opposite extremes. The establishment of metaphorical patterns employed in the semantic structures of the given adjectives will enable the fulfilment of two aims. There will be compared metaphorical patterns activated in the sense derivation of adjectives belonging to the opposite parts of the scale. Therefore, the first aim is to investigate whether there is a relation between metaphorical meanings of the given antonyms in the sense that it is possible to establish pairs of metaphorical patterns that represent the conceptualizations of directly opposite abstract notions. In other words, it is expected that the analysis will reveal a certain logical relation between conceptualizations forming the basis for the derivation of metaphorical senses of the antonyms belonging to the given scale. The second aim is to compare metaphorical patterns in the semantic structures of the given adjectives in the two languages, i.e. to determine similarities and differences between English and Serbian concerning the conceptualization of abstract notions using the notion of temperature as the source domain.

Key words: conceptual metaphor, antonymy, the domain of temperature, English, Serbian

Халупка-Решетар Сабина

Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет, Србија
halupka.resetar@ff.uns.ac.rs

Лалић-Крстин Гордана

Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет, Србија
gordana.lalic.krstin@ff.uns.ac.rs

Кример Габоровић Сања

Универзитет у Новом Саду, Грађевински факултет у Суботици, Србија
krimer.sanja@gmail.com

ЕТНОЛИНГВИСТИЧКА ВИТАЛНОСТ МАЂАРА У ВОЈВОДИНИ: МАЂАРСКИ ЈЕЗИК НА ДРУШТВЕНИМ МРЕЖАМА

Рад представља резултате пилот истраживања које се бави утицајем употребе матерњег језика на друштвеним мрежама на етнолингвистичку виталност (ЕВ) мађарског као мањинског језика у Војводини. Корисници друштвених мрежа углавном су припадници млађих генерација (Chaffey 2019), а њихове комуникационе навике представљају кључни чинилац у процесу очувања мањинског језика. Којим језиком се служе, колико често и у којим ситуацијама, као и какви су њихови ставови према употреби мањинског језика у различитим комуникационим контекстима и у различитим медијима може бити врло јасан индикатор ЕВ неког језика у датој средини. Нови медији, и у оквиру њих нарочито друштвене мреже, могу пружити мањинској језичкој заједници својеврстан виртуелни простор за употребу језика. Ово је од великог значаја посебно у ситуацијама када је мањинско становништво географски расуто (Viernes 2018) али и иначе јер компјутерски посредована комуникација доприноси позитивној слици о мањинском језику услед повезивања са савременим трендовима (Soria 2016), подстиче на употребу језика у различитим контекстима (Tölke 2015), смањује дигитални јаз (Soria 2016) и у јавности подиже свест о језичкој разноврсности.

У оквиру овог рада, квантитативним методама ће се испитати комуникационе навике корисника друштвених мрежа средњошколске и студентске популације у Суботици и Новом Саду, њихове преференције у погледу избора језика, фактори који на то утичу, као и параметри субјективне виталности.

Кључне речи: социоллингвистика, етнолингвистичка виталност, мањински језик, мађарски језик, друштвене мреже

Ilić Nina

Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, Srbija

nina.ilic.ns@gmail.com

O PRIRODI GLAGOLA SA KLITIKOM *SE* U SRPSKOM JEZIKU – PODACI IZ STUDIJE USVAJANJA JEZIKA

Najšire prihvaćena podela povratnih glagola jeste trodelna podela na prave povratne, neprave povratne i uzajamno-povratne glagole (Stanojčić i Popović, 2002). Međutim, kako navodi Samardžić (2006), ovakva podela glagola nema jedinstven kriterijum. Dok se značenje i tumačenje klitike *se* pominje kao kriterijum za definisanje pravih povratnih glagola, kod nepravih se njeno značenje ne pominje, već se samo navodi kako se ona ne može tumačiti kao akuzativ povratne zamenice *sebe*. Kod uzajamno-povratnih glagola se njena uloga uopšte ne pominje. Analizirajući različite konstrukcije glagola sa klitikom *se*, Rajnhart i Siloni (2003) pokazuju da se reč *se* javlja kada jedan od argumenata nestane iz sintakstičke reprezentacije. Autorke govore i o derivaciji anti-kauzativnih glagola, kod kojih se spoljašnji argument briše, a unutrašnji obavlja funkciju subjekta (Rajnhart i Siloni, 2005). U ovom radu, autorka će se osvrnuti na primere iz usvajanja jezika, dobijene eksperimentalnim putem. Testirana je produkcija glagola sa klitikom *se* kod dece uzrasta približno 3,4 i 5 godina, uz korišćenje unapred pripremljenih vizuelnih stimulusa. Rezultati istraživanja ukazuju na to da deca ne usvajaju sve vrste glagola sa klitikom *se* istom brzinom. Pravi povratni glagoli se produkuju sa većom tačnošću od uzajamno-povratnih i anti-kauzativnih glagola na različitim stupnjevima razvoja govora. Takođe, alternativni odgovori pokazuju da deca pri ciljnoj produkciji pravih povratnih glagola klitiku *se* ne zamenjuju povratnom zamenicom *sebe*, već drugim imeničkim dopunama (npr. *oblači majicu, briše/umiva lice, češlja kosu*). Ovi podaci svedoče o različitom stepenu sintakstičke i semantičke kompleksnosti povratnih glagola, kao i o mogućim pravcima redefinisavanja leksičko-sintakstičkog statusa klitike *se* u literaturi ubuduće.

Ključne reči: povratni glagoli, klitika *se*, usvajanje jezika

Ivanović Maja P.

Univerzitet u Beogradu, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju,
Srbija
majapivanovic@gmail.com

Dorđević Jelena P.

Univerzitet u Beogradu, Fakultet bezbednosti, Srbija
jelenapdjordjevic@gmail.com

**RAZLIKE U TEKSTOVIMA DEVOJČICA I DEČAKA MLAĐEG
OSNOVNOŠKOLSKOG UZRASTA**

Muškarci i žene na različite načine koriste jezička sredstva istog jezika kada govore i pišu. To je suština teorije o polnolektima koja pokušava da objasni u čemu se ogledaju te razlike, što je podstaklo brojna istraživanja poslednjih godina.

Cilj rada je da se ispituju sintaksička svojstva tekstova učenika mlađeg osnovnoškolskog uzrasta i razlike u njihovoj produkciji između dečaka i devojčica. Učestvovao je 181 učenik od I do IV razreda (96 dečaka i 85 devojčica). Svi su pisali po 3 sastava, tako da je u korpusu bilo 543 teksta. Analiza prikupljenog materijala obuhvatila je kvantitativne (dužina teksta izražena brojem reči, komunikativnih rečenica i klauza; dužina rečenice izražena brojem reči i klauza) i kvalitativne (različiti tipovi rečenica) pokazatelje. Analizirane su razlike među polovima u odnosu na ispitivane varijable.

Rezultati su pokazali da postoji statistički značajna razlika u dužini tekstova i u dužini rečenice u odnosu na sve merene parametre - devojčice proizvode duže tekstove i rečenice od dečaka. Kad je reč o strukturi teksta, značajno veći broj složenih rečenica (naporedno, zavisno i višestruko složenih), takođe konstruišu devojčice. Međutim, razlike nisu značajne kad je reč o tipovima zavisnih klauza, mada i njih ima više u tekstovima devojčica.

Na osnovu rezultata se može zaključiti da se razlike između tekstova dečaka i devojčica na mlađem osnovnoškolskom uzrastu odnose na kvantitativne pokazatelje, dok u sintaksičkoj zrelosti, tj. složenosti produkovanih tekstova nema značajnih razlika.

Ključne reči: pisanje, sintaksa, razlike, pol

Jakovljević Bojana

University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Serbia
bojana.jakovljevic@ff.uns.ac.rs

Marković Maja

University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Serbia
majamarkovic@ff.uns.ac.rs

**SOME PROPERTIES OF PAUSES IN READ SPEECH IN ENGLISH AND SERBIAN:
INITIAL EXPERIMENTS**

Pauses are common markers of I-boundaries where they interact with other I-boundary cues. They are often studied in relation to pre-boundary lengthening due to their durational characteristics. However, the results of previous research are inconclusive, as both positive and negative correlation have been found, and there are even suggestions that these two cues are unrelated, or that their relation may be language specific. Moreover, while pre-boundary lengthening marks the right prosodic edge, it is not completely clear which prosodic edge pauses mark. This research aims at analyzing the relation between the degree of I-boundary lengthening and the following pause duration in English and Serbian as well as the I-edge which pauses mark in these languages. The research is part of a larger-scale corpus study involving approximately 1 hour of speech per language, read by professional newsreaders. The analysis was done in the *Praat* programme (version 5.1.35) and it involved measuring the degree of I-boundary lengthening of word-final vowels and pause duration between IPs. The measurements were followed by two correlation tests, conducted in order to examine whether the degree of lengthening correlates with the following pause duration and whether pause duration correlates with the duration of the preceding or the following IP. The results show that the degree of lengthening is higher if IPs are followed by pauses. Also, we found a strong positive correlation between pause duration and the duration of the following IP, indicating that pauses in English and Serbian represent the markers of the left I-edge.

Key words: read speech, prosody, IP, pause, pre-boundary lengthening

Janjatović Vera

Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, Srbija
janjatovicvera@gmail.com

**MOTIV GUBITKA VOLJENE OSOBE U RANOJ LIRSKOJ POEZIJI ALFREDA
LORDA TENISONA**

Rad predstavlja analizu jednog od dominantnih motiva, motiva gubitka voljene osobe u Tenisonovoj ranoj lirskoj poeziji, u devet pesama napisanih do 1850. godine, uz poseban osvrt na gubitak voljenog dragog. Tenison na taj način vrši projekciju sopstvenih gubitaka voljenih osoba. Rad sadrži i brojne podmotive, te predstavlja rezultat istraživanja koje je sprovedeno 2015. godine. Istraživanje koje je predstavljeno u radu bazirano je na polaznoj hipotezi da je motiv

gubitka najdominantniji u celokupnoj Tenisonovoj poeziji, a koji se najčešće završava partnerovom smrću. Cilj istraživanja je da se ukaže na dominantne motive u njegovoj lirskoj poeziji, od kojih je motiv gubitka svakako imanentan, kako Tenisonu samom, tako i čitavoj plejadi likova engleske romantičarske i viktorijanske poezije. Dobijeni rezultati predstavljaju solidnu bazu za dalja istraživanja u engleskoj romantičarskoj i viktorijanskoj poeziji, pošto se iz svake pesme izdvaja adekvatan prevod njenog ključnog dela, kojim se izražava upravo motiv gubitka.

Кljučне речи: motiv gubitka, motiv smrti, romantičarska poezija, viktorijanska poezija

Јањић Милан Н.

Универзитет у Нишу, Филозофски факултет, Србија
milannjanjic@gmail.com

КОМПАРАТИВНА АНАЛИЗА РАСИНОВЕ *ФЕДРЕ* И ШЕКСПИРОВОГ *ОТЕЛА*

У раду се компаративним приступом разматрају одабране трагедије двојице великана европске књижевности – Виљема Шекспира (William Shakespeare, 1564–1616) и Жана Расина (Jean Racine, 1639–1699). Док је Расин представник француског класицизма и класицистичке трагедије која је с њим достигла врхунац у Француској, његов претходник с Острва стварао је у претходној епохи, у доба енглеског ренесансног хуманизма. Две суседне књижевне епохе у којима су поменути аутори стварали носе поетичке особености свога времена, из чега се могу подвући јасно уочљиве разлике. Осим тога, будући да се ради о истоветном књижевном жанру у коме су стварали, одређене додирне тачке између двојице драматичара биле су неминовне.

Ово компаративно истраживање настоји да установи песничке и поетичке сличности и различитости које постоје између Расина и Шекспира, на примерима трагедија – *Федра* (*Phèdre*, 1677) и *Отело* (*Othello*, око 1603). Код Расина, драмска радња одиграва се на једном затвореном простору и у ограниченом временском трајању – у складу с класицистичком доктрином која је била на снази у 17. веку; Шекспир, пак, своју радњу смешта у знатно дужи временски и просторно променљив оквир од класичарског. Стога, из угла три драмска јединства, која представљају основну формалну разлику међу трагичарима, критички ће се промотрити и упоредити психолошки сукоби јунака који у оба комада резултирају трагичним исходима.

Кључне речи: Расин, Шекспир, трагедија, ренесанса, класицизам

Јанковић Андријана

Универзитет у Крагујевцу, Филолошко-уметнички факултет, Србија
jankovicandrijana@yahoo.com

ИГРАЈУЋИ „КОМАД У КОМАДУ“: ПРОБЛЕМ СТВАРНОСТИ И ФИКЦИЈЕ КОД ЉУБОМИРА СИМОВИЋА И ЛУИЋИЈА ПИРАНДЕЛА

У чувеној метадрами сицилијанског аутора Луиђија Пирандела *Шест лица траже писца* (*Sei personaggi in cerca d'autore*) и у драми *Путујуће позориште Шопаловић* српског писца Љубомира Симовића, уочљиво је присуство више од једног „комада у комаду“ које глумци, тј. драмски или метадрамски ликови играју или покушавају да одиграју у позоришту (*Шест лица траже писца*) и ван оквира ове институције (*Путујуће позориште Шопаловић*).

Према Зорану Милутиновићу, *драма у драми*, као један од најједноставнијих начина испољавања драмске самосвести или ауторerefлексивности, ствара опозицију између позоришта и стварности, односно, између драмског, привидног и стварног.

Циљ нашег рада јесте да методом компаративне анализе и полазећи од метатеатралних елемената, тачније од присуства „комада у комаду“, укаже на начине на које се у одабраним делима манифестују проблеми границе између стварног и фиктивног, односа између илузије и стварности, као и сукоба уметности и живота.

Настојимо да као резултат нашег истраживања истакнемо и сличности и разлике у одабраним драмама и поетикама два писца, те се као једна од главних разлика примећује наглашеност сукоба историјског и митског у делу српског аутора. Код италијанског писца, пак, акценат остаје на стваралачком процесу.

Не сме се занемарити чињеница да у обе драме комично уступа место трагичном. Ослањајући се на Пиранделову поетику хуморизма можемо сагледати и питање преласка комедије у трагедију. Како су показала истраживања Душице Годоровић, хумористични поступак непосредно интервенише у стваралачки процес и близак је, стога, појму метатекстуалности.

Кључне речи: „комад у комаду“, стварност, фикција, Симовић, Пирандело

Jošić-Milinović Milica

University of Banja Luka, Faculty of Philology, Bosnia-and-Herzegovina, Republic of Srpska
milica.josic-milinic@flf.unibl.org

THE CONCEPT OF URBAN NOTHINGNESS IN AUSTER'S *CITY OF GLASS* AND ROTH'S *WHITE NOISE*

In Paul Auster's *City of Glass*, urban nothingness is lurking behind the corners of New York, almost becoming a character in the story, one that guides the reader to discover other characters' mental emptiness, thus representing the postmodern man in the contemporary American society – “an entirely empty individual”. While Auster's protagonist is wandering down the streets, having multiple identities but still feeling lost, Philip Roth, in his novel *White Noise*, puts his

protagonist in the chaos of a consumer society – supermarkets and shopping malls, in a world where nuns are pretending to believe and people are ready to be fooled with drugs such as Dylar. This paper attempts to analyse the postmodern concept of urban nothingness depicted in two contemporary works of fiction – *City of Glass* and *White Noise* – by drawing parallels between these seemingly different worlds, trying to grasp whether the essence is the same. Both stories become a quest for identity of the postmodern man lost in the urban jungle. Do both protagonists fail to rebel against this modern nothingness? Has it taken over their lives completely? These are some of the questions raised in this paper.

Key words: urban nothingness, postmodernism, mental emptiness, identity

Jovanović Vladimir Ž.

University of Niš, Faculty of Philosophy, Serbia
vladimirz.jovanovic@filfk.ni.ac.rs

Radulović Milica

University of Niš, Faculty of Philosophy, Serbia
mlcradulovic2@gmail.com

THE PRAGMATIC IMPLICATIONS OF CERTAIN LEXICAL ELEMENTS IN ENGLISH AND SERBIAN POLITICAL DISCOURSE

The present study is aimed at discovering the underlying trends in using certain lexical elements for achieving desired pragmatic effects in the discourse of English-speaking and Serbian-speaking politicians. It has been established that the semantic constitution of a linguistic element may be different from its pragmatic value and that lexical items are not interpretable completely if isolated from their spoken contexts (Clark 1996: 179, Mey 2001: 43). However, certain language structure units which are constituent parts of utterances, for instance affixes, roots, and combining forms, may be more productively used with different communicative objectives than some other structures like phrases. Parts of lexemes exemplified by various verb, noun and adjective-forming elements such as Eng. *-ish*, *-ist*, *-gate*, or Serb. *-an*, *-ckati*, *-ski*, etc. do not only reveal linguistic appropriation, or determine how the outcome combines with other words (Asher 2011), but also seem to be adequate means for achieving various types of pragmatic ends within utterances or being used in the strategies studied within this research as: toning down, emphasizing, discrediting, etc. Starting from the higher-order notion of *adaptability* (Verschueren 2009: 19–22, Verschueren and Brisard 2009; 41–45), the analysis undertakes the objective of establishing how the assessment of lexeme meaning on a particular occasion depends not only on what is actually said/written, but also on aspects of the context of its uttering/writing. The examples have been collected from various sources that belong to the political register in the two languages, namely, authorized texts, interviews, speeches, and other forms of public address.

Key words: Lexical elements, Adaptability Theory of Pragmatics, Political discourse, English, Serbian

Kalaba Jovanka

Univerzitet u Kragujevcu, Fakultet za hotelijerstvo i turizam u Vrnjačkoj Banji,
Srbija
jovanka.kalaba@kg.ac.rs

**KULTURNO-ISTORIJSKI KONTEKST PARODIJE U POSTMODERNISTIČKOJ
KNJIŽEVNOSTI NA PRIMERU *OBJAVE BROJA 49* TOMASA PINČONA**

Rad se bavi društvenim procesima koji su, između ostalog, doveli do kritičkog parodijskog izraza u modernoj i postmodernoj književnosti, zbog kojih se dela kao što je *Objava broja 49* Tomasa Pinčona mogu posmatrati društveno i kritički relevantnima. Parodija refunkcioniše prethodne tekstove, oživljavajući na taj način njihov oslabljeni jezik i obnavljajući njihov značaj u savremenom kontekstu. Činjenica da parodija uvek podrazumeva preuzimanje nekog prethodnog teksta, nastalog u istorijskim i književno-kulturnim periodima koji prethode sadašnjem trenutku, ukazuje na to da je parodijska obrada prethodnog teksta uvek čin koji je društveno angažovan. Kroz prizmu Pinčonove *Objave broja 49*, videćemo na koji način su tehnološki, civilizacijski i kulturni napredak američkog društva, a zatim, u procesu globalizacije, i celog amerikanizovanog sveta doveli do problema neautentičnog doživljaja stvarnosti i jezičkog iskazivanja tog doživljaja, zbog kog je i parodija postala jedna od formi za kojima se poseže, bilo da je definišemo kao retorsku figuru, diskurzivnu praksu, pripovednu strategiju ili kao poseban žanr. U ovom radu se, kroz osvrt na proučavanja istoričara i teoretičara kulture i književnosti kao što su Hans Bertens i Patriša Vo govori o šezdesetim i posle-šezdesetim godinama dvadesetog veka kao posebnom, „postmodernom“ istorijskom razdoblju. U kontekstu propasti jedinstvenog iskustva i subjekta, rad se dotiče studije Danijela Dž. Borstina *Amerikanci: Demokratsko iskustvo*, sa fokusom na fenomen demokratizacije iskustva u devetnaestom i dvadesetom veku, i propasti duhovnosti i otežanosti unutrašnjeg iskustva u svetu koji je pretrpeo ove promene kroz ideje razrađene u zbirkama eseja Svetislava Basare.

Ključne reči: postmodernizam, parodija, društvo, kultura, jezik

Kaličanin Milena

University of Niš, Faculty of Philosophy. Serbia
mkostic76@gmail.com

**EUGENE IONESCO'S *MACBETH*: A TRAVESTY OF POLITICAL, MILITARY AND
ECONOMIC POWER**

In the introductory part of the paper, the main theoretical postulates of Esslin's Theatre of the Absurd (1960) are discussed in detail. Its defining features are then tracked and explained in Eugene Ionesco's modern version of Shakespeare's tragedy *Macbeth*. In *Macbeth* (1972), Ionesco adapts Shakespeare's Renaissance play into the contemporary version of the cold war era crisis and is particularly concerned with the degeneration of political, military and economic power. Being highly influenced by Jan Kott who validly states that "Shakespeare is our contemporary" (1963) Ionesco recognizes the thirst for power as a driving force that ultimately

leads to destruction in the same manner as his Renaissance literary predecessor. By portraying Macbett and Macol, blinded by their lust for power and blood, Ionesco makes his comment on the absurdity and madness of contemporary men in power whose irresponsible conduct and megalomaniac tendencies bring about constant military conflicts. However, whereas conscience and remorse are of vital importance for the moral healing of Shakespeare's 'power-crazy' rulers (Hughes 1992), Ionesco intentionally replaces them with parody. The paper focuses on uncovering Ionesco's parody as a powerful tool for debunking the appeal for power.

Key words: Theatre of the Absurd, existentialism, parody, power

Kavgić Aleksandar

Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, Srbija
kavgic@ff.uns.ac.rs

DEFINING VOICE AND TONE IN CORPORATE MARKETING COMMUNICATION: A CASE STUDY IN WORKPLACE ENGLISH

The goal of this qualitative research is to analyze the concepts of voice and tone, as they are used in corporate communication in English for the purpose of unifying the message communicated through multiple communication channels, such as the company website, company social profiles, help files and technical documentation. The research analyzes the voice and tone guidelines of two IT companies in order to identify how theoretical concepts of pragmatics – such as intended meaning, politeness, audience accommodation, etc. – are practically encoded and enforced to make sure that employees of all ranks, from interns to C-level executives, present the company in a single way, at least linguistically. The research is based on two style guides of two IT companies (a small-to-medium sized enterprise and a large enterprise) which was qualitatively analyzed and annotated in parallel with the said companies' written content, in particular their latest web pages and current help files. The corpus therefore consisted of style guides and online text, and was annotated for pragmatic features relevant for establishing a friendly relationship with the target audience (second person constructions, short forms, average length of sentences, explanations of complex concepts, etc.), in line with the established rules of qualitative research in public relations and marketing communication (Daymon & Holloway, 2010). The research shows that, although the two analyzed IT companies are quite different, the communication techniques and grammatical constructions used to define the voice and tone are virtually identical, i.e. they present the company as being friendly, relaxed, emphatic, direct and polite. The research represents a qualitative starting point and validation for a larger scale exploration of voice and tone in corporate marketing communication.

Key words: voice, tone, marketing communication, corporate communication, workplace English

Колај Ристановић Ирена

Универзитет у Београду, Филолошки факултет, Србија
irena.sekerleme@gmail.com

НАСТАВА АРАПСКОГ И ТУРСКОГ ЈЕЗИКА У ШЕРИЈАТСКОЈ ГИМНАЗИЈИ У САРАЈЕВУ ШКОЛСКЕ 1926/1927. ГОДИНЕ

Шеријатска гимназија основана је 18. децембра 1918. године у Сарајеву са задатком да образује ученике и припреми их за студије на „шеријатској академији“ у Сарајеву. Статут гимназије је подразумевао осам разреда у којима се настава изводила десет месеци годишње, са посебним акцентом на изучавање предмета из области исламске теологије, али и страних језика. Смештена у некадашњој згради Шеријатске судачке школе са радним стажем краћим од деценије, Шеријатска гимназија имала је веома сложен наставни програм и напредан наставни план. Овај рад бави се проучавањем начина рада и избора предмета који су били део наставног плана, те избора кандидата за упис у гимназију са освртом на списак предмета који су проучавани од оснивања до школске 1926/1927. године. Приликом израде рада примењен је интердисциплинарни приступ истраживања уз коришћење релевантне литературе и архивских извора који садрже и терминологију из области исламских наука на арапском језику.

Кључне речи: настава, арапски, турски, Шеријатска гимназија

Комароми Војана

Univerzitet u Novom Sadu, Poljoprivredni fakultet, Srbija
bojanak@polj.uns.ac.rs

Jerковић Јелена

Univerzitet u Novom Sadu, Tehnološki fakultet, Srbija
jemit@uns.ac.rs

SPOSOBNOST RAZUMEVANJA I UPOTREBE ENGLLESKIH ENDOCENTRIČNIH BINOMINALNIH SLOŽENICA KOD STUDENATA INŽENJERSKE STRUKE

Ovaj rad se bavi endocentričnim binominalnim složenicama u engleskom jeziku, odnosno vrstom složenica koje nastaju kompozicijom dve imenice, pri čemu prva imenica ima determinativnu funkciju, dok čitava složenica predstavlja hiponim upravnog člana složenice, tj. druge imenice. Složenice ovog tipa predstavljaju izazov za učenike engleskog jezika jer nastaju sažimanjem kompleksnih dubinskih struktura, usled čega se javljaju vrlo različiti semantički odnosi između složeničkih konstituenata. Dok imeničke kompozicije ovog tipa nisu tipične za srpski jezik, u engleskom jeziku predstavljaju jedan od najproduktivnijih tvorbenih obrazaca, a novija istraživanja pokazuju da, usled mogućnosti da na koncizan i lako razumljiv način prenesu informacije, postaju sve više zastupljene i u engleskom jeziku struke (Biber & Gray 2011). Ovo istraživanje stoga ispituje sposobnost razumevanja i upotrebe ovih struktura engleskog jezika kod studenata inženjerskih fakulteta. Istraživanje je sprovedeno sa studentima Poljoprivrednog i

Tehnološkog fakulteta u Novom Sadu, kroz analizu testa prevođenja sa engleskog jezika (ispitivana je sposobnost razumevanja složenica) i na engleski jezik (ispitivana je sposobnost upotrebe ovih složenica). Pored toga što ima za cilj da ukaže na probleme sa kojima se studenti susreću koristeći i prevodeći ove engleske složenice, ovaj rad treba da istakne važnost izučavanja ove kompleksne jezičke jedinice u nastavi engleskog jezika struke na tercijarnom nivou kao i da, u skladu sa rezultatima istraživanja, ponudi strategije koje se mogu koristiti u nastavi da bi se studentima olakšalo razumevanje i upotreba ovih složenica.

Ključne reči: engleski jezik struke, nastava stranog jezika, imeničke složenice, endocentrične složenice, strategije učenja

Kostadinovska Stojchevska Bisera

Faculty of Education-Bitola, Republic of North Macedonia
k_bisera@yahoo.com

THE IRON LADY - THE ROLE OF ANTONOMASIA AS A WORD FORMATIONAL PROCESS IN THE EFL EDUCATION

The aim of the paper is to show the rules and conventions of the word formational process that is the antonomasia with the main purpose of showing that this is a word formational process that is not so present in the EFL teaching as much as its derivatives. The derivatives or the products of this word formational process can be said that are a matter of derivational process where we use existing elements that go through certain processes and acquire new meaning. But where does that meaning come from? This word formational process whose main aim is to enrich the vocabulary of any language not just the vocabulary of the English language, is very much rooted in the culture of the language which is where it draws its inspiration from, and that is why it is of great importance to be understood by the EFL learners. The research conducted for the aim of this paper will consist of analysis of the textbooks used in the EFL teaching and analysis of the written answers of the students from the high schools in Bitola with the purpose to show if they are familiar with both the process of word formation and the result or just with the result, i.e. the meaning of the derivative. The teachers and their answers are included in the research results with the aim to improve and enrich the EFL teaching process. The outcome of the research will show that EFL culture teaching is as much needed as the teaching of the rules of the grammar of the foreign language and there is a growing need to incorporate antonomasia in the EFL teaching process in both elementary and high schools.

Key words: antonomasia, EFL, word formation, teaching

Kovač Aniko

University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Serbia
aniko.kovac@ff.uns.ac.rs

AN INFORMATION-THEORETIC EXPLANATION FOR LEARNER DIFFICULTIES IN THE USE OF ARTICLES IN ENGLISH

This research is aimed at exploring the possibility of an information-theoretic explanation for the difficulties in the use of articles in English by L1 speakers of Serbian through examining the correlation between an entropy reduction mechanism of a language – the article system in English – and the lack of (directly) corresponding entropy reduction elements in another language, Serbian. The results of the calculation of entropy levels on nouns in parallel corpora of English and Serbian show that the level of entropy on nouns in Serbian is higher than the level of entropy on nouns in English, and that definiteness-bearing elements in Serbian have a higher entropy reduction effect than it is the case with articles in English. Mistakes in the use of articles in English (the majority of which are omission errors) can then be seen as the consequence of an overall higher level of entropy in the nominal domain of the learners' L1 resulting in their resilience towards the presence of entropy peaks on nouns in their L2. This, in addition to the expectation of a more significant level of entropy reduction by the preceding definiteness-bearing element in Serbian when compared to English, can lead to the perception that the entropy on the English noun is already at a more attenuated level even without pre-modification when compared to expected nominal entropy modeled after the learners' L1.

Keywords: information theory, entropy, articles, ESL, contrastive syntax

Kovács Rácz Eleonóra

Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék, Szerbia
kreleonora@ff.uns.ac.rs

AZ ANGOL NYELVTANULÁS KEZDETEI A VAJDASÁGI MAGYAR TANNYELVŰ SZAKISKOLÁSOK KÖRÉBEN

A kutatás a vajdasági magyar tannyelvű szakiskolások angol nyelvi attitűdkutatásának egy részletét mutatja be. Célunk, hogy összefüggéseket állapítsunk meg az angol nyelvtanulás kezdete, szituációhoz kötöttsége, valamint aközött, hogy a megkérdezettek a középiskola 3. és 4. osztályában mely érdemjeggyel bírnak angol nyelvből. További célunk, hogy a kutatás eredményei felhasználhatók legyenek a funkcionális-szituatív kétnyelvűvé válásban. Jelen tanulmány eredményei összehasonlításra kerülnek majd a vajdasági magyar tannyelvű gimnáziumokban tanulók angol nyelvi attitűdjével, így átfogó képet nyújtanak majd a vajdasági magyar tannyelvű középiskolások angol nyelvi attitűdjéről, amely eredmény összevetésre kerülhet az Európában élő magyar nyelvi kisebbség angol nyelvi attitűdjével. Tanulmányunkban az alábbi kérdésekre térünk ki tehát a magyar tannyelvű szakiskolások angol nyelvi attitűdjét illetően: mely életszakban és mely körülmények között kezdték az angol elsajátítását. Ez utóbbi kapcsán két faktorcsoporttal számolunk: az intézményes támogatottság faktorcsoporttal, valamint

a familiáris szférához kötődő nyelvtanulással. Bemutatjuk továbbá, hogy a megkérdezettek meglátásuk szerint milyen gyakran és mely beszédhelyzetben beszélnek angolul, valamint, hogy mely érdemjeggyel bírnak angol nyelvből. Kutatásunkban 12 vajdasági magyar tannyelvű szakiskolai tagozat 664 adatközlőjének angol nyelvi attitűdjét mutatjuk be.

Kulcsszavak: szociolingvisztika, nyelvi attitűd, vajdasági magyar tannyelvű szakiskolások, funkcionális-szituatív kétnyelvűség, tömb és szórványhelyzet a Vajdaságban.

Kovačević Darko

Faculty of Electrical Engineering/Academy of Music, University of East Sarajevo,
BiH, Republic of Srpska
dax1978@gmail.com, darko.kovacevic@etf.ues.rs.ba

ASPECTS OF VERBAL HUMOUR IN CLASSICAL MUSIC INTERNET MEMES

Internet memes, as concepts or ideas which spread themselves from one person to the other through the Internet as a media, often having a funny or humorous character, have become an inseparable part of online communication and overall culture. Among these memes, there is a great number of ones associated with classical (or art) music. After an introduction regarding the concepts of Internet memes, verbal humour and online and Internet humour, the paper will investigate and analyse how verbal humour has been achieved in the Internet memes on classical music. That will be performed on the basis of three components and their interaction: linguistic features of verbal contents, visual appearance (image, graphic, drawing, video, sheet music, etc.), and the (musical) context in which they should be observed in order to be understood properly and completely. In the final part of the paper, some conclusions will be made, together with an effort of classifying the analysed memes pursuant to the identified aspects. The research will be based on the corpus of 300 classical music memes made in English and downloaded from different Internet sources. Shifman's study *Memes in Digital Culture* (2014) and Davison's article "The Language of Internet Memes" (2012) will be used as a theoretical basic for a more precise defining and approach to Internet memes. On the other hand, humour will be discussed within the theoretical settings of *The Routledge Handbook of Language and Humor* (2017), and, particularly, its chapter "Online and Internet Humor" written by Eric Weitz.

Key words: verbal humour, classical music, memes, Internet.

Kovačević Ervin

International University of Sarajevo, Bosnia and Herzegovina
ekovacevic@ius.edu.ba

THE THREE PRINCIPLES IN CONTENT-DRIVEN L2 EXPERIENCE DESIGN

This study will explore the three principles in content-driven L2 teaching framework and discuss their forms in multilingual classrooms. The three principles are the principles of limited flexibility, universally acknowledged values, and authentic experience. The first principle relates to personal educational philosophy and teaching style which rest on the pendulum-like perspective; they oscillate across alternatives between extreme order and chaos. The order is provided through traditional teacher- and norm-centered regulations which set delimitations in content and L2 mastery, while the chaos is based on usage, need, and experience and therefore creates opportunities for idiosyncratic progress in both content and language skills. The second principle imposes particular forms of L2 experience which deliberately utilize tasks and material that promote universally acknowledged values, intercultural understanding, and personal growth. These forms manifest through learning experiences that immerse the learner in ethical, social, and cultural issues. The third principle conditions the instructor to utilize authentic material and generate feedback that targets manifestations of individual differences in linguistic output. These three principles will be examined in the context of English for Academic Purposes courses offered in the Fall Semester 2019 at the International University of Sarajevo. Four instructors will be asked to reflect on their experiences in two freshman undergraduate courses. Their reflections will support and challenge the above-stated principles. The findings are expected to point at the dynamic nature of multilingual context and limitations that arise from tightly norm-governed decision making systems.

Keywords: principles, L2 design, CLIL, multilingual, content-based teaching, EAP

Kovačević Predrag

University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Serbia
pedjakovacevic90@gmail.com

NP-INTERNAL PP LICENSING WITH PSYCH VERB NOMINALIZATIONS IN SERBIAN

This talk addresses the licensing of different PPs/NPs (genitive NPs, instrumental NPs, *od* ('from')-PPs, and *od strane* ('by')-PPs) denoting different participants in the causal chain of an event with psych-verb nominalizations in Serbian as diagnostics for the internal structure of these nominalizations.

The three most productive kinds of nominalizations that will be analyzed are: (i) process nominals; (ii) result nominals; and (iii) *-ost* ('-ness') nominals. Process nominals allow a genitive marked theme, while result nominals and *-ost* nominal do not. All three of these types allow an instrumental marked cause. The possessive adjective is interpreted as the agent of the event with process nominals but as an experiencer/theme with result and *-ost* nominals. Result

nominals and *-ost* nominals reject *by*-phrases while process nominal do not. Process nominals are the only ones that reject *od*-PPs while result nominals and *-ost* nominals tend to accept them. I propose an analysis in terms of treating *od*-PPs as semantically, rather than syntactically licensed in non-agentive constructions. *Od strane* ('by') PPs are licensed by VoiceP, which is present only in process nominalizations (Kratzer 1996). This layer seems to be necessary (but not sufficient!) to license structural genitive marking on the theme, which would explain why genitive-marked themes are not possible with result and *-ost* nominals. Instrumental causes need to be licensed by the presence of *v* in the structure while its unacceptability with certain verbal roots can be explained in terms of the internal vs. external cause distinction (Levin & Rappaport Hovav 1995) by assuming that instrumental is illicit with internally caused predicates.

Key words: PP licensing, nominalizations, argument structure, psych verbs, Serbian

Ковачевић Зорица

Универзитет у Београду, Филолошки факултет, Србија
zorica.kovacevic@fil.bg.ac.rs

ИНТЕГРИТЕТ ЕКОТРАНСЛАТОЛОГИЈЕ И ЕКОЛОГИЈЕ ПРЕВОДА У ТРАНСЛАТОЛОШКИМ ИСТРАЖИВАЊИМА

Екотранслатологија је један од најновијих приступа унутар транслатолошких проучавања (Gengshen 2003), који током последње деценије и по изазива велику пажњу научне јавности. Екотранслатологија се, попут еколингвистике, ослања на концепте селекције и адаптације по узору на екосистем, усмеравајући истраживања ка новој интерпретацији преводилачког процеса, али и новој улози преводиоца у том процесу. Велика пажња се посвећује фази адаптације самог преводиоца у смислу разумевања језичке средине из које потиче текст на полазном и циљном језику, али и фази селекције намењеној одабиру параметара који ће резултовати оптималним преводом. Вишедимензионалност овог приступа се огледа у посматрању преводилачке делатности из перспективе макростистема односно целовитости језичких и културних аспеката.

Екологија превода (Cronin 2003) се, као и лингвистичка екологија, бави утицајем глобалне преводилачке делатности на окружење. Улога преводиоца није пасивна, а за различите текстуалне и стилске одлике превода неопходне су све комплексније преводилачке вештине које, у односу на нове изазове глобалне преводилачке делатности, у процес међујезичког и међукултурног посредовања укључују посматрање све комплекснијих одлика текстуалних врста на полазном језику. Унутар екологије превода се разматра способност преводиоца да се прилагоди, упозна језичку и културну средину текста на полазном језику, да примени одговарајуће преводилачке стратегије и предвиди како ће се превод уклопити у средину циљног језика, те да размотри могућности у односу на које би другачији превод функционисао боље.

Овај рад уводи и појашњава појмове екотранслатологије и екологије превода имајући у виду то да су они засад релативно нови у домаћим транслатолошким студијама. Значај рада се огледа и у разматрању могућности приближавања најновијих теоријских приступа транслатолошким проучавањима код нас.

Кључне речи: екотранслатологија, екологија превода

Krimer-Gaborović Sanja
Univerzitet u Novom Sadu, Srbija
krimer.sanja@gmail.com

VERBALNE ASOCIJACIJE U VEZI SA LEKSEMAMA KOJIMA SE IMENUJU SEKUNDARNO-OSNOVNE BOJE U SRPSKOM JEZIKU

Na osnovu testa asocijacija za lekseme *braon, siva, narandžasta, ljubičasta i roze*, kojima se imenuju kategorije sekundarno-osnovnih boja prema Berlinu i Kayu (1969), ovaj rad ima dvojak orijentaciju: (1) pruža uvid u moguća nominaciona (deskriptivna), a samo delom i sekundarna (prenesena) značenja navedenih leksema koja su prikazana prema frekventnosti pojavljivanja kako prirodnih, tako i veštačkih vanjezičkih obojenih korelata na koje se naznačenim leksemama upućuje, npr. *narandžasta narandža* i *narandžasta šargarepa*, ali i *narandžasta Cedevita*, ili pak *ružičasta ruža* i *ružičasti obrazi*, ali *ružičasta Barbika*, i (2) ukazuje se na razliku između naziva za kategorije primarno-osnovnih boja (*bela, crna, crvena, zelena, žuta i plava*) kod kojih se prototipsko jezgro kategorije definiše pomoću jednog, eventualno dva korelata (up. *beo sneg/dan, crna noć/ugalj, crvena krv, zelena trava, žuto sunce, plavo nebo/more*), dok je prototipsko (i semantičko) jezgro kategorija sekundarno-osnovnih boja razučeno, tj. složeno, i to u smislu da obuhvata čitavu skalu boja koje, iako sve pripadaju istoj kategoriji, oličavaju različiti entiteti iz okruženja (Tribushinina 2008: 394-395), npr. *braon drvo, braon orašasti plod (kesten, lešnik, orah i dr.)*, *braon zemlja i blato, braon kosa i oči, braon hrana (čokolada, kafa, kakao, krompir, nutela)*, itd, ili pak *sivi (kišni) oblak, sivo nebo, sivi miš, sivi dim, sivi pepeo, sivi soko, sivi golub, sivi vuk, sivi beton*, itd.

Ključne reči: srpski jezik, nazivi za boje, verbalne asocijacije

Крстић Ана

Универзитет у Нишу, Филозофски факултет / Универзитет у Новом Саду,
Филозофски факултет, Србија
anakrsticka94@gmail.com

СИНХРОНИЗАЦИЈА АНИМИРАНОГ ФИЛМА ЗООТРОПОЛИС СА ЕНГЛЕСКОГ НА СРПСКИ ЈЕЗИК – ЛИНГВИСТИЧКИ И КУЛТУРНИ АСПЕКТ

Под синхронизацијом се у раду подразумева преводна адаптација дијалога, те се у том смислу проучава превод чисто лингвистичких, али и социолингвистичких и културних елемената са изворног на циљни језик. Контрастирањем оригиналног и преведеног текста се у одељку језичке анализе истражују облици преводилачких трансформација: прерасподеле, замене, додавања, изостављања. Примарни циљ је да се утврди колико су употребљене конструкције и лексеме адекватне у контексту текста, као и колико су природне у српском као циљном језику. Притом ће бити дат предлог адекватнијих и језички економичнијих преводних еквивалената тамо где је то неопходно, нпр. уместо жеље за крвљу (енгл. blood lust) – крволочност. У другом одељку анализираће се примери који су културно „обојени”, те се настоји да се утврди у којој мери је задржана изворна

културна позадина конкретног примера у преводу текста, а на који начин је она адаптирана према култури и друштву циљног аудиторијума. Примери ће се анализирати према преводним стратегијама (Davies 2003): презервација, додавање, брисање, глобализација, локализација, трансформација, креација. Једна од група таквих примера јесу лична имена и њихова адаптација, односно креативност и лака памтљивост таквих преводних решења, али и разоткривање разлога за непревођење појединих примера, нпр. Ник Дивљи (енгл. Nick Wilde) насупрот Џуди Хоп (Judy Hopps), поред постојеће преводне опције Скок, и сл. Главна претпоставка је да су преводна решења често неприродна и превише сложена, имајући у виду да су главна циљна публика деца, али се очекују и понека занимљива решења преводилаца у погледу адаптирања америчке културе српској, а да се притом задржава оригинални смисао.

Кључне речи: синхронизација, Зоотрополис, преводни еквиваленти, енглески језик, српски језик

Kukić Tijana

Univerzitet u Kragujevcu, Filološko-umetnički fakultet, Srbija
tijana.kukic@filum.kg.ac.rs

KATAFORA I UPOTREBA ČLANA U ITALIJANSKOM JEZIKU

Katafora predstavlja upućivanje na deo teksta koji sledi. Katafora je u tesnoj vezi s komunikativnim karakterom iskaza, odnosno s informativnim težištem iskaza, a cilj našeg rada jeste da istražimo kako ova jezička pojava utiče na upotrebu člana u italijanskom jeziku. Za razliku od anafore (koja upućuje na prethodni deo teksta), katafora ne mora da učini poznatom imeničku sintagmu. Katafora je tesno povezana sa pragmatičkim aspektom teksta ili komunikativne situacije. U našem radu pokazaćemo da katafora ne uvodi uvek određeni član u italijanskom jeziku, već da na odabir člana prevashodno utiču zajednička znanja sagovornika, dakle znanja koja govornik i sagovornik (ne) dele. Katafora može da se javi u raznim vrstama zavisnih rečenica. Proučićemo javljanje određenog ili neodređenog člana u relativnim (restriktivnim i nerestriktivnim), rascepljenim i egzistencijalnim rečenicama kao i u levoj dizlokaciji (izmeštanje objekta na početak rečenice).

Kod svih ovih rečenica kao i kod leve dizlokacije, pokazaćemo da na odabir člana prevashodno utiču pragmatički parametri, odnosno odabir člana zavisi od konteksta i namera govornika kao i od zajedničkog znanja. Pokazaćemo da ukoliko sagovornici dele znanja o nekom pojmu ili ukoliko govornik smatra da sagovornik može lako da identifikuje određeni referent, onda će se upotrebiti određeni član. S druge strane, ukoliko sagovornik ne zna o kom referentu je reč, upotrebiće se neodređeni član.

Ključne reči: katafora, član, italijanski jezik, pragmatika, sintaksa

Lisičić Hedžić Almina

Filozofski fakultet, Univerzitet u Zenici, Bosna i Hercegovina
alminalisicichedzic@gmail.com

DER PLAGIATSDISKURS IN DEUTSCHLAND IM ZEITRAUM 2011-2013 IM SPIEGEL DER SPRACHE-BILD-BEZIEHUNGEN

Im Artikel wird die Beziehung zwischen Sprache und Bild in den Presstexten im Plagiatsdiskurs in Deutschland im Zeitraum 2011-2013 untersucht. In diese Zeit fallen die Affären um die Plagiate in den Doktorarbeiten von zwei hochrangigen deutschen Politikern, der ehemaligen Bildungsministerin Annette Schavan und des ehemaligen Verteidigungsministers Karl-Theodor zu Guttenberg. Diese Plagiatsaffären haben wie keine anderen bis dahin die Öffentlichkeit in Deutschland so stark bewegt und eine so große Aufmerksamkeit der Medien geweckt. Ihre Brisanz spiegelt sich unter anderem auch in der Beziehung zwischen Sprache und Bild in den entsprechenden Presstexten wider. Als Analysekorpus dienen sieben Artikel, die zu den Hochzeiten der Affären erschienen sind. Die Artikel stammen aus den Online-Ausgaben der Tageszeitung *Süddeutsche Zeitung*, der Wochenzeitung *Die Zeit* und dem Wochenmagazin *Der Spiegel*. Im Fokus der Analyse stehen sieben Bilder, darunter eine *Spiegel*-Titelseite, und die entsprechenden sprachlichen Inhalte. Die Arbeit bedient sich der Methoden der Bildlinguistik als einer Schnittstelle zwischen der Medien-, Text- und Diskurslinguistik. Es wird aufgezeigt, wie sich die Positionen im Plagiatsdiskurs in den zu untersuchenden multimodalen Kontexten widerspiegeln, wie die beiden Hauptakteure des Diskurses, Schavan und Guttenberg, darin dargestellt werden, welche Funktionen dabei den Bildern zukommen, welches Diskurswissen aus dem Zusammenspiel zwischen Sprache und Bild gewonnen oder bestätigt wird und wie sich darüber die Relationen im Diskurs erschließen lassen.

Schlüsselwörter: Multimodalität, Sprache-Bild-Beziehungen, Guttenberg, Schavan, Plagiatsdiskurs

Лончар Растко

Гимназија „Јован Јовановић Змај“, Нови Сад, Србија
rastkoloncar93@gmail.com

ПРИЗОРИ ПАКЛА У ПОЕЗИЈИ МИЛАНА НЕНАДИЋА И ЊИХОВА ИЗВОРИШТА

Један од најзначајнијих српских песника, који као стваралац остаје на врху наше књижевне сцене већ практично пола века, Милан Ненадић, у својим књигама из периода последње деценије 20. века и са почетка новог миленијума – *Венац за Гаврила* (1991), *Уточниште* (1994), *Угрушак* (1997), *Општи одар и нове песме* (2001) – приказује у великој мери демонизовану слику стварности, са призорима пакла равним онима који већ столећима занимају песнике од Хомера, Вергилија и Дантеа до наших дана.

Идеја пројекта јесте да, методама интерпретације, корелације и интеграције у контексту најзначајнијих дела светске и српске књижевности који се баве сличном темом, испита и представи узрочишта овакве представе стварности, тим пре што се има у виду историјски

тренутак у којем настају, као и чињеница да и сам песник потврђује да је полазиште његових песама у емпиријском доживљају за време избеглиштва.

Даљи значај рада, аутор пројекта види и у чињеници да је период с краја 20. века у српској књижевности представљен и као доба *иреализма*, при чему се велики број књижевника удаљава од догађаја чије су последице осетне и у данашње време. У том смислу, испитивање оваквог једног књижевног доприноса, какав је Ненадићев – упоређујући са књижевницима који су се бавили сличним темама – био би од значаја за ново сагледавање српске поезије по питању односа песника према стварности, односно, рату као изворишту демонизоване представе садашњице.

Кључне речи: демонизована стварност, историја, Милан Ненадић, поезија, рат

Makišová Anna

Univerzita v Novom Sade, Filozofická fakulta, Srbsko
makisova.anna@gmail.com

ÚRADNÉ POUŽÍVANIE JAZYKA A PÍSMO PRI ZAPISOVANÍ VLASTNÝCH MIEN

V našom výskume sa zameriame na vlastné mená (miestne názvy, názvy ulíc, inštitúcií, spolkov, združení a reštaurácií) vo Vojvodine v slovenskom jazyku. Budeme analyzovať zapisovanie v srbčine a v slovenčine v úradnom použití.

V prostrediach, kde žije slovenské jazykové spoločenstvo, okrem srbského jazyka a cyriliky v úradnom používaní je aj slovenský jazyk a písmo. Používanie jazyka a písma sa vzťahuje na orgány štátnej správy, v mestách, obciach, ustanovizniach, podnikoch a iných organizáciách a vo verejných ustanovizniach a službách. Za úradné používanie jazyka a písma sa považuje aj používanie jazyka a písma pri zapisovaní názvov miest a iných geografických pomenovaní, názvov námestí a ulíc, názvov orgánov, organizácií a podnikov, pri zverejňovaní verejných výziev, oznámení a upozornení pre verejnosť, ako aj pri zapisovaní iných verejných nápisov.

Materiál sme zozbierali terénnym výskumom a využili sme aj internetové zdroje.

V príspevku budeme z rozličných aspektov analyzovať názvy sídlisk, ulíc, inštitúcií, spolkov, združení (rovnaký názov ako v srbčine, preklad názvu, uplatňujú sa princípy slovenského pravopisu, pri niektorých sa zachovávajú srbské grafémy, nedodržiava sa pravidlo transkripcie, transliterácia a pod).

Крључовје словја: slovenský jazyk, srbský jazyk, vlastné meno, slovenský pravopis

Mandić Ivković Ana

Akademija poslovnih strukovnih studija Beograd, Srbija
anamandic73@gmail.com

KNJIŽEVNOST I FILM U VREMENU I PROSTORU: DRUŠTVENI, POLITIČKI I KULTURNI KONTEKST PROCESA ADAPTACIJE

Rad se oslanja na noviju teoriju adaptacije koja filmsku adaptaciju doživljava prvenstveno kao autonomno filmsko delo jednakog statusa kao original. Godinama su kritičari na adaptacije gledali kao na sekundarni proizvod koji je inferioran po svojoj vrednosti u odnosu na original. Novija teorija se ne zasniva isključivo na „teoriji vernosti“ originalu kao osnovnom kriterijumu ocene adaptacije, budući da proces adaptacije podrazumeva transpoziciju iz jednog znakovnog sistema u drugi. Analizirajući stavove Roberta Stema, Linde Hačen, Frančeska Kasetija, kao i mnogih drugih teoretičara, adaptaciju sagledavamo kao formalni entitet i kao transpoziciju određenog književnog dela, pri tom imajući u vidu promenu medija, eventualnu promenu žanra, promenu okvira ili konteksta, promenu tačke gledišta u okviru nove interpretacije. Analiza adaptacije ne treba da se zasniva samo na formalnim aspektima upoređivanja originalnog i adaptiranog teksta ili isključivo na posmatranju narativne strukture dva teksta sa osvrtom na razlike koje među njima postoje, jer adaptacija ne predstavlja samo formu varijacije. Adaptacija je forma intertekstualnosti. Ona je višeslojna i u sebi nosi kako repeticiju originalnog izvornog teksta tako i varijacije novog umetničkog stvaralaštva. U tom stvaralačkom procesu osnovna premisa je da se sačuva priča preuzeta iz originalnog književnog dela ali da se njoj istovremeno udahne novo viđenje koje će uspešno komunicirati sa publikom. Izvorni tekst i adaptacija nastaju u različitim društvenim i istorijskim okolnostima, stoga, zaključujemo da se tokom analize filmske adaptacije ne smemo osloniti samo na strukturalnu analizu poređenja forme i sadržaja, već se akcenat mora staviti na dijalog između teksta i njegovog društvenog, političkog i kulturnog konteksta.

Ključne reči: adaptacija, intertekstualnost, transpozicija, kontekst, transkodiranje

Manić-Matić Vanja

Université de Novi Sad, Faculté de philosophie, Serbie
vanja.manic.matic@ff.uns.ac.rs

L'INTERET ET L'IMPORTANCE DE LA PROXEMIE EN CLASSE DE FLE DANS LE CONTEXTE UNIVERSITAIRE

Dans ce travail nous traiterons le sujet de la proxémie et tenterons d'expliquer quel est son rôle et comment l'aborder en classe de FLE. Durant notre enseignement du FLE dans le contexte universitaire, nous nous sommes aperçue que la gestion de l'espace était souvent sous-entendue et qu'on ne lui prêtait presque aucune importance. Dans le domaine de la didactique cet élément du code de comportement est pratiquement considéré comme inné et donc naturellement acquis. En effet le travail sur la proxémie pourra changer l'approche dans l'enseignement des langues tout en changeant la dynamique de l'apprentissage en classe de FLE. Par ailleurs, elle pourra

largement contribuer à la motivation et à une meilleure interaction en classe. Cela doit faire partie de la didactique des langues comme tous les autres de ces éléments qu'on apprend, qu'on pratique, qui s'acquièrent, car ce n'est pas une évidence pour chaque individu. En parlant du contexte universitaire, même si on s'attend généralement à l'enseignement « ex cathedra », il est toujours de mise de repenser la didactique. Nous argumenterons que la proxémie devrait y occuper une place particulière, surtout dans la formation de futurs enseignants.

Mots clés : proxémie, FLE (français langue étrangère), enseignement/ apprentissage, contexte universitaire

Maričić Mesarović Sanja

Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, Srbija
sanja.maricic.mesarovic@ff.uns.ac.rs

Georgijev Ivana

Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, Srbija
ivana.georgijev@ff.uns.ac.rs

Borljín Jelena

Univerzitet Pablo de Olavide, Sevilja, Španija
jborljín@yahoo.com

**ZNAČAJ TEME NARODNIH PROSLAVA ZA RAZVOJ INTERKULTURNE
KOMPETENCIJE U NASTAVI ŠPANSKOG KAO STRANOG JEZIKA**

Ovaj rad predstavlja analizu načina na koji su predstavljeni i obrađeni kulturni sadržaji povezani sa popularnima narodnim proslavama i običajima u Španiji i Hispanskoj Americi u udžbenicima za španski kao strani jezik, koji se koriste u nastavi na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Novom Sadu. U pitanju je serija udžbenika *Aula Internacional* za nivoe A1-B2 izdavačke kuće *Difusión*. Oslanjamo se na savremene tendencije u nastavi stranih jezika koje fokus stavljaju na razvoj interkulturene kompetencije kod učenika, sa ciljem boljeg razumevanja sveta koji ih okružuje i uspešnije komunikacije na stranom jeziku. Osim koncepta interkulturalnosti koji predstavlja širi okvir rada, pažnju usmeravamo i na literaturu koja sagledava značaj obrade tema kao što su svečanosti i narodne proslave i preporuke za njihovo uključivanje u nastavu. Analiziramo tekstualne kulturne sadržaje kao i ilustracije povezane sa ovom temom. Cilj nam je da utvrdimo koji su elementi kulture povezani sa proslavama zastupljeni u nastavnom materijalu i sa kojim ciljem, odnosno koje kompetencije učenika nastoje da razvijaju. Istražićemo potencijale pronađenih sadržaja za razvoj interkulturene kompetencije i dati preporuke za selekciju kulturnih sadržaja, nastojeći da smernice utemeljimo u metodičko-didaktičkim principima interkultureno usmerene nastave stranih jezika, a u skladu sa realnim potrebama i interesovanjima učenika.

Ključne reči: proslava, narodni običaji, interkulturalnost, analiza udžbenika, španski kao L2

Марковић Александра

Институт за српски језик САНУ, Србија
aleksandra.markovic@isj.sanu.ac.rs

О КОНЦЕПТУАЛИЗАЦИЈИ *ЈЕЗИКА* У СРПСКОМ ЈЕЗИКУ

Предмет рада је концептуализација *језика* у српском језику, тачније, испитивање начина на који мислимо и говоримо о језику. Језик је, како истичу неки аутори, и конкретан и апстрактан појам. С једне стране, под њим се подразумевају конкретне радње, као што су произвођење гласова, писање или гестикулација (у знаковном језику). Са друге стране, језик је апстрактан, будући да се под њим подразумева урођена когнитивна способност усвајања језика, као и друштвени и културни контекст неопходан за процес усвајања.

Према поставкама когнитивне лингвистике, апстрактни појмови схватају се помоћу метафоре и метонимије. Будући да је језик сложен појам, који има и когнитивне, и социјалне, и културне аспекте, метафорички се може осветлити са различитих страна. У српском се, како истичу неки истраживачи, *језик* концептуализује или као НОСИТЕЉ (*пишемо/говоримо на неком језику*) или као САДРЖАТЕЉ (*турцизми у српскохрватском језику*). Према неким страним истраживањима, у терминологији која се користи у лингвистичкој контактологији, доминантна је метафора ЈЕЗИК ЈЕ ПОСЕСУМ (што је очито када говоримо о *позајмљеницама* или *туђицама*), затим, у свакодневном говору о *свом* или *страном језику*.

Анализа ће се, на поставкама когнитивне лингвистике, вршити на примерима из *Корпуса савременог српског језика* с Математичког факултета Универзитета у Београду.

Кључне речи: српски језик, когнитивна лингвистика, концептуализација језика, појмовна метафора и метонимија.

Матовић Мирјана

Висока школа струковних студија за образовање васпитача, Нови Сад,
Србија
mirjanamtvc@gmail.com

Лазић Светлана

Висока школа струковних студија за образовање васпитача, Нови Сад
Факултет за спорт и туризам Тимс, Универзитет Едуконс, Нови Сад,
Србија
pedagogns@gmail.com

СОЦИОЛИНГВИСТИКА И МУЗИКА: НОВИ АСПЕКТИ ТУМАЧЕЊА ПОПУЛАРНОГ МУЗИЧКОГ ТЕКСТА

Предмет истраживања је повезаност музике и савременог друштва, нивоа узајамних промена и прилагођавања који популарну музику чине језиком модерне комуникације са упечатљивом улогом слике и речи као синтезе значења. Из перспективе критичке теорије и мултимодалности она настаје као резултат историјских, културних, цивилизацијских,

антрополошких, социолошких, лингвистичких и технолошких промена. Циљ рада је анализа релевантних аспеката савремене популарне музике, што се односи на процену степена повезаности музичког и немудичког нивоа значења. Са становишта практичне уметности дискурса, система знакова, дијалогског модуса, процеса обраде и преноса информација, истраживачки фокус популарне музике приближава се социолингвистичком. Методом квалитативног истраживања и механизмима социолингвистичких тумачења, повезује се апстрактно и конкретно, а музика се развија унутар нових истраживачких маргина *социолингвистике музике*. Предлаже се аналитички оквир – наративни, (аудио)визуелни, музички, немудички – који се потврђује симболичком комуникацијом и утиче на обликовање друштвено условљених модела и разумевање симболичке културе као кључним становиштима актуелног друштвеног контекста. Модерна перцепција комуникације из аспекта улоге музике у сфери проучавања апстрактних појава, оправдава музику и њен свеукупан израз као савремену критичку (транс)хуманистичку дисциплину која изучава све језичке аспекте друштвеног живота и све друштвене аспекте употребе језика. Тако обликован доживљајни, искуствени концепт омогућава однос према стварности као антиципацији будућих промена, тражи анализу језичког дискурса (симболичког и конкретног) који истовремено подразумева анализу комуникације и друштвене интеракције одређене преношењем значења помоћу симбола.

Кључне речи: социолингвистика, популарна музика, мултимодалност, комуникација

Mejdanija Mirza

Univerzitet u Sarajevu, Filozofski fakultet, Bosna i Hercegovina
mejdanijam@yahoo.com

L'INDUSTRIA, IL BOOM ECONOMICO E UNA NUOVA LETTERATURA ITALIANA

Tra gli anni Cinquanta e gli anni Settanta l'Italia vive una nuova rivoluzione industriale che crea una nuova realtà, caratteristica dei paesi moderni e sviluppati. Il miracolo economico italiano è un periodo di forte crescita economica e di sviluppo tecnologico vissuto dall'Italia. Il progresso economico e industriale cambia le condizioni materiali della vita degli uomini così come i rapporti sociali, i comportamenti e la mentalità. Anche la letteratura si adatta ai cambiamenti sociali. Elio Vittorini, Italo Calvino, Umberto Eco e Franco Fortini capiscono che la letteratura deve seguire i cambiamenti sociali nati con il boom economico. Nasce un dibattito vivace, accompagnato da una produzione narrativa che descrive il mondo industriale e da romanzi che tematizzano il mondo della fabbrica. I protagonisti dei romanzi di questo periodo, dopo un periodo di smarrimento e di resistenza iniziali, vengono completamente assorbiti dagli ingranaggi del sistema, per poi trasformarsi in oggetti, in cose. L'alienazione e la meccanicità del lavoro industriale sono interiorizzate dal personaggio del lavoratore che finisce per perdere la sua individualità e per ridursi a un oggetto di vita propria, d'interiorità e di autonomia. Quello che ci proponiamo in questo articolo è di scoprire quale è il rapporto che unisce l'industria e la letteratura, quindi quali sono i tratti caratterizzanti di questi romanzi.

Parole chiave: sviluppo, consumismo, divario territoriale, flussi migratori, alienazione

Miličević Petrović Maja
University of Belgrade, Serbia
m.milicevic@fil.bg.ac.rs

Bernardini Silvia
University of Bologna, Italy
silvia.bernardini@unibo.it

Ferraresi Adriano
University of Bologna, Italy
adriano.ferraresi@unibo.it

COMPARING THE LEXICAL FREQUENCY PROFILES OF SPOKEN AND WRITTEN, MEDIATED AND NON-MEDIATED ENGLISH

This paper studies lexical richness in six English sub-corpora of the European Parliament Translation and Interpreting Corpus (EPTIC). EPTIC contains transcripts of interpreted EU Parliament speeches and their sources, paired with corresponding independently translated versions and respective source texts (edited written versions of the original speeches). We focus on speeches delivered in English, and interpretations/translations into English from French and Italian. The size of the sub-corpora ranges between 16,500 and 22,200 words.

Previous research has shown that mediated English texts tend to be lexically less rich than non-mediated texts, and that interpretations tend to be less rich than translations. In EPTIC, differences were found for the percentages of text covered by words that are very frequent in English in general, and in the EPTIC sub-corpora themselves (Bernardini et al, 2016). In current work, we look at an additional measure – the lexical frequency profile, defined as the (percentage) distribution of words from different frequency bands (Laufer & Nation, 1995).

We use the VocabProfiler tool (Cobb, 2019), with four frequency bands: General Service List (GSL) K1 words (top 1000 families), GSL K2 words (1001-2000), Academic Word List words (AWL), and off-list words. The distributions in the sub-corpora differ significantly ($\chi^2(15)=305.73$, $p<.001$), but not all results point to mediated and spoken texts being less rich. Mediated and non-mediated texts show opposite trends for frequent (K1) and infrequent (off-list) words in spoken vs. written modalities. We discuss these trends in light of atypical word manifestations in spoken texts (filled pauses, false starts) and consider possible adjustments to the lexical frequency profile for intermodal corpora.

Key words: intermodal corpora, interpreting, translation, lexical richness, lexical frequency profile

Милосављевић Тања

Институт за српски језик САНУ, Београд, Србија
tanja77nis@gmail.com

ЛИНГВОКУЛТУРНИ КОНЦЕПТ НЕГЕ И УЛЕПШАВАЊА ТЕЛА У ЈЕЗИЧКОМ САЗНАЊУ ПРИЗРЕНСКИХ СРБА

У непосредној вези са универзалним концептом лепоте стоји историјски и социокултурно детерминисан концепт козметике и декорације тела, као један од аспеката естетског поимања стварности. Преко терминосистема из домена хигијене у српском призренском говору могуће је реконструсати вид традиционалне материјалне и духовне културе који рефлектује представе о лепоти, моделе одржавања спољашње лепоте и наивна естетска знања српског призренског колектива у првим деценијама двадесетог века. Јединице које попуњавају концепт у сегментима који се односе на козметичка средства, на појмовни оквир бојења и уређивање косе, на декоративна помагала и поступке декорисања лица, на процес одржавања хигијене тела, као и негативна колективна оцена за неиспуњавање основних критеријума чистоће тела показатељи су естетско-етичких вредности урбане периферне средине на крајњем југу Србије, која је поглед на свет у великој мери формирала под утицајем оријенталне културе. Синонимски редови назива за сапун (*буњгур-сапун*, *и'ирит сапун*, *ч'аџир сапун*, *муми'иски сапун*, *црвен сапун*, *миск*), глаголске ознаке за умивање (*омива (се)*, *обања (се)*, *насапуни (се)*, *натрије (се)*), чишћење лица (*праи л'ице*, *узима л'ице*), дотеривање (*дџидише (се)*, *дџидисује (се)*, *накокори се*), позајмљенице из турског језика којима се обележавају средства за уклањање маља (*сакъз*, *сари-кџа*, *шећер-агда*), бељење лица (*и'ул'суј*, *сирџ'ик*), бојење косе (*боја*, *кана*, *мазија*, *растџк*, *шишка*) и остали конституенти датог скупа илуструју тип лепоте коме је тежила призренска језичка личност почетком прошлог века, позицију хигијене у аксиолошком систему старих Призренаца, обредну функцију и значења декорисања лица и косе, и манифестују утицаје под којима се обликовало аутентично и специфично традиционално естетско знање фиксирано у микротерминосистему ознака за негу и улепшавање тела и семантичким информацијама које садрже лингвокултурну специфику означеног концепта у српском призренском говору.

Кључне речи: концепт неге и улепшавања, српски призренски говор.

Muhić Emir

Univerzitet u Banjoj Luci, Filološki fakultet, BiH, Republika Srpska
emir.muhic@flf.unibl.org

Milinović Dejan

Univerzitet u Banjoj Luci, Filološki fakultet, BiH, Republika Srpska
dejan.milinovic@flf.unibl.org

**THE NOTION OF SPACE REPRESENTATION IN ENGLISH AND SERBIAN:
A COGNITIVE LINGUISTICS-BASED CONTRASTIVE ANALYSIS**

Spatial cognition constitutes the keystone of orientational perception mechanisms the human race is invariably endowed with by dint of societal and culturally-tinted mores. Therein lies the hindrance to one-to-one correspondence in the translation of structurally geared lexical and cognitive devices from a source into a target linguistic system. The paper posits an amalgamated theoretical and analytical matrix attuned to the ‘what works principle’ and at the same intent lays the groundwork for a novel approach to translation at large. The hybridised analytical tool to be further expatiated on in the paper brings cognition, culture and languaging along with grammaring as the ‘fifth’ skill into synchronous orbit. Cultural and cognitive negotiations populate the domain at the heart of both language learning and consequent meaningful and workable output. The propositions were put to the test in an empirical corpus-based study contrasting non-native student translations into English to native corpora.

Keywords: cognitive linguistics, grammaring, languaging, prepositions, native and non-native corpus

Мутавцић Предраг Ј.

Универзитет у Београду, Филолошки факултет, Србија
predrag.mutavdzic@fil.bg.ac.rs

Кријези Мерима Х.

Универзитет у Београду, Филолошки факултет, Србија
meri10krijezi@gmail.com

**О АЛБАНСКОМ ОПТАТИВУ И О МОГУЋНОСТИМА ЊЕГОВОГ
РАЗУМЕВАЊА (ПРЕНОШЕЊА) НА СРПСКИ**

Сваки језик поседује, поред оних општих, универзалних, и своје посебне јединице за изражавање експресивности, те у том погледу савремени албански није изузетак. Оно што ипак издваја овај језик од свих осталих европских јесте посебан глаголски начин, оптатив (алб. mënyra dëshirore / dëshirorja), који поседује како своје посебне морфолошке облике (у презенту и перфекту), тако и своја особита семантичка значења. У албанском појављује се унутар самосталних реченичних исказа – понајпре узвичних и жељних – двојако:

а) са једне стране, он је нарочит стилогени елемент: уколико узмемо у обзир да у себи обједињује семантичку категорију моралне вредности (било позитивну, било негативну), он у том погледу садржи и извесну дозу суда, односно просуђивања,

б) са друге стране, он је и експресивно-психолошки елемент: како проноси лични став говорног лица, он се непосредно везује за унутрашњу психологију човека, односно за човеково промишљање и за изражавање емотивног расположења, почев од жеља, поздрава, преко радости, до прекора, клетви и псовки.

Употребу оптатива у говору увек прати и одговарајућа интонација, односно посебан тон чији је задатак да додатно подвуче (истакне, назначи) и изражајност и лични став. Из тог разлога опатив, начено сагледано, у албанском није (нити може бити) стилогема, односно формални језички елемент који би се могао везати искључиво за неког аутора и његов стил, говор одређеног краја, за дијалект, социолект и слично, него је једна од кључних стилских одлика албанског као језика.

Са језичке тачке гледишта, веома је занимљива његова појава и употреба у фразеолошким склоповима (како у стандардним, тако и у нестандартним), па је зато циљ нашег рада да укажемо не само на семантичка поља која се оптативом могу изразити, него и на то како се такве конструкције могу најбоље пренети (разумети) на српском језику. Због тога ћемо покушати да пружимо најадекватније преводне еквиваленте свим забележеним примерима. Све примере црпимо из нама доступних релевантних албанских једнојезичних и двојезичних речника, општих и фразеолошких, штампаних и електронских, као и путем претраживача *Google* који нам служи једино као секундарни облик потврде учесталости употребе и значења забележених фразеолошких конструкција.

Кључне речи: албански, оптатив, експресивност, српски, преводни еквиваленти, фразеологизми.

Nemet Ferenc

Univerzitet u Novom Sadu, Učiteljski fakultet na mađarskom nastavnom jeziku,
Subotica, Srbija
ferencnemet@yahoo.co.uk

Puja-Badesku Marina

Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, Odsek za rumunistiku,
Srbija
marinapb@ff.uns.ac.rs

Popović Virdjinija

Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, Odsek za rumunistiku,
Srbija
popovic.virdjinija@ff.uns.ac.rs

**MIT O ŽRTVOVANJU U MAĐARSKOJ, RUMUNSKOJ I SRPSKOJ NARODNOJ
KNJIŽEVNOSTI**

U ovom radu ćemo analizirati mit o žrtvovanju u tradiciji triju naroda koje možemo pronaći u rumunskoj, srpskoj i mađarskoj narodnoj književnosti. Predmet istraživanja je mit koji će biti analiziran komparativnim pristupom, tri verzije legende *Manastir Ardeš* [*Mănăstirea Argeşului*] ili *Legenda Meštara Manolea* [*Legenda Meşterului Manole*], verzije koje su zabeležili Vasile Aleksandri, Tudor Pamfile i G. Dem. Teodoresku. Što se tiče mađarskih varijanti balade, izbor je pao na *Žena zidara Kelemena* [*Kőműves Kelemenné*] i *Žena zidara Kelemena* ili *Uzidana nevesta* - mađarska verzija balade *Meštara Manolea*, u prevodu Petre Sajtisa. Iz srpskog narodnog stvaralaštva za ovu komparativnu analizu izabrali smo narodnu pesmu *Zidanje Skadra*. Sa ciljem prikazivanja mita o žrtvovanju radi stvaranja analiziraćemo sličnosti i razlike pomenutih verzija mita, dokazujući prisustvo međukulturnih uticaja između ova tri pomenuta balkanska naroda.

Ključne reči: mit o žrtvovanju, elementi interkulturalnosti, rumunska, mađarska i srpska narodna književnost

Novakov Predrag

Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, Odsek za anglistiku,
Srbija
predrag.novakov@ff.uns.ac.rs

ENGLSKI STATIVNI GLAGOLI I PROGRESIVNI VID: PRAVILA I IZUZECI

Engleski stativni glagoli obuhvataju nekoliko podgrupa glagola: glagole percepcije, kognicije, glagole emocija, glagole pozicije i odnosa između entiteta. U gramatikama engleskog jezika koje obrađuju stativne glagole, konstatuje se da oni nisu kompatibilni sa engleskim progresivnim vidom, ali da postoje izuzeci: tada se ovi glagoli uz promenu značenja ili pojedinih komponenata značenja upotrebljavaju u tom vidu. U radu se prvo prikazuju karakteristike engleskih stativnih glagola s jedne, te progresivnog vida s druge strane, s ciljem da se razmotre razlozi za pomenutu

nekompatibilnost. Nakon toga, analizira se korpus sa primerima iz savremenog engleskog jezika sa stativnim glagolima u progresivnom vidu da bi se proučila objašnjenja koja postoje u gramatikama engleskog jezika, kao i u studijama koje polaze od semantičkih i kognitivnih postavki. Naime, u stručnoj literaturi se često iznosi stav da ta nekompatibilnost proističe iz činjenice da stativnost ne implicira postrojanje agensa aktivno uključenog u razvoj situacije; uz to, stativna situacija ne obuhvata segmente, što takođe nije u skladu sa engleskim progresivnim vidom koji primarno podrazumeva razvojni proces. Nakon toga, analiziraće se engleski stativni glagoli koji se kao izuzeci sreću u progresivnom vidu da bi se utvrdilo da li oni gube stativnost i stižu karakteristike dinamične situacije ili postoji neki drugi razlog za njihovu upotrebu u progresivnim vidu. Rezultati analize relevantnih primera iz engleskog korpusa doprineće da se sveobuhvatnije sagleda upotreba engleskog progresivnog oblika, posebno stativnih glagola u tom vidskom obliku.

Ključne reči: stativni glagoli, glagolski vid, engleski jezik

Огњановић Сања

Универзитет у Београду, Филолошки факултет, Србија
sanjar_51@yahoo.com

РЕЧЦА *СЕ* У ПРИЗРЕНСКО-ТИМОЧКИМ И БАНАТСКИМ ГОВОРИМА У СВЕТЛУ РЕЧЕНИЧНЕ ЛИНЕАРИЗАЦИЈЕ

Призренско-тимочки дијалекат, традиционално сврставан у тзв. староштокавске дијалекте, има низ заједничких особина с граничним језицима на југу и југоистоку (бугарски, македонски и др.), с којима учествује у балканском језичком савезу. Банатски говори, који припадају тзв. новоштокавским говорима, ипак се разликују од просечног новоштокавског стања, а највећи део тих разлика представљају управо иновације настале као резултат језичког контакта са суседним, румунским језиком.

Прегледом грађе (најпре из дијалекатских текстова приложених у српским дијалектолошким студијама) уочене су неке заједничке језичке црте које се јављају и у призренско-тимочким и у банатским говорима. Оне се тичу пре свега реда речи, тј. позиције енклитике у линеаризацији реченице. Нпр., у оба поменута дијалекта јавља се тежња ка проклитизацији енклитика, па се енклитике често налазе на првом месту у реченици. Повратно *се* је тако забележено у иницијалној позицији, испред акцентоване речи: *Се разболеја*, *Се звао тако* (Ђаковица); *се поиграј* и *се рашетај* (шарпланинска Гора); *се поуваћајет* и *се игра* (Сретечка Жупа); *И се извучемо*, *Ми се отац разболе* и *умре* (Банат); *се сиграју*, *се смеју* (Радимци); *се прави тај кољач*, и *се пѣку лепо* (Ченеј).

Циљ овог прилога је да укаже на заједничке особине два различита дијалекатска типа (у литератури обично називани новоштокавски одн. староштокавски, балканизирани одн. небалканизирани). Сличности се пре свега тичу синтаксичких појава насталих међујезичким контактима у двама међусобно удаљеним дијалектима српског језика.

Кључне речи: српски језик, дијалектологија, ред речи, призренско-тимочки говори, банатски говори.

Okano Kaname

Kobe City University of Foreign Studies, Japan
okanovickaname@gmail.com

GLAGOLI AUDITIVNE PERCEPCIJE U VOJVODANSKOM RUSINSKOM JEZIKU I NJIHOVE SLOVENSKE PARALELE

U referatu će biti predstavljena semantička analiza glagola koji označavaju auditivnu percepciju u vojvođanskom rusinskom jeziku, sa posebnim osvrtom na njihovu etimologiju i paralele u drugim slovenskim jezicima. U opštoj i slovenskoj lingvistici postoji značajan broj istraživanja posvećenih različitim aspektima glagola percepcije. U oblasti rusinske mikrofilologije, međutim, dati glagoli nisu do sada izučeni i ne postoji detaljna analiza njihovih semantičkih osobina sem nekih leksikografskih opisa u rečnicima. Cilj ovog priloga jeste da sastavi semantičku analizu rusinskih bazičnih glagola auditivne percepcije, odnosno glagola *слухау* „slušati“ i *чуу* „čuti“ koji su nasleđeni iz opšteslovenskog leksičkog fonda. Prilikom analize posebna pažnja će biti posvećena etimologiji i istorijskom razvoju semantike kod svakog glagola kako bismo ustanovili sličnosti i razlike između rusinskog i drugih slovenskih sistema glagola auditivne percepcije. Prvi deo saopštenja razmatra etimologiju i istorijski razvoj semantike glagola auditivne percepcije u slovenskim jezicima, a takođe se daju i klasifikacije o njihovoj distribuciji. Drugi deo saopštenja će biti posvećen semantičkoj analizi glagola auditivne percepcije u vojvođanskom rusinskom jeziku. Ovde će biti reči o semantici bazičnih glagola *слухау* „slušati“ i *чуу* „čuti“, ali i o posebnoj konstrukciji *буу чуу* koja se upotrebljava za izražavanje značenja pasivne percepcije, tj. „čuti se“. U zaključku će biti predstavljeni relevantni rezultati analize i perspektiva za dalje istraživanje glagola percepcije u navedenom jeziku.

Ključne reči: semantika, etimologija, glagoli percepcije, glagoli auditivne percepcije, vojvođanski rusinski jezik

Pancirov Cornelisse Željana

Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Hrvatska
zpcornel@ffzg.hr

Rombouts Maarten

Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Hrvatska
mrombout@ffzg.hr

**PLEMENITI NARODI. ANALIZA SLUČAJA PREZIMENA KOJA POTJEČU OD
NAZIVA PLEMIČKIH TITULA U NIZOZEMSKOJ I FLANDRIJI**

Onomastika je kao jezikoslovna disciplina zanimljiv fenomen, naročito kada je riječ o nastanku prezimena. U nizozemskom jeziku može se napraviti podjela nastanka prezimena u četiri skupine. Najčešći su patronimi, odnosno prezimena izvedena od očeva imena. Sufiksi u patronimima su primjerice *-sen*, *-zoon*, *-sz*, *-s*, *-dochter* i *-sens*, koji se doslovno odnose na sina ili kćer (primjerice *Rubens*). Ovo je vrlo kompleksan sustav za današnje genealoge s obzirom na to da se prezimena mijenjaju sa svakom novom generacijom. Sljedeća skupina su toponimi, izvedenice zemljopisnih naziva; mjesta, gora, gradova, šuma, vodotoka ili naziva farmi (primjerice *Van Gogh*). Treća skupina su prezimena koja dolaze od naziva zanimanja, a to bi bili *De Smid*, *De Wever* i *De Boer* (kovač, tkalac i seljak). Zadnja skupina se odnosi na fizičke osobine ljudi, kao što su visoki, debeli, kovrčavi i slično, poput *De Lange*, *De Dikke*, *Krul* i *De Groot*.

Na području Nizozemske i Belgije prezimena postoje već dugo, naročito u velikim centrima, međutim zabilježena su tek tijekom vladavine Napoleona. S obzirom na to da je Flandrija desetljeće prije Nizozemske postala dijelom Francuskog carstva, bilježenje imena trajalo je tijekom 1795. godine - gotovo deset godina prije prvog službenog pravopisa nizozemskog jezika. To je ujedno i razlog zašto prezimena u Flandriji izgledaju i zvuče arhaično te naizgled isto prezime može imati više inačica u pisanom obliku, za razliku od nizozemskih prezimena koja su često modernija i jednostavnija.

Na nizozemskom jezičnom području upečatljiv je broj prezimena koja potječu od naziva plemićkih titula i svih njihovih varijanti. Tako, primjerice, postoji plemićka titula *graaf* (grof). Pravopisne varijante prezimena širokog su spektra pa se tako koriste sa i bez umetka: *De Graaf*, *De Graaff*, *Van der Graaf*, *Van Der Graaf*, *Van Der Graaff*, *De Graeve*, *Degraeve*, *De Graef* i sl. U izlaganju ćemo se baviti rezultatima istraživanja upravo ovakvih prezimena koja potječu od naziva plemićkih titula.

Ključne riječi: onomastika, prezimena, nizozemski jezik, plemićke titule

Panić Kavgić Olga

University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of English,
Serbia
olgapk@ff.uns.ac.rs

Prčić Tvrtko

University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of English,
Serbia
tvrtko.prcic@gmail.com

**ENGLISH-INDUCED NEOLOGIZATION OF SERBIAN:
THE UNIQUE ROLES OF TRANSLATORS AND TRANSLATOR TRAINERS**

This paper deals with the process of systematically bringing neologisms into the vocabulary of Serbian under the influence of English. Being one of the central aspects of English-Serbian language contacts, this process manifests itself at several levels, all to be covered during the discussion, whose prime aim is to provide answers to three crucial questions: what exactly is English-induced neologization, what are its possible mechanisms and who are its possible implementers. In the first part of the paper, some theoretical scene-setting points will be introduced and in the second part, elaboration will be offered of some methodological points, pertaining both directly and indirectly to the uniquely important and responsible roles of translators and translator trainers in the process of neologization, including the issue of the right of translators to neologize. Finally, in the third part, an account will be given of the findings and main practical implications of an empirical research project to assess the effects of proactive teaching of neologization on the actual process of neologization of Serbian, conducted among third-year EFL university undergraduates and based on the theoretical and methodological assumptions outlined above.

Keywords: neologisms, English-induced neologization, Serbian, translators, translator trainers, proactive teaching, empirical research

Papišta Žolt

University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Serbia
zolt.papista@ff.uns.ac.rs

TWO WAYS TO BLEND WITH SIMPLEX NETWORKS

The notion of simplex networks (initially called single-framing networks) has been introduced to cognitive linguistics by Fauconnier and Turner (1998, 2002), and it refers to a type of integration network that reflects a simple cognitive mechanism, during which empty roles of a frame (the first input space) are filled with values from the other semantic field (the second input space). This process happens automatically and subconsciously, and we therefore hardly ever notice that conceptual integration is taking place, since no new structure is being created in such a blend; we simply get the obvious combination of the roles and the values assigned to them. The aim of this

presentation is to show, by analyzing English XYZ (“X is the Y of Z”) constructions (which in general function as prompts for the construction of integration networks), that, depending on the context, simplex networks can be set up in two distinctive ways: top-down and bottom-up. In top-down simplex networks the cross-space mappings between the input spaces commence in a roles-to-values direction, and structure from the idealized frame is projected onto the values. In bottom-up variants the projection is initiated in a values-to-roles direction, and the conceptual structure of the values restricts which roles in the frame may be deemed adequate for the purposes of integration.

Keywords: conceptual blending, simplex networks, frames, roles, values

Пастор-Кичи Марија

Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет, Србија
manyi@ff.uns.ac.rs

АНАЛИЗА РЕЧИ И ИЗРАЗА ЗА ОЗНАЧАВАЊЕ УКУСА У МАЂАРСКОМ И СРПСКОМ ЈЕЗИКУ

Рад се бави контрастивном семантичком анализом речи и израза (фразеолошких јединица) који су у појмовној вези са називима укуса у мађарском и српском језику.

Проучавање језичког изражавања појмова из домена чула укуса мање је распрострањено од студија које се баве означавањем перцепције боја у разним језицима од којих првенствено треба навести сада већ класичан пример истраживања Берлина и Кеја о основним називима за боју (Berlin & Kay 1969). Психофизичко и неуролошко опажање укуса се наине у знатној мери разликује од чулне перцепције боја. Док се нијансе боја могу физичким мерењима објективно утврдити, у случају чула укуса дефиниције остају у релативним (субјективним) оквирима. Тако се и јасно опажање четири основна укуса (чије се постојање на нашем културном поднебљу традиционално подразумева) из аспекта неких неуробиолошких студија (Erickson 2008) доводи у питање. Истовремено у неким азијским културама (на пример у Јапану) разликује се чак пет основних укуса. Као пети издваја се укус Л-глутамата, тзв. умами, који значи ‘пријатан укус’.

У мађарском и српском језику разликује се четири основна укуса (слано – *sós*; слатко – *édes*; кисело – *savanyú*; и горко – *keseű*), као и један прелазни укус (опоро – *fanyar*) који представља прелаз између киселог и горког. Међутим са семантичког становишта посматране лексеме и фразеолошке јединице нису у потпуности еквивалентне. Стога циљ рада јесте да укаже на сличности и разлике у семантици израза које се могу уочити у односу два посматрана језика.

Кључне речи: укуси, лексеме и фразеологизми, контрастивна семантика, мађарски језик, српски језик

Popov Simona

University of Belgrade, Faculty of Philology, Serbia
popov.simona@yahoo.com

WAYS OF DEFINING THE MEANING IN THE SERBIAN-ROMANIAN DICTIONARY BY RADU FLORA

In this study we tried to analyze different aspects regarding the definition and explanation of the meaning through the interlinguistic equivalence in the Serbian-Romanian Dictionary by Radu Flora, the first bilingual Serbian-Romanian dictionary made by the Romanians from Vojvodina. In defining and explaining the meanings of the words or syntagmas put in relation of interlinguistic equivalence, the author resorts to the principles and criteria of their synonymy and polysemy. A specific aspect of this dictionary proved to be the regional synonymic equivalence in the Banat area. The analysis of the proposed equivalences highlighted different aspects of rendering the meaning (correct, approximate or defective) and also revealed aspects of incompatibility of the meaning. The comparative bilingual approach demonstrated the practical applications in this dictionary.

Keywords: Radu Flora, interlinguistic equivalence, (in) compatibility of meaning, regional synonymy, language education

Popović Diana

Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, Srbija
diana.popovic@ff.uns.ac.rs

BLEZ MENIL IZMEĐU REALNOSTI I MITA

Pasionirani čitalac i plodan belgijski pisac i slikar, Žan-Pjer Ot (Jean-Pierre Otte), u svojim romanima slavi život, prirodu, domovinu. Tu nalazi i inspiraciju za svoj roman *Blez Menil* (*Blaise Menil mains de menthe*, 1979) koji je samo jedan od mnogih u kojima autor svojim magičnim perom živo i ubedljivo oslikava seoski život. Iako je radnja smeštena u realističan svet, u romanu se uočava težnja ka prikazivanju skrivenih motiva, simbola, aluzija, čime se naizgled jednostavna priča usložnjava. Kroz temu žrtvovanja i borbe silâ pisac nas vodi do hrišćanske religije i do mitologije. Pored toga, prisutna je i tema pisanja, te se ovaj roman može tumačiti i kao svojevrsna autofikcija. Pitamo se ko je, zapravo, Blez Menil: običan meštani, oličenje nekog božanstva ili možda sam pisac? Cilj ovog rada je da ukaže na složenost strukture, na tematsku slojevitost, kao i na poetičnost jezika, po čemu je ovaj Otov roman poseban u njegovom bogatom književnom opusu.

Ključne reči: frankofona književnost, belgijska književnost francuskog govornog izraza, roman, Žan-Pjer Ot

Поповић Младен

Универзитет у Нишу, Филозофски факултет, Србија
themetabaron13@gmail.com

Крстић Ана

Универзитет у Нишу, Филозофски факултет / Универзитет у Новом Саду,
Филозофски факултет, Србија
anakrsticka94@gmail.com

Милошевић Ивана

Универзитет у Нишу, Филозофски факултет, Србија
iv.milkic@hotmail.com

Савић Сандра

Универзитет у Нишу, Филозофски факултет, Србија
sandrasavic0302@gmail.com

**ИСПУШТАЊЕ ОБЈЕКТА КОД НЕМАЧКИХ ГОВОРНИКА СРПСКОГ КАО
ЗАВИЧАЈНОГ ЈЕЗИКА**

У раду испитујемо лиценцирање нултог објекта у српском језику код говорника српског језика као завичајног, а којима је доминантан језик немачки. Испитаници оцењују граматичку прихватљивост реченица на скали од један до шест. Како контролну групу чине монолингвални говорници српског као матерњег, претпоставља се да ће они све дате примере препознавати као граматички прихватљиве, јер они и јесу сасвим прихватљиви према стандардима српског језика, али и према језичком осећају матерњих говорника, али се очекује давање највиших оцена примерима који су комбинација генеричког значења и испуштања објекта. С друге стране, код билингвала којима је немачки доминантан, а српски завичајни језик, очекују се интерференција доминантног језика и негативни трансфер, као и последице незавршеног усвајања српског језика. Стога се претпоставља да ће они све одговоре са испуштеним објектом сматрати мање прихватљивим или потпуно неприхватљивим, с обзиром на то да је немачки језик тип језика у коме се не лиценцира испуштање објекта. Поређењем ових двеју група очекујемо да ћемо стећи увид у то како овај тип билингвала процесуира прагматичке функције које лиценцирају испуштање објекта.

Кључне речи: нулти објекат, специфично и генерично значење, трансфер, немачки језик, српски језик

Popović Nataša

Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, Srbija
natasa.popovic@ff.uns.ac.rs

DRUŠTVENE IGRE U NASTAVI FRANCUSKOG KAO STRANOG JEZIKA

U radu će biti predstavljene popularne društvene igre koje se mogu koristiti kao dopunski didaktički materijal u nastavi francuskog kao stranog jezika pre svega u funkciji razvijanja veštine usmene produkcije. Pored toga, biće prikazane i mogućnosti njihovog prilagođavanja različitim pedagoškim i jezičkim ciljevima i nivoima znanja.

Sa ciljem da se ispitaju stavovi odraslih polaznika (nivoi znanja: A2, B1 i B2) prema društvenim igrama u nastavi francuskog jezika, sprovedeno je i eksperimentalno istraživanje. Kao metoda za prikupljanje podataka korišćen je upitnik na osnovu koga će biti izvedeni zaključci o prednostima i nedostacima korišćenja ovog didaktičkog sredstva u nastavi, kao i o njegovom uticaju na motivaciju učenika.

Ključne reči: društvene igre, francuski kao strani jezik, jezička produkcija, upitnik, motivacija.

Prčić Tvrtko

Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, Odsek za anglistiku, Srbija
tvrtko.prcic@gmail.com

OSAVREMENJENA TEORIJA ENGLESKO-SRPSKOG LEKSIČKOG POZAJMLJIVANJA: PET NIVOVA ADAPTACIJE

U ovom radu biće predstavljen dopunjen i proširen nacrt osavremenjene teorije englesko-srpskog leksičkog pozajmljivanja, koje obuhvata reči i imena. Polazeći od klasične teorije R. Filipovića, razvijene i razrađene u knjizi *Teorija jezika u kontaktu. Uvod u lingvistiku jezičnih dodira* (1986), i uzimajući u obzir nove činjenice u lokalnoj i globalnoj jezičkoj, lingvističkoj i vanjezičkoj stvarnosti, i njihove najnovije opise, u prvom delu rada biće ukratko izloženi opšti principi osavremenjene teorije englesko-srpskog leksičkog pozajmljivanja. U drugom delu rada biće objašnjeno i ilustrovano konkretno funkcionisanje procesa englesko-srpskog leksičkog pozajmljivanja, koje se odvija na pet mogućih nivoa adaptacije reči i imena iz sistema engleskog jezika u sistem srpskog, a to su: fonološki, morfosintaktički, grafološki, semantičko-pragmatički i stilistički nivoi, pri čemu će naglasak biti stavljen na predložene metodološke novine ovako zamišljene i postavljene osavremenjene teorije, kao i na razlike u odnosu na postojeću teoriju.

Ključne reči: osavremenjena teorija, leksičko pozajmljivanje, reči, imena, nivoi adaptacije, engleski jezik, srpski jezik

Радан Михај Н.

Западни универзитет у Темишвару, Филолошки, историјски и теолошки факултет,
Румунија
mihai.radan@e-uvt.ro

Ускату Миљана-Радмила

Западни универзитет у Темишвару, Филолошки, историјски и теолошки факултет,
Румунија
miliana.uscatu@e-uvt.ro

**НАЗИВИ ЗАНАТА, ЗАНИМАЊА, ТИТУЛА И ЗВАЊА У КАРАШЕВСКИМ
ГОВОРИМА**

Овим радом аутори настављају започета истраживања лексике карашевских говора из разних домена активности (кућа и покућство, коларство, кожухарство, пастирска и ковачка лексика и др.). У раду су наведени и анализирани називи заната, занимања, титула и звања у српским карашевским говорима из румунског дела Баната.

Грађа је подвргнута, у првом реду, етимолошкој анализи са циљем да се установи однос између аутохтоних српских (словенских) назива из ове области са оним позајмљеним из језика других народа са којима су Карашевци били у контакту током векова. Биће, такође, анализиран интензитет страног утицаја, као и начини образовања и адаптације позајмљених термина.

Кључне речи: специјализована лексика, карашевски говори, румунски Банат, аутохтона лексика, позајмљенице

Radić-Bojanić Biljana

University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of English Studies,
Serbia
radic.bojanic@ff.uns.ac.rs

COMMUNICATION APPREHENSION OF SENIOR PRIMARY SCHOOL PUPILS

Communication apprehension plays a key role in the process of learning a foreign language. Feelings of anxiety, apprehension and nervousness are commonly felt and expressed by foreign language learners and are considered to have a potentially negative effect on learning a foreign language. The main objective of this research is to examine whether communication apprehension is present among senior primary school students and to investigate which of the in-class situations lead to the highest anxiety levels reported by the participants. Moreover, the aim of the research is to examine which of the external and internal factors may be responsible for the occurrence of communication apprehension. A total of 267 participants from the fifth, sixth and seventh grade of primary school took part in the research. Communication apprehension is investigated with an 8-item foreign language communication apprehension scale and a background questionnaire, which includes questions concerning six external and one internal

factor. The findings suggest that communication apprehension exists among primary school students and that it has a significant effect on the learning process. Moreover, results show that girls feel more anxious when communicating as opposed to boys, as well as that students who attend private lessons and believe that learning a foreign language is important feel less anxious than those who do not. Students with the highest grades feel more anxious than those with lower marks. Based on these findings the author proposes some measures and possible solutions in order to alleviate the anxiety experienced in foreign language classroom.

Key words: communication apprehension, English language, primary school, quantitative research, questionnaire

Radosavljević Krsmanović Anica

University of Kragujevac, Faculty of Philology and Arts, Serbia
anica.krsmanovic@filum.kg.ac.rs

THE L2 MOTIVATIONAL SELF SYSTEM AND ENGLISH LANGUAGE PROFICIENCY

The socio-dynamic theories of L2 motivation research suggest that learning a foreign language implies more than learning a mere communication code. Claiming that L2 learning is closely related to the individual's identity, the theorists have tended to unify psychological theories of the self and previous theories of L2 motivation. The L2 Motivational Self System, a L2 motivation framework which emerged during the socio-dynamic period, is made up of the following components: ideal L2 self, ought-to L2 self and L2 learning experience. This paper aims to examine the relationship between the dimensions of the system and English language proficiency of non-English major university students in Serbia. The methods of data collection will involve a questionnaire survey aimed at examining the dimensions among the participants, and English language proficiency testing for the purpose of determining the learners' English language proficiency. The following analyses will be employed in the study: descriptive statistics and correlation. Based on the theoretical background and the results of the previous studies, we expect that the results will indicate that there is a high correlation between ideal L2 self and English language proficiency, as well as between L2 learning experience and learners' proficiency. On the other hand, we expect that the correlation between ought-to L2 self and learners' achievement in English language learning is weak, or that these two variables are not related to each other at all. The main purpose of the study is exploring pedagogical and practical implications aimed at increasing English language proficiency of the learners.

Key words: L2 motivation, The L2 Motivational Self System, English language proficiency

Радовановић Драгана

Институт за српски језик САНУ / Филозофски факултет Косовска Митровица,
Србија
draganailija@gmail.com

БАТАЊСКИ ГОВОР У КОМПЛЕКСУ ПОМОРИШКЕ ЗОНЕ

У досадашњој дијалектолошкој литератури пре више деценија угрубо је одређена дијалекатска припадност батањског говора, према којој се он сврстава у зону банатских поморишких говора шумадијско-војвођанског типа. С обзиром на ову чињеницу, као и на чињеницу да је у новије време употпуњена дијалекатска мапа поморишке зоне у Румунији те да данас имамо комплетнију дијалекатску скицу поморишких говора на тремеђи трију државних граница, намера аутора је да ареално прикаже и интерпретира важније структуралне појединости овог месног говора у комплексу Поморишке зоне. Материјал прикупљен у новије време у Батањи, аутор ће ареално поредити са суседним сродним месним говорима истог микроареала с трију страна државних граница које пресецају Банат, чиме би се прецизније утврдили правци кретања појединих изоглоса на тремеђи Србије, Мађарске и Румуније. На основу новијих ауторових налаза на готово свим језичким нивоима из сродних српских месних говора у Румунији и налаза из пограничних севернобанатских пунктова на територији Србије којима су наговештени правци појединих изоглоса, могуће је у оквиру севернобанатских говора издвојити посебан микроареал, чија је специфичност сагледива у контексту инојезичног окружења.

Кључне речи: Батањски говор, поморишки говори, српски говори у Мађарској и Румунији, шунадијско-војвођански дијалекат, ареални преглед

Radusin-Bardić Nataša

Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, Srbija
natasa.radusin.bardic@ff.uns.ac.rs

FONETSKE ODLIKE FAMILIJARNOG FRANCUSKOG JEZIKA U SAVREMENIM METODAMA ZA UČENJE FRANCUSKOG KAO STRANOG JEZIKA

Upotreba autentičnih dokumenata, kao jednog od osnovnih elemenata na kojima je zasnovan komunikativni pristup u nastavi stranih jezika, podrazumeva izlaganje učenika jezičkoj varijaciji već od najranije faze učenja stranog jezika. U nastavi francuskog kao stranog jezika, u cilju razvijanja usmenog razumevanja i izražavanja, poseban značaj ima jezička varijacija u govornom kôdu sa svim svojim osobitostima na svim nivoima jezičke analize koje su često u raskoraku sa odlikama standardnog jezika. Nastojeći da utvrdimo koje su fonetske odlike familijarnog francuskog jezika zastupljene u savremenim metodama za učenje francuskog kao stranog jezika, analiziraćemo transkripcije audio i video materijala četiri metode namenjene početnom nivou učenja (A1). Posebnu pažnju obratićemo na pojave afereze, sinkope i apokope u razgovornom jeziku. Poređenjem dobijenih rezultata nastojaćemo da izdvojimo koje su najčešće fonetske odlike familijarnog francuskog jezika koje su zastupljene u navedenim metodama, te u kojoj

meri one odgovaraju rezultatima značajnijih analiza sprovedenim na opširnim korpusima francuskog govornog jezika. Cilj našeg istraživanja jeste da pokušamo da ustanovimo koje fonetske odlike familijarnog francuskog jezika se smatraju prihvatljivim na početnom nivou učenja francuskog kao stranog jezika, te da li po tom pitanju postoji usaglašenost među didaktičarima koji slede principe *Zajedničkog evropskog okvira za žive jezike: učenje, nastava, ocenjivanje*.

Кључне речи: familijarni francuski jezik, afereza, sinkopa, apokopa, francuski kao strani jezik

Редли Јелена

Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет,
Одсек за српски језик и лингвистику, Србија
redli@ff.uns.ac.rs

ФОРЕНЗИЧКО УТВРЂИВАЊЕ ДВОЈНОГ АУТОРСТВА У ПИСАНОМ ЈЕЗИКУ ИЗЈАВА И ИСКАЗА ОСУМЊИЧЕНИХ И СВЕДОКА

Поље у којем лингвистика може бити од велике користи јесте поље права пре свега зато што су правни текстови, као што су тужбе, оптужнице, поднесци, изјаве, закони и сл. нераскидиво везани за језик, било говорни било писани. Изјаве и сведочења дата полицији или у судници представљају се усмено, али завршавају у писменој форми због чега је лингвистичка експертиза релевантна и корисна у правним контекстима. Ово истраживање је усмерено на изјаве и исказе осумњичених и сведока, које показују језичке и логичке поремећаје у структури писаног текста. Будући да се ови текстови не могу упоредити с контролним узорцима, анализа је спроведена употребом некомпаративне технике приписивања ауторства којом се, преко утврђивања синтаксичких и лексичких карактеристика текста, открива двојно ауторство појединачног текста. Анализа примера ексцерпираних из кривичних пријава, записника о саслушању сведока, оптужних предлога и захтева за спровођење истраге, добијених од Основног и Вишег суда у Новом Саду, показује да ови текстови имају карактеристике дијалога у виду спонтаних негација, уметнутих реченица, прецизне временске и просторне локализације и сл., док неодговарајући регистар и специфична терминологија указују на интервенције полицијских службеника и судија. Ове одлике анализираних изјава показују да оне припадају хибридном функционалном јер имају карактеристике и разговорног и административног стила те да показују недоследности које могу послужити као индикација за утврђивање истинитости и двојности ауторства.

Кључне речи: српски језик, форензичка лингвистика, административни стил, разговорни стил, двојно ауторство

Ристић Биљана С.

Универзитет у Београду, Филолошки факултет, Србија
biljana.ristic.247@gmail.com

ЈОШ О ТРАГОВИМА АНАТОМСКЕ ЛЕКСИКЕ У ОЈКОНИМИМА СРБИЈЕ

Овај рад је наставак истраживања о траговима соматизма *глава* у ојконимима Србије. Сада анализу проширујемо на друге апелативе из сфере анатомске лексике. Ојкониме смо ексцерпирани из *Азбучног списка насеља у Републици Србији* који издаје Републички завод за статистику. Након што прикажемо досадашња истраживања других аутора на овом пољу и укратко се осврнемо на добијене податке о соматизму *глава*, приказаћемо који су то још анатомски термини, заправо њихови трагови заступљени у ојконимима на простору Републике Србије. Поред творбене анализе, бавимо се системом метафора које су утицале на одређена именовања и посматрамо коју улогу облици рељефа имају у томе, као и у којим крајевима Србије се налази највише места са називима који нас интересују. Такође, занима нас који су анатомски термини најзаступљенији, као и да ли су бројнији они који се односе на видљиве, изложене, делове тела. Поред релевантне лингвистичке литературе, за одређивање порекла неког ојконима, користимо и литературу из других области, пре свега географије, историје, етнологије и сл.

Кључне речи: соматизми, анатомска лексика, ојконими, насеља, Србија

Савић Биљана

Институт за српски језик САНУ, Београд, Србија
biljasa@eunet.rs

Марковић Бранкица

Институт за српски језик САНУ, Београд, Србија
brankicama@gmail.com

ТКАЧКА ЛЕКСИКА СТАПАРА (КОД СОМБОРА)

У раду је представљена ткачка лексика Стапара, села у околини Сомбора. Грађа за овај рад прикупљена је на терену у разговору са четири старије информаторке – ткаље чувеног *стапарског ћилима*, који је се налази на листи нематеријалних и културних добара Републике Србије. Лексичко-семантичком анализом обухваћено је шест семантичких поља: 1. Разбој и делови разбоја, 2. Ткање и производи ткања, 3. Радње у ткачкој радиности, 4. Помагала у ткачкој радиности, 5. Мере у ткачкој радиности и 6. *Nomina agentis*. У доба све веће глобализације губе се стари обичаји, традиција се све мање поштује, а занати изумиру. Значај овог рада огледа се у томе што се прикупљеном грађом настојала сачувати од заборавља лексика из области ткачке радиности у овом делу Војводине, с обзиром на то да је *стапарски ћилим* један од најпознатијих аутохтоних српских ћилима. Забележити и сачувати дијалекатску лексику која се односи на културно

наслеђе српског народа није ништа мање значајно и вредно, од очувања тог самог културног добра.

Кључне речи: српски језик, дијалектологија, ткачка лексика, Стапар, стапарски ћилим

Савић Сандра

Институт за српски језик САНУ, Београд, Србија
sandrasavic0302@gmail.com

НАЗИВИ ЗАНАТЛИЈА У РЕЧНИКУ ГОВОРА ЛУЖНИЦЕ ЉУБИСАВА ЋИРИЋА

У овом раду региструје се и анализира лексички инвентар назива занатлија у говорима призренско-тимочке дијалекатске области, с посебним освртом на говор Лужнице. Богата лексичка грађа ексцерпирана је из *Речника говора Лужнице Љубисава Ћирића*. Истраживање се базира на корпусу од око 100 именичких лексема. Циљ рада јесте да се на основу прикупљене грађе укаже на лексичко богатство старе занатске струке на конкретном дијалекатском подручју. Ексцерпирани лексеми анализирани су са фонетског, творбено-мотивацијског и лексичко-семантичког аспекта. Указано је и на појаву хибридних лексема код којих творбена основа и суфикс нису исте провенијенције. Овом приликом резултати су упоређивани са стањем у другим дијалекатским речницима с подручја призренско-тимочке дијалекатске области, као и са резултатима постулираним у књизи *Лексика старих заната* Борислава Првуловића.

Кључне речи: занатлије, говор Лужнице, фонетска анализа, творбено-мотивацијска анализа, лексичко-семантичка анализа.

Seder Ružica

Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, Srbija
seder@sbb.rs, ruzica.seder@ff.uns.ac.rs

SREDSTVA IZRAŽAVANJA ARGUMENTATIVNE KONESIVNOSTI U FRANCUSKOM, ITALIJANSKOM I SRPSKOM JEZIKU NA KORPUSU ROMANA DANIJELA PENAKA MALA PRODAVAČICA PROZE

U ovom radu razmatraćemo poseban vid izražavanja semantičke kategorije koncesivnosti, koji je izdvojila i opisala Mari-Anik Morel (2006). Reč je o *argumentativnoj koncesivnosti*, koja koncesivnost izražava na nivou diskursa. Sa sintaksičke strane, reč je o koordiniranim rečenicama, gde u prvoj rečenici govornik iznosi slaganje sa sagovornikom, da bi se u drugoj rečenici vratio na prethodnu tvrdnju, ograničavajući je ili umanjujući njenu snagu. Reč je o rečenicama tipa : *Certes je reconnais qu'elle a grand air, mais enfin je ne la trouve pas tellement inouïe que tu disais.* (Svakako, priznajem da ona lepo izgleda, ali ne smatram da je njena lepota tako izvanredna kako si mi pričao.)

Budući da argumentativna koncesivnost podrazumeva sukcesivnu razmenu replika te je forma dijaloga najpogodnija za njeno prenošenje, mi ćemo sredstva njene realizacije proučavati na korpusu romana Danijela Penaka *Mala prodavačica proze*, s obzirom na autorov specifičan jezički izraz i na bogatstvo dijaloških formi koje konkretno delo poseduje. Cilj ovog rada je, sa jedne strane, sagledavanje repertoara ovih sredstava u francuskom jeziku, a sa druge, sagledavanje frekvencije ovog jezičkog prosedea, te upoređivanje izvedenih zaključaka sa situacijom u italijanskom i srpskom jeziku.

Ključne reči: koncesivnost, argumentativna koncesivnost, francuski, italijanski, srpski

Sentov Ana

Dr Lazar Vrkatić Faculty of Law and Business Studies, Union University,
Serbia
ana.sentov@gmail.com

“THE PRESENCE OF UNION JACKS“: TRANSLATING BRITISH CULTURE-SPECIFIC ITEMS IN LITERARY TEXTS

The main goal of language studies at the university level is to create competent communicators; contemporary curricula thus include types of courses which aim to develop both linguistic and cultural competencies. Translation, especially literary translation, is one of the main ways of cross-cultural communication. Therefore, in their translation courses, students need to be made aware of cultural differences that may cause more problems for the translator than differences in language structure. The aim of this paper is to present the results of a study based on the translation (English to Serbian) of 4 excerpts from literary texts that contain such culture-specific items (CSIs). The study involved 45 fourth-year students of English attending the course titled Intercultural Communication and Translation at the Faculty of Law and Business Studies Dr Lazar Vrkatic. The students had to translate 20 CSIs from the 4 passages as part of their final test. This paper will focus on a subset of CSIs from 2 literary texts, which are both set against a markedly British cultural background. It was expected that the students, who have all had English as a subject throughout their primary and secondary education, would be most familiar with the CSIs related to British culture, as their school textbooks usually contain cultural sections which introduce British culture and customs. The translations were analysed in terms of different translation procedures used (Davies 2014). The results reveal to which degree the students have been able to recognize and successfully transfer the British-related CSIs into the target language.

Key words: translation, culture-specific items, cultural differences, British cultural background

Silaški Nadežda

University of Belgrade, Faculty of Economics, Serbia
nadezda@ekof.bg.ac.rs

Durović Tatjana

University of Belgrade, Faculty of Economics, Serbia
djurovic@ekof.bg.ac.rs

EXPLORING THE SCOPE AND POWER OF THE *MARRIAGE* METAPHOR IN MEDIA DISCOURSE

As an important aspect of media discourse, metaphors have become extremely important in Critical Metaphor Analysis (Charteris-Black, 2004, 2005, 2016; Goatly, 2007; Musolff, 2004, 2006, 2016) where both the ideological and rhetorical roles of metaphor have found its fuller interpretation. Within this theoretical framework, the paper looks at how metaphors employed in various types of media discourse exhibit their remarkable capacity to not only make complex phenomena more intelligible but also impart deeply embedded values. We specifically deal with the *MARRIAGE* metaphor illustrating, following Kövecses (2010), the scope of this metaphor, i.e. the range of target domains to which *MARRIAGE* as a source concept may apply, as well as how this metaphor may carry values and ideologies highly influenced by the discourse context in which it is used. To this end, we analyse and discuss a number of contexts and media discourses in English and Serbian in which the *MARRIAGE* metaphor is used, showing how these different discourses reflect complex systems of values and traditions, where the role of the *MARRIAGE* metaphor in helping to identify the implicit meanings of these systems is of the utmost importance.

Key words: *MARRIAGE* metaphor, Critical Metaphor Analysis, media discourse, ideology, English, Serbian

Симић Зоран

Институт за српски језик САНУ, Београд, Србија
zosim04@yahoo.com

СПЕЦИФИЧНОСТИ РАЗВОЈА СРПСКОГ ГОВОРА ПОЉАДИЈЕ У ИНОЈЕЗИЧНОЈ СРЕДИНИ

На основу дијалекатске грађе из пољадијских села Соколовац, Ланговет и Златица, прикупљене маја ове године у оквиру пројекта *Истраживање историје и културе Срба у Румунији*, биће дат преглед оних особености говора Срба у Пољадији (у румунском Банату) које указују на специфичности развоја овог говора, с обзиром на вишедеценијску изолованост од остатка српског органског идиома – смедеревско-вршачког говора југоисточног Баната уз државну границу с Румунијом. У оваквим околностима очекивана је снажнија интерференција с румунским језиком која резултира појавом различитих аналитичких / балканистичких црта познатих српским периферним говорима.

Циљ овог истраживања јесте утврђивање морфосинтаксичких иновационих појава које представљају органски развој и подржане су структуром инхерентном српском језику, али и оних других иновационих појава с листе морфосинтаксичких балканизма чија исцрпна анализа треба да покаже у ком обиму је њихов развој у овом говору убрзан имајући у виду инојезичко окружење.

Кључне речи: српски језик, дијалектологија, иновације, интерференција, морфосинтаксички балканизми, српски периферни говори, Пољадија

Sinadinović Danka

University of Belgrade, Faculty of Medicine, Serbia
dankas78@gmail.com

Mijomanović Stevan

University of Belgrade, Faculty of Medicine, Serbia
stevan.mijomanovic@gmail.com

Aleksić-Hajduković Irena

University of Belgrade, School of Dental Medicine, Serbia
irena.aleksic@stomf.bg.ac.rs

DEONTIC MODALITY AS AN INDICATOR OF ASYMMETRY IN DOCTOR-PATIENT COMMUNICATION

This paper explores the expression of power in medical encounters through analysing occurrences of deontic modality in the context of doctor-patient communication in internist surgeries in English and Serbian. Deontic modality is a type of event modality that encompasses the notions of *permission*, *prohibition*, and *exemption* emanating from an external source (Palmer, 2001; Trbojević, 2004). These notions are expressed via modal verbs, predicative adjectives, imperatives, and lexical verbs (Trbojević, 2004). The primary hypothesis of this research is that these expressions are indicators of power disparity in doctor-patient communication. Therefore, the instances of deontic modality are analysed through the prism of Critical Discourse Analysis (CDA) and Conversation Analysis (CA). For this purpose, the corpus comprises ten transcribed recordings of medical encounters in internal medicine (cardiology and pulmonology) – five in English and five in Serbian. The results of this research are expected to show differences between English and Serbian concerning expressions of deontic modality as indicators of asymmetry in this type of institutional communication. The implications of this contrastive analysis should contribute to the study of modality in both languages, particularly in Serbian, where it has been scarcely explored. Furthermore, the research should shed light on unequal power distribution in doctor-patient interaction and its realisation in two different linguistic and cultural environments.

Key words: conversation analysis, critical discourse analysis, institutional communication, medical encounter, modality

Stamenković Sladana

Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, Srbija
sladjana.stamenkovic@ff.uns.ac.rs

FREEDOM AND SILENCE IN *THE MARS ROOM* BY RACHEL KUSHNER AND *THE BODY ARTIST* BY DON DELILLO

Depicting the essential problems of an overpowered individual in the contemporary world, Rachel Kushner and Don DeLillo address a crucial question – that of freedom of choice and speech that an individual is entitled to – in their respective novels *The Mars Room* and *The Body Artist*. Both DeLillo and Kushner choose female protagonists who undergo some of the most crucial periods in their lives. They deal with the loss of a beloved one, either because of death or forced separation. Lauren and Romy are both silenced and isolated in these novels, yet their lack of voice exists in different contexts. Lauren chooses isolation and silence as a coping mechanism after a trauma, whereas Romy is forced into both by a judicial system that knows no true justice for the common person. Each dealing with trauma, they are representatives of the contemporary Everyman (or rather Everywoman) – an individual who is denied the right to choose or in any way affect their destiny. They are overpowered by the dominant forces typical for the postmodern society. Yet, both Kushner and DeLillo urge their protagonists to act against these forces and try to win their freedom. Romy does so quite literally, trying to escape prison, while Lauren chooses a more sublime tactic – she chooses art. Both of them choose action over words not necessarily because they have nothing to say, but rather because they lack appropriate words that could grasp their situations. The success (or lack thereof) of their actions serves as a testimony to the social circumstances of the 21st century and a critical commentary on the life of the individual in a postmodern society.

Key Words: *The Mars Room*, *The Body Artist*, freedom, silence, postmodern society

Станић Данијела С.

Институт за српски језик САНУ, Београд, Србија
daniijela.stanic@isj.sanu.ac.rs

ЕТНОЛИНГВИСТИЧКА АНАЛИЗА ЛЕКСЕМА И ИЗРАЗА ИЗ ОБЛАСТИ БАЈАЊА, ГАТАЊА И ВРАЧАЊА ИЗ УЖИЧКОГ КРАЈА

Лексику из области бајања, гатања и врачања ексцерпиратимо из Речника ужичког говора Ратомира Цвијетића. Лексику ћемо разврстати по семантичким категоријама и ближе дефинисати њене кључне појмове. Дефинисаћемо домене употребе басме, као стожерног симбола магијског мишљења. Басма, преношена сакралном обавезом у затвореном и одабраном кругу људи, чува у себи обележја митског архетипског прасвета и прајезика, који функционише на два нивоа употребе. Најпре, као знак повишене семиотичности, где се истиче његова прагматична употреба и својство текста поруче са магијским утицајем од пошиљаоца бајача на узрочника болести са демонским обележјима, и секундарно, басма као метајезик са естетском функцијом. Циљ нам је да прикажемо како лексика осветљава везу између врсте болести, узрока или узрочника болести и начина лечења магијским

поступком. Класификацију ћемо извршити и на временској равни, јер се на основу грађе уочавају два временска пресека: лексика и изрази из магијског пра-времена и лексика и изрази из новоисторијског времена са хришћанским обележјима. Даћемо етимолошки опис кључних лексема из ове области, јер су оне битне за формирање синонимског низа, као и за функционисање ланца пошиљалац→текст→прималац. На дефинисање стереотипних изрази применићемо когнитивистички приступ тумачења. Упоредићемо ексцерпирану лексику са репрезентативним речницима: Речником САНУ, Речником МС и Вуковим Српским рјечником.

Кључне речи: басма, бајање, етнолингвистика, семантика, етимологија.

Станковић Селена

Универзитет у Нишу, Филозофски факултет, Ниш, Србија
selena.stankovic@filfak.ni.ac.rs

Петровић Веселин

Институт за српски језик САНУ, Београд, Србија
veselinpetrovic@gmail.com

Станковић Станислав

Универзитет у Приштини, Филозофски факултет, Косовска Митровица, Србија
Институт за српски језик САНУ, Београд, Србија
stanislav.luznjak@gmail.com

**О ЈЕЗИЧКОМ ИДЕНТИТЕТУ ДОЊОПОЛОШКОГ ГОВОРА НА КОРПУСУ
ЈЕЗИКА ВРАТНИЧКЕ ЕНЦИКЛОПЕДИЈЕ**

У раду се представља искључиво лингвистички приступ у разматрању генетске припадности говора питоме предеоне целине Доњи Полог подно Шар-планине у данашњој Северној Македонији. Вођени подацима и тврдњама похрањеним у релевантним студијама А. Белића, М. Павловића и С. Томића из прве и Б. Видоеског из друге половине 20. века, али и класификацијом најјужнијих говора призренско-тимочке дијалекатске области П. Ивића (2001) и резултатима произишлим из анализе материјала прикупљеног приликом сопствених теренских истраживања, у овом случају аутори пак у потпуности искључују у делу српске дијалектолошке литературе из друге половине 20. века нарочити утицај политичко-идеолошког фактора у класификацији најјужнијих високобалканизованих говора српског језика. У анализи дијалекатских особина језика монографије Д. Синадиноског и С. Томоског: *Вратничка енциклопедија* (2019), која је написана на локалном, вратничком доњополошком говору, потврђују се у литератури одавно прецизиране најјужније границе призренско-тимочких идиома. Самим тим се и у овом раду посве основано указује на српски језички идентитет доњополошког говора, ситуираног у српско-македонском језичком пограничју.

Кључне речи: језички идентитет, дијалекатски континуум, призренско-тимочка дијалекатска област, доњополошки говор, *Вратничка енциклопедија*

Stanojević Veran

Univerzitet u Beogradu, Filološki fakultet, Srbija
veranva@gmail.com

O PROSPEKTIVNOM ZNAČENJU FRANCUSKOG PERIFRASTIČNOG FUTURA

U radu osporavamo Vetovu hipotezu po kojoj francuski perifraستيčni futur izražava prospektivnost (tj. stavlja komunikativni akcent na pretpočetnu fazu radnje) samo u tzv. neutralnim kontekstima, tj. u kontekstima u kojima nije upotrebljen neki adverbijalni izraz za vremensku lokalizaciju, dok bi u futuralnim kontekstima imao isključivo temporalno značenje budućnosti. Naime, iz ove hipoteze sledi da je prosti futur konkurentan perifraستيčnom isključivo u futuralnim kontekstima. Ukazaćemo na probleme sa kojima se suočava ovakav pristup perifraستيčnom futuru, a to su: 1. Mogućnost da se i u neutralnim kontekstima perifraستيčni futur interpretira temporalno, te se bez problema može zameniti prostim futurom i 2. Mogućnost da se i u futuralnim kontekstima perifraستيčni futur interpretira aspektualno, pa zamena prostim futurom nije prirodna. Polazeći od neorajhenbahovski koncipovanog pristupa značenju glagolskih vremena pokušaćemo da pokažemo da opozicija neutralni-futuralni kontekst u opisivanju značenja perifraستيčnog futura ima smisla samo ako se prospektivni aspekt ne tretira kao difolt opcija, nego kao značenje za čije se ispoljavanje moraju steći određeni uslovi, pri čemu tvrdimo da ti uslovi nisu *a priori* inkompatibilni sa futuralnim kontekstima.

Ključne reči: perifraستيčni futur, prosti futur, vreme, prospektivni aspekt, francuski jezik

Стефановић Марија

Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет, Србија
mstefanovic@ff.uns.ac.rs

КОНЦЕПТ БОЛЕСТ (РУС. БОЛЕЗНЬ) У РУСКОМ И СРПСКОМ ЈЕЗИКУ И ТРАДИЦИОНАЛНОЈ КУЛТУРИ

Когнитивносемантички опис садржине концепта **болест** добија се анализом значења лексема које улазе у номинативно поље концепта (рус. *болезнь, боль, больной*; срп. *болест, бол, болесник*) у једнојезичким речницима стандардног и народног језика, жаргона, синонима, као и у етимолошким речницима. Поређење ових података са резултатима раније извршених анализа садржаја концепта **здравље** показује сличну концептуализацију са супротним предзнаком (здрав је чврст, цео, пун животне снаге; болестан је клонуо, непотпун, немоћан). Међутим, за разлику од здравља, које се у обе културе сматра даром од више силе, болест и бол као њен најчешћи показатељ виде се као агресивни непријатељ (нпр. *болезнь побеждают, ликвидируют, элиминируют; болест треба победити, савладати, сузбити*; у руском *боль острая, колючая, гнетущая*; у српском *бол је оштар, кида*, или је *потмуо* итд.). Са друге стране, постојање лексема са кореном *бол-* (*болећивост* у српском и многозначног глагола *болеть* у руском језику, заједно са дијалектизмима типа *болький, болячо* представљених у речнику

Толковый словарь живого великорусского языка В. И. Даља) омогућује посматрање болести и као разлога за изазивање посебног емотивног односа према другима. Анализа пословица даје додатне податке о односу према болести и болесницима у обе наведене културе и омогућује добијање подробне слике болести која се у раду, у складу са поставкама когнитивне етнолингвистике, представља као фрагмент језичке слике света.

Кључне речи: концепт болест, језичка слика света, етнолингвистика, руски језик, српски језик

Stojanović Jovana

Univerzitet u Beogradu, Filološki fakultet, Srbija
sstojanovic.jovana@gmail.com

POJMOVNE METAFORE U USVAJANJU APSTRAKTNIH ZNAČENJA GLAGOLA SA PREFIKSOM *AUF*- U NEMAČKOM JEZIKU KAO L2

Cilj rada je ispitivanje opravdanosti primene teorije pojmovne metafore u obrađivanju apstraktnih značenja glagola sa prefiksom *auf*- u nastavi nemačkog jezika kao L2. Iako su prefiksni glagoli veoma frekventni i produktivni u savremenom nemačkom jeziku, primećujemo da učenici često imaju poteškoće u njihovom usvajanju. Prefiksne glagole obično doživljavaju kao nemotivisane, arbitrarne kombinacije bazičnog glagola i prefiksa (čemu doprinosi njihova vrlo razvijena polisemija) i ne pribegavaju analizi značenjskih komponenti. Polazimo od pretpostavke da osvetljavanje mehanizma metaforičkog prenosa u izvođenju apstraktnih značenja prefiksnih glagola nemačkog jezika može učenicima olakšati usvajanje ove klase glagola i smanjiti potrebu za memorisanjem bez uviđanja pravilnosti u javljanju prefiksa.

U prvom delu rada dajemo sažet prikaz razvoja kognitivne lingvistike kao reakcije na tradicionalni pristup jeziku, njene osnovne teorijske postavke, kao i primenu u oblasti usvajanja L2. Sa stanovišta teorije pojmovnih metafora u okviru kognitivne lingvistike, sledimo centralnu tezu o utemeljenosti metaforičke konceptualizacije u telesnom iskustvu (Lakoff & Johnson 1980, 1999; Lakoff 1987; Johnson 1987). U nastavku rada predstavljamo značenjsku mrežu prefiksa *auf*- u savremenom nemačkom jeziku, polazeći od izvornog domena – prostornog značenja. Na korpusu sačinjenom od glagola sa prefiksom *auf*- u opštem jednojezičnom rečniku savremenog nemačkog jezika „Duden – Deutsches Universalwörterbuch“ (2016) proveravamo tezu da su u osnovi njihovih apstraktnih značenja orijentacione pojmovne metafore koje se zasnivaju na slikovnoj shemi VERTIKALNOSTI. U završnom delu rada iznosimo predloge primene pojmovnih metafora u nastavnom procesu.

Кључне речи: kognitivna lingvistika, pojmovna metafora, glagoli sa prefiksom *auf*-, nastava nemačkog jezika kao L2

Stojanović Prelević Ivana Lj.

Univerzitet u Nišu, Filozofski fakultet, Srbija
ivanaprele@gmail.com

FILOZOFIJA POSLOVNE KOMUNIKACIJE-PRAGMATIČKI ASPEKT

Komuniciranje koje podrazumeva neku transakciju, materijalnu ili u obliku znanja, nazivamo poslovno komuniciranje. Savremenu poslovnu komunikaciju karakteriše upotreba novih tehnologija. Ipak, ona je zadržala i odlike tradicionalnog oblika poslovnog komuniciranja-poštovanje bontona i etike.

U radu se prikazuju sličnosti i razlike između tradicionalnog i savremenog modela komunikacije. Ističući prelazak sa *win-lose* modela komuniciranja na *win-win* model, autorka predočava sve veće pridavanje značaja etičkoj komunikaciji u poslovnoj sferi. U radu se objašnjava uloga etike u komunikaciji i pravi se analogija sa poslovnom komunikacijom, u svetlu pragmatičke teorije Pola Grajsa. Zaključak je da su poznavanje i poštovanje principa etičke komunikacije nužni ali ne i dovoljni uslovi uspešnog poslovnog komuniciranja.

Ključne reči: poslovna komunikacija, jezik, nove tehnologije, bonton, etika

Stojičić Vojkan

University of Belgrade, Faculty of Philology, Serbia
vojkans@hotmail.com

Lampropoulou Martha

University of Belgrade, Faculty of Philology, Serbia
marthalamp@gmail.com

ASSESSMENT AND FEEDBACK VIA THE IMPLEMENTATION OF INTERACTIVE SYSTEMS ON DIGITAL PLATFORMS: THE CASE OF MOODLE IN FOREIGN LANGUAGE LEARNING

The aim of this paper is to raise the awareness for the use of digital technologies in Humanities and, in particular, in Foreign Language Learning. The focus lies in the way Moodle can function as an efficient means of language assessment, feedback and students' self-assessment. Moodle is an open source learning system that has been endorsed by various educational approaches during the last decades. Based on the relevant literature and on various case studies (Brick & Holmes 2008; Marriott & Teoh 2012; Novković Cvetković & Stanojević 2018 to name a few), a brief overview of Computer Based Assessment (CBA) and Computer Based Feedback (CBF) is presented, and the strengths and the weaknesses or limitations of these practices are discussed. On the one hand, we attempt to specify the way a teacher could enhance assessment and feedback reaching to quality results, and on the other hand, the way a student can turn into a careful thinker, providing thoughtful and confident answers instead of lucky hunches. In addition to this, we are also interested in finding out whether the results from CBA are equally fruitful

when testing production (Writing and Speaking tasks) compared to testing comprehension (i.e. Listening tasks). Within this framework, we explore new developments on digital platforms such as the Certainty Based Marking (CBM). Last but not least, the paper provides useful remarks based on previous studies conducted on students at the Department of Modern Greek Studies at the University of Belgrade since it supports the implementation of digital technologies in teaching.

Key words: digital platforms, Moodle, assessment, feedback, self-assessment, language learning

Терзић Душица

Универзитет у Београду, Филолошки факултет, Србија
duterzic@gmail.com

АНАЛИЗА УСПЕШНОСТИ ПАРСЕРА *TALISMANE* НА НИВОУ СИНТАКСИЧКИХ ЕТИКЕТА У КОРПУСУ *PARCOJOUR*

У овој раду представљамо новински корпус *ParCoJour*. Овај корпус убраја се у ресурсе намењене рачунарској обради српскога језика. Означен је трима анотацијама: морфосинтаксичком анотацијом, лематизацијом и синтаксичком анотацијом. За означавање корпуса на сва три нивоа коришћени су системи надгледаног машинског учења увежбани на постојећем књижевном корпусу, *ParCoTrain-Synt*. У литератури је већ истакнуто да успешност синтаксичке анотације опада уколико се домени корпуса за учење и корпуса за евалуацију разликују. Експериментима је проверено да ли је то случај с парсером *Talismane* и корпусима *ParCoJour* и *ParCoTrain-Synt*. Показало се да перформансе парсера *Talismane* на глобалном нивоу опадају при промени домена. У овој раду разматрају се резултати парсирања на нивоу појединачних синтаксичких етикета, чиме би се идентификовале етикете које су у експериментима довеле до пада успешности на глобалном нивоу. Представљене су и потешкоће које су се јавиле при ручној исправци анотације новинских текстова и тиме је указано на неке њихове специфичности у односу на књижевне.

Кључне речи: рачунарска обрада језика, корпус, парсирање, синтаксичке етикете, адаптација домена, српски језик

Tica Dijana

University of Banja Luka, Faculty of Philology, BiH, Republic of Srpska
dijana.tica@flf.unibl.org

MATTHEW ARNOLD'S "THE FORSAKEN MERMAN": UPSETTING THE FOUNDATIONS OF VICTORIAN SOCIETY

Based on a Danish folk ballad, Matthew Arnold's dramatic monologue "The Forsaken Merman" (1849) tells a story of Margaret, a human woman, who, fearing that her soul will be damned because of her marriage to a merman, decides to abandon her sea home, desert her husband and children, and rejoin the human world on the most important Christian holiday, Easter. The poem focuses on her husband and children, who emerge from the sea and follow Margaret to land, hoping that by appealing to her feminine side they will manage to persuade her to change her mind. However, Margaret is firm in her decision to stay in the human world and save her soul, leaving the merman and their children to cope with her betrayal and abandonment.

The paper will examine the ways in which Arnold challenges the pillars of Victorian society: family, marriage, and religion. This will be accomplished by comparing the two conflicted worlds of the poem – the human world of everyday activities, represented by the white-walled town and the little grey church; and the merman's home, the mysterious and colourful world of sea-beasts. In addition, the paper will analyse the reversal of traditional gender roles and re-examine literary, cultural, and societal stereotypes and expectations. The paper will also attempt to find a connection between the main topics of this poem and Arnold's life and career of a poet and critic.

Key words: male, female, Victorian, religion, tradition

Тодић Санковић Бојана

Институт за српски језик САНУ, Србија
bojanatodic4@gmail.com, bojana.todic@isj.sanu.ac.rs

КОЛЕБЉИВОСТ ФОРМИ СА МОРФЕМОМ -ОВ- (-ЕВ-) И БЕЗ ЊЕ У МНОЖИНИ ДВОСЛОЖНИХ ИМЕНИЦА ПРВЕ ВРСТЕ

У раду се анализирају двосложне именице прве врсте које у множини имају двојак, конкурентне форме – дужу, са морфемом -ов- (-ев-), и краћу, без те морфеме. Анализа је заснована на описним речницима српског језика и на електронском корпусу, те допуњена анкетним подацима. Циљ рада је тројак: (1) да се на основу речничке обраде именица које чине предмет нашег рада – односно на основу констатовања или неконстатовања заступљености обеју форми, као и специфичне маркираности неке од њих – утврди оправданост датих решења, као и разлике међу обрадама у тим речницима; (2) да се на основу заступљености множинских облика датих именица у електронском корпусу утврди фреквенција сваког засебног облика, те да се, полазећи од односа између краћих и дужих форми, дате именице класификују; (3) најзад, да уз помоћ података које смо добили анкетом, узимајући у обзир само оне именице код којих је уједначена употреба облика

краће и дуже множине, дођемо до реалног стања код говорника српског језика. Дакле, општи циљ рада је да се дође до фактичког стања у савременом српском језику, односно да се дође до списка именица које у множини имају подједнако заступљене конкурентне облике множине, те да се оне оделе од оних код којих је једна форма везана за одређени домен употребе – пре свега, за књижевно-уметнички стил – или је временом изашла из (активне) језичке употребе.

Кључне речи: српски књижевни језик, двосложне именице прве врсте, морфема *-ов(-ев-)*, речници српског језика, електронски корпус

Topalov Jagoda

University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of English, Serbia
jagoda.topalov@gmail.com

**REVISITING SCHEMA THEORY – THE USE OF BACKGROUND KNOWLEDGE IN
EFL TEXTUAL PROCESSING**

Research into reading pedagogy has long emphasized the interaction between the reader's linguistic knowledge and their knowledge of the world in retrieving and constructing meaning from text. Previously acquired knowledge structures i.e. *schemata* facilitate both bottom-up and top-down processing of text and are critically important for successful comprehension. The aim of this paper is to determine whether English language reading proficiency and frequency of the exposure to English texts are significant predictors of EFL learners' activation of background knowledge and expectations about a text the readers develop before reading, when controlling for language proficiency. For this purpose, a total of 43 university students who took a course in English as a faculty requirement completed a reading comprehension test, after which they answered a questionnaire investigating their use of strategies related to making predictions and activating background knowledge. The participants were first divided into high- and low-proficiency groups based on their scores on the reading measure and then compared by means of a mixed between-within subjects analysis of covariance (ANCOVA). The results show that the students varied in their ability to make predictions and activate background knowledge depending on their reading proficiency, but not as a result of the amount of exposure to English texts, or of the interaction between these two factors. Students from a low-proficiency group activate schemata less frequently, which results in poor performance on the reading comprehension measure. The results further suggest that students do not transfer their general reading skills to academic reading tasks, which is one of the issues that could be addressed by means of appropriate methods of teaching reading.

Key words: schema theory, predicting, background knowledge, reading comprehension, EFL

Трифунјагић Даница

Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет, Србија
danica.trifunagic@gmail.com

СТРАТЕГИЈА СМЕХА У КЊИЗИ *MOLVANIA: A LAND UNTOUCHED BY MODERN DENTISTRY*

Рад се бави лажним туристичким водичем *Molvania: A Land Untouched by Modern Dentistry*, аутора Санта Силаура, Тома Глајснера и Роба Стича, која представља водич кроз Молванију, непостојећу земљу која је лоцирана у источној Европи. Књига се посматра из перспектива смеховног, као и стереотипа о Источној Европи. Рад разматра сет поступака који доводе до хуморног ефекта, потом како су у текст инкорпорирани стереотипи о Источној Европи, каква је била намера аутора и, што је важније, какве су последице оваквог хумора. Пажња се посвећује и рецепцији, те представи о Источној Европи која се формирала у XVIII веку и која, нешто измењена, траје до данас. Теоријска и методолошка полазишта рад налази, када је реч о питању хумора, најпре у Проповим *Проблемима комике и смеха*, те у имаголошкој и литератури која се бави појмом Источне Европе, пре свега у студијама Лерија Вулфа и Марије Тодорове.

Кључне речи: Молванија, имагологија, Источна Европа, туристички водич

Трнавац Радослава

Универзитет у Београду, Филолошки факултет, Србија
radoslava.trnavac@ff.uns.ac.rs, radoslava.trnavac@fil.bg.ac.rs

СИГНАЛИЗАЦИЈА ДИСКУРСИВНИХ ОДНОСА У ТЕКСТУ

Односи кохерентности могу да буду означени различитим сигнаlima. Сигнали могу да буду груписани у две категорије – дискурсивни маркери и други сигнали. Дискурсивни маркери су најчешћи сигнали у дискурсу. Други сигнали укључују референцијалне, семантичке, синтаксичке или графичке црте, али они нису довољно описани у литератури. У датом раду, фокус ће бити на оба типа сигнала, уз осврт на тип њихове сигнализације у тексту у српском и руском језику. Први део истраживања обезбеђује кратки пресек претходних студија на енглеском језику везаних за сигнализацију односа кохерентности који су означени дискурсивним маркерима. Посебна пажња се посвећује двома истраживачким областима – рачунарској лингвистици и психолингвистици, у којима се истражује сигнализација дискурсивним маркерима. Након тога, извршићемо преглед студија у којима је присуство многобројних сигнала коришћено за идентификацију постојања и за одређивање типа односа кохерентности уз непостојање дискурсивних маркера.

Ради детаљног описа сигнализације дискурсивних односа у тексту у оба језика спровешћемо експерименталну анализу на корпусу политичких, економских текстова и оних из области културе из архиве Политике онлајн на српском језику и онлајн издања новина *Сегодня.ру* на руском језику. Наш експеримент у оквиру анализе корпуса обухвата

следеће задатке: (1) anotaciju текстова на бази реторичке структуралне теорије, (2) испитивање сваке појединачне релације и (3) идентификацију сигнала који указују на појаву датих релација. Такође ћемо описати анализирани корпус, таксономију сигнала релација кохерентности, софтвер који је коришћен за задатак anotације, као и саму процедуру анализе. Резултат наше студије представља кохерентан систем сигнализација дискурсивних односа, по први пут презентован на материјалу српског и руског језика.

Кључне речи: сигнализација дискурсивних односа, дискурсивни маркери, други сигнали, српски језик, руски језик

Turković Sladan

Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Hrvatska
sturkovi@ffzg.hr

Papić Bogadi Valentina

Visoko gospodarsko učilište u Križevcima, Hrvatska
vpapic@vguk.hr

**NJEMAČKO-HRVATSKI JEZIČNI DODIRI - ADAPTACIJA I INTEGRACIJA
NJEMAČKIH POSUĐENICA AGRONOMSKE STRUKE U HRVATSKOME OD 1919.
DO 2019.**

Gradovi Križevci i Koprivnica i okolica pripadaju sjeverozapadnom dijelu Hrvatske u kojem poljoprivredna djelatnost predstavlja glavnu gospodarsku granu. U povijesnom se smislu radi o području koje je nekada pripadalo tzv. Vojnoj krajini, području koje je Habsburška Monarhija utemeljila u 16. stoljeću, gradeći fortifikacijske utvrde te stacionirajući svoju vojsku u svrhu obrane od prodora Osmanlija prema Zapadu. Većinu vojske činili su njemački vojnici pa je i zapovjedni jezik bio Njemački. S vremenom je njemački jezik na području Vojne krajine postao i jezikom uprave te javne komunikacije, a njegovo je poznavanje bilo neophodno za školovanje ili sudjelovanje u javnom životu.

Kao posljedica dugotrajnog njemačko-hrvatskog jezičnog, kulturnog i gospodarskog dodira na području Vojne krajine, njemački je jezik utjecao ne samo na opći leksik govornika s područja Vojne krajine, već je odigrao i važnu ulogu u oblikovanju stručnog leksika.

Težište ovog izlaganja jest prezentirati adaptaciju i integraciju njemačkog stručnog leksika iz područja agronomije u hrvatskom jeziku agronomske struke, u razdoblju od sto godina koje omeđuje stvaranje Kraljevine Jugoslavije i posljedično prestanak utjecaja njemačkoga jezika i kulture te razvoj strukovnog jezika u samostalnoj Hrvatskoj.

Istraživački korpus temelji se na stručnim leksemima iz znanstvene stručne literature s početka 20. i 21. stoljeća te leksemima koji su prikupljeni terenskim istraživanjem (intervju, ankete, introspekcija). Cilje je na temelju lingvističke obrade prikupljenih leksema analizirati i iz dijakronijske perspektive opisati integracijske i adaptacijske procese u stvaranju hrvatskog stručnog agronomskog leksika kojemu je prvotna i glavna podloga bio njemački izraz.

Ključne riječi: jezični dodir, njemački, hrvatski, stručni jezik, agronomija

Varga Mirna

Sveučilište u Osijeku, Filozofski fakultet, Hrvatska
mvarga@ffos.hr

Kovačević Predrag

Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, Srbija
pedjakovacevic90@gmail.com

Molnar Draženka

Sveučilište u Osijeku, Filozofski fakultet, Hrvatska
drazenka@ffos.hr

**ESTABLISHING THE CRITERIA FOR BUILDING COMPARABLE CORPORA IN
CROSS-CULTURAL RESEARCH ON GRADUATES' ACADEMIC WRITING**

Research on English-medium academic writing in non-Anglophone academic contexts has been increasingly important given that publishing in English, as a predominant language of scientific publication, has become a requirement for establishing and advancing scholars' career. A pressure to publish internationally may be especially challenging for non-Anglophone novice writers who not only need to have advanced English language competence but they also need to be skilled in native English academic writing conventions which may often depart from those of their native languages. The present paper aims to illustrate the first stage of a study on the strategies used for expressing authorial presence and attitude in graduates' theses by Croatian and Serbian novice writers as contrasted with those of their peers in native English settings. More specifically, it presents the initial level of the methodological framework of the study, which is broadly in line with the model for contrastive rhetoric research as proposed by Connor & Moreno (2005). Particular focus is placed on the challenges encountered in establishing the criteria for the compilation of the comparable corpora. The guidelines used in designing the current methodological framework may be adopted in similar cross-cultural research on written academic discourse.

Keywords: graduate academic writing, corpus, Serbian, Croatian, Anglophone

Васиљевић Анђела Д.

Универзитет у Београду, Филолошки факултет, Србија
andjela.vasiljevic.ue@gmail.com

**АРГУМЕНТАТИВНИ ФРАНЦУСКИ МАРКЕР *CERTES* И ЊЕГОВИ
ЕКВИВАЛЕНТИ У СРПСКОМ ЈЕЗИКУ**

У раду се спроводи контрастивна анализа француског асертивно-концесивног маркера *certes* и његових српских еквивалената. Полази се од дијахронијске еволуције значења, како би се уочили узроци промене његове аргументативне оријентације која је довела до појаве протопне концесивне конфигурације *certes P mais Q* у савременом француском

језику. Неки од циљева овог истраживања јесу испитивање условљености датог маркера одређеним контекстуалним факторима, те одређивање његовог надреченичног досега и различитих семантичко-прагматичких особености у зависности од типа секвенце у којој се јавља.

У практичном се делу рада спроводи квалитативна анализа примера ексцерпираних из познатих паралелних и једнојезичних корпуса француског и српског језика (ParCoLab, Frantext, Француско-српски корпус2012, СрпКор2013). Анализирани примери преузети су из текстова књижевноуметничког, новинарског, као и научног функционалног стила. Указује се на различите преводне могућности у српском језику, те испитују подударности њихових структура, са посебним освртом на комбинације полифункционалног маркера *certes* и српских кореспондената са другим концесивним маркерима (нпр. *sependant, pourtant, en revanche*). Коначно, разматра се да ли је дати дискурсни маркер сам по себи средство аргументативне стратегије или је то својство последица става говорног лица према полазној тврдњи, те присуства другог маркера концесивног значења у ближем или ширем контексту.

Кључне речи: дискурсни маркери, асертивност, концесивност, аргументација

Веселиновић Ивана

Универзитет у Београду, Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију,
Србија
ivibarlov@yahoo.com

Кашић Зорка

Универзитет у Београду, Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију,
Србија
zorkakasic@gmail.com

Ђорђевић Јелена П.

Универзитет у Београду, Факултет безбедности, Србија
jelenapdjordjevic@gmail.com

**ДА ЛИ УПОТРЕБА ИМЕНИЧКИХ ОДРЕДБИ ПРЕДСТАВЉА ПОЛНОЛЕКТ КОД
ИЗВОРНИХ ГОВОРНИКА СРПСКОГ ЈЕЗИКА?**

Приликом форензичке класификације говорника у задацима профилисања, често се јавља проблем одређивања пола, било да се ради о говорној или писаној продукцији. У оквиру форензичке лингвистике појавио се значајан број истраживања комуникативних модела који су типични за различите полове. Пошто је опсервацијом реалних случајева уочено да се жене и мушкарци разликују у употреби атрибута у оба вида продукције, извршено је пилот истраживање ове појаве.

Циљ истраживања био је да се анализом писане продукције утврди постојање разлике у употреби именичких одредби у формирању исказа код говорника различитог пола.

Прагматични циљ био је примена резултата наведене карактеристике полног комуникативног модела у форензичкој класификацији говорника.

Истраживањем је обухваћено 80 ученика старијих разреда основне школе (V, VI, VII, VIII разред), дакле, деца између 11 и 15 година, која се у развоју и употреби језика приближавају одраслим изворним говорницима српског језика.

Сви испитаници писали су по четири састава са унапред дефинисаним темама различитих жанрова: наратив, дескрипција, експозиција и аргументатив.

Прикупљени подаци обрађивани су помоћу статистичког пакета SAS 9.3 (SAS Institute Inc, 2002-2010), а избор метода зависио је од структуре и природе података, хомогености варијансе и нормалности расподеле. Поред квантитативне анализе, прикупљени материјал анализиран је и квалитативно. Резултати истраживања приказани су табеларно, а најзначајнији налази су и посебно дискутовани.

Показало се у овом пилот-истраживању да постоји статистичка значајност у разлици употребе именичких одредби у женском и мушком комуникативном моделу, односно да је ово једна од карактеристика полнолекта у писаној продукцији.

Кључне речи: полнолект, комуникативни модели, форензичка класификација говорника, именичке одредбе, изворни говорници српског језика

Весић Ђина

Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет, Србија
vesic_djina@hotmail.com

Лончар Растко

Гимназија „Јован Јовановић Змај“ Нови Сад, Србија
rastkoloncar93@gmail.com

СВЕТИСЛАВ СТЕФАНОВИЋ КАО УРЕДНИК СРПСКЕ КЊИЖЕВНЕ ЗАДРУГЕ

Идеја рада јесте да, анализом документарне, библиографске и књижевноисторијске грађе одговори на питање како је изгледала уређивачка политика у Српској књижевној задрузи под „комесарском“ управом, односно, уредништвом песника и преводиоца Светислава Стефановића, стрељаног по завршетку Другог светског рата.

Из данашње перспективе, Светислав Стефановић јесте, према ауторитетима у области књижевне историје српског модернизма (Гојко Тешић, Миливој Ненин) један од најзначајнијих стваралаца у оквирима модернистичке струје у нашој књижевности. Појавивши се с почетка 20. века, Стефановић је и данас најпознатији као преводилац Шекспировог стваралаштва, мада је његово дело дуго било у сенци његове сарадње, најпре у после рата приказаним Црњансковим *Идејама*, а потом и са комесарском управом за време окупације Краљевине Југославије у Другом светском рату.

Из документарне грађе објављене по завршетку рата, а након Стефановићеве смрти, очигледно је тенденциозно проскрибовање Стефановићевог имена и потпуно негирање његовог уређивачког рада, које је занимљиво сагледати са становишта модернистичке поетике и свеукупног Стефановићевог прегалаштва у контексту развијања књижевног

израза српске књижевности. Осим Гетеа и Шекспира, као двојице песника које је Стефановић уврстио у издавачки план, из докумената које је затекла комисија која је истраживала рад СКЗ-а под комесарском управом, може се прочитати какве је намере – изузев објављивања приповедака Момчила Настасијевића – Стефановић имао по питању објављивања српских књижевника, односно, какве су биле његове уређивачке намере у контексту поетике модернизације издаваштва СКЗ-а.

Кључне речи: комесарска управа, поетика, Светислав Стефановић, Српска књижевна задруга, уредништво

Весић Ђина

Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет, Србија
vesic_djina@hotmail.com

ЗНАЧАЈ КУЛТУРЕ СЕЋАЊА И ПАМЋЕЊА ЗА (СРПСКИ) НАЦИОНАЛНИ ИДЕНТИТЕТ

Култура сећања и памћења представља изузетно важну мултидисциплинарну област која се не може посматрати искључиво са једног аспекта. Двадесетих година двадесетог века, француски социолог, Морис Албаш, ову област из неуробиологије помера и у друге дисциплине.

Међутим, за кулминацију њеног развоја заслужна је, између осталог, мултидисциплинарна радна група „Археологија књижевне комуникације“ која је формирана почетком осамдесетих година двадесетог века, у Немачкој, као једна врста одговора постмодернистичком дискурсу који проблематизује могућност доласка до истине прошлости.

С тим у вези, циљ овог рада јесте сагледавање основних елемената значаја културе сећања и памћења за један колективни, пре свега, национални идентитет.

Детаљном анализом кључних облика памћења као и корелацијско-интеграцијским системом између одређених историјских догађаја и њиховог утицаја на колективна памћења, рад ће се бавити кључним узроцима такозване „експлозије сећања“ односно, „помаме за памћењем“ које су у великој мери утицале на формирање и утемељење одређених идентитета.

Као репрезентативни пример значаја културе сећања и памћења рад ће се бавити анализом одређених историјских околности двадесетог века које се тичу српског националног идентитета, са посебним освртом на дешавања током Другог светског рата, у вези са геноцидом чињеним над српским, јеврејским и ромским становништвом у Независној држави Хрватској.

Кључне речи: култура сећања и памћења, српски национални идентитет, постмодернистички дискурс, Други светски рат, „експлозије сећања“

Vidaković Mirna

Универзитет у Новом Саду, Економски факултет у Суботици, Србија
vidakovicm@ef.uns.ac.rs

STRUČNO USAVRŠAVANJE PROFESORA POSLOVNOG ENGLLESKOG JEZIKA – PERSPEKTIVA PROFESORA KOJI KURSEVE DRŽE POLAZNICIMA SA RADNIM ISKUSTVOM

Sa ekspanzijom kurseva poslovnog engleskog jezika u Srbiji javlja se potreba za sve većim brojem profesora koji poseduju nastavničke kompetencije koje im omogućavaju da uspešno odgovore specifičnim zahtevima nastave. Uočeno je da su potrebe ovih profesora u pogledu stručnog usavršavanja nedovoljno prepoznate kod nas i da je izostala adekvatna pedagoška podrška. Stoga se ovo istraživanje bavi stručnim usavršavanjem profesora poslovnog engleskog jezika, sa posebnim osvrtom na profesore koji kurseve drže polaznicima sa radnim iskustvom. U radu je dat prikaz njihovih stavova, iskustava i potreba u vezi sa stručnim usavršavanjem sa ciljem dobijanja konkretnih smernica za unapređenje ove oblasti. Istraživanje je obuhvatilo 30 ispitanika, a kao istraživački instrument korišten je anketni upitnik. Podaci su obrađeni kvantitativno i kvalitativno. Rezultati su interpretirani u okviru savremenih teorijskih postavki i istraživanja iz oblasti stranog jezika struke i stručnog usavršavanja. Analiza je pokazala da su profesori svesni značaja profesionalnog razvoja za svoju pedagošku praksu i da je njihova percepcija ovog procesa u skladu sa savremenim kretanjima u ovoj oblasti - stručno usavršavanje treba da bude sistematičan proces koji podrazumeva kontinuitet, refleksiju i saradnju. Profesori su iskazali visok stepen potrebe za razvojem znanja i veština u vezi sa predmetnom materijom, kurikularnih, komunikativnih i IKT kompetencija. Oni žele veću zastupljenost virtuelnog usavršavanja, te voditelje programa usavršavanja koji su stručni i temeljno upoznati sa nastavnim kontekstom u kom profesori rade. Značaj ovog istraživanja leži u njegovoj praktičnoj primeni, jer daje podatke koji su ključni za osmišljavanje efikasnog i relevantnog stručnog usavršavanja za profesore poslovnog engleskog jezika.

Кljučне речи: poslovni engleski jezik, profesor poslovnog engleskog jezika, stručno usavršavanje

Винуловић Љубица

Универзитет у Београду, Филозофски факултет,
Одељење за историју уметности, Србија
ljvinulovic91@gmail.com

МОТИВ МАЈЧИНСКОГ ЖАЛОВАЊА У КУЛТУРИ ПОЗНОГ СРЕДЊЕГ ВЕКА НА ПРИМЕРУ ДИПТИХА ТУГА ЗА МЛАДЕНЦЕМ: ОДНОС ТЕКСТА И СЛИКЕ

Тема овог излагања биће диптих Туга за младенцем који је десоптица Јелена Мрњавчевић након смрти сина Угљеше Мрњавчевића 1371. године послала на Свету Гору у манастир Хиландар. Диптих који је мали Угљеша добио приликом крштења од Серског митрополита Теодосија након његове смрти је са спољне стране обложен сребрним

плочицама на којима су урезани стихови поеме Туга за младенцем коју је саставила Јелена. Поема се ослања на литерарни жанр *θρήνος* (тренос), оплакивања преминулог који постоји још од античког доба али који се током средњег века посебно везује за Богородицу и њено оплакивање Христа након скидања са крста. Кроз своју поему Туга за младенцем Јелена као мајка изражава своју бол због губитка сина, „младенца“. Кроз поему и Богородичину представу на диптиху Јелена се уподобљава Богородици, постаје њен земаљски одраз док се Угљеша уподобљава малом Христу. Овај диптих енкалпион настао је као израз Јеленине приватне побожности, заветни дар Богородици која је била њена заштитница али и Христу којем упућује молитву зарад спасења душе сина. Тема ће преваходно бити посматрана са становишта иконографског и иконолошког метода, који су проширени методима студија визуелне културе и антропологије слике. Анализом текста поеме и слике, као и њиховим међусобним односом биће утврђено како је овај диптих функционисао као израз приватне побожности и вотивни дар за спасење душе малог Угљеше Мрњавчевића али и као вид изражавања мајчинског жаловања за сином.

Кључне речи: Туга за младенцем, диптих, поема, Јелена Мрњавчевић, мајчинско жаловање

Влашкалић Небојша

Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет, Србија
nebojsa.vlaskalic@ff.uns.ac.rs

МИТСКА СЛАГАЛИЦА: УКРШТЕНИ МИТОВИ У ДЕЛУ МЕДЕЈА КАЛИ ЛОРАНА ГОДЕА

Предмет овог рада јесте изучавање укрштених митова у позоришном комаду *Медеја Кали* (*Médée Kali*) савременог француског аутора Лорана Годеа (Laurent Gaudé).

По узору на књижевну митокритику Филипа Валтера (Philippe Walter), анализираћемо митеме, најмање наративне јединице битне за значење мита, које сачињавају *митску слагалицу* (*le puzzle mythique*) у делу *Медеја Кали*. Овај монолог из 2003. године, као јединствени пример укрштених митова у књижевном делу Лорана Годеа, нуди ново читање мита о Медеји, пре Колхиде, те после чедоморства.

Причајући непознату причу о Медеји, односно Медузи, рођеној у Индији у облику Хинду богиње Кали, Годе ствара амалгам многобројних митема (разарање, патња, бес, плес, декапитација), које повезују три митске личности и две митологије – грчку и индијску. Пишчева намера није да обнавља или адаптира добро познате митове, већ да – користећи њихове честице – сачини нови митолошки простор, сопствену имагинарну антику, у којој су могућа неочекивана укрштања митова у митску слагалицу.

Лоран Годе је романописац и драматург, пролифичан аутор чије стваралаштво већ оставља траг у најсавременијој француској књижевности. У Србији су засад преведена само два његова романа: *Смрт краља Цонгора* и *Сунце породице Скорта*, за који је добио Гонкурову награду 2004. године.

Кључне речи: мит, Медеја, митокритика, Лоран Годе, савремена француска књижевност.

Вујаклија Данка

Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет, Србија

dankaur@ff.uns.ac.rs

ИЗ ТИПОЛОГИЈЕ РЕЧЕНИЧНИХ СТРУКТУРА СА РЕЛАТИВНОМ КЛАУЗОМ

Предмет овог истраживања јесте синтаксичка структура реченица, односно *минималних текстова* са релативном *који*-клаузом у шумадијско-војвођанском дијалекту. Анализа је заснована на материјалу транскрибованих записа и звучне грађе са испитиваног подручја. Истраживање се спроводи са циљем да се утврди у каквим типовима синтаксичких структура се појављује релативна *који*-клауза, у оквиру којих врста, условно речено, зависних клауза се најчешће појављује и које врсте зависних клауза су јој најчешће подређене. На тај начин се жели пружити основа за типологију реченичних структура и минималних надреченичних структура, тзв. минималних текстова, у дијалекатском изразу, односно разговорном дискурсу, будући да је овој теми у нашој (и не само нашој) научној литератури посвећено мало пажње. Овим се уједно допуњују досадашња истраживања релативних реченица у шумадијско-војвођанском дијалекту. Анализи се приступа са синтаксичко-семантичког становишта, а по потреби спроводиће се и прозодијска (превасходно интонациона) анализа и примењивати и прагматички, типолошки и когнитивни приступ. У дијалекатском изразу очекују се лабавије и једноставније реченичне структуре, а овим истраживањем требало би да се укаже на основне типове и да се провери да ли неки типови релативних клауза као што су поједине тзв. слободне релативне клаузе (*корелативне* клаузе) показују у овом домену извесне особености, на шта новија синтаксичка истраживања српског језика генеративне теоријске оријентације скрећу пажњу.

Кључне речи: шумадијско-војвођански дијалекат, дијалекатска синтакса, синтакса разговорног језика, релативна реченица, синтаксичка структура.

Вукмировић Вукашин

Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет, Србија

vukasinukmirovic@gmail.com

ПОМЕН СРПСКЕ ВЛАСТЕЛЕ У ДЕЛУ ЦАРА ЈОВАНА VI КАНТАКУЗИНА

Бројна су дешавања на Балканском полуострву у XIV веку. Међусобни сукоби балканских држава замењени су борбом са надирућим османским освајачем. Нама су ови догађаји познати из великог броја извора који су нам остали да сведоче о овом времену, а један од најважнијих је *Историја* Јована VI Кантакузина, византијског цара и потоњег монаха. У њој су описана многа дешавања у којима је и сам Кантакузин био учесник и који се често сусретао са српском властелом. У овом раду ће бити анализирано његово виђење стања наших велможа, какав им је био положај у односу на српског владара, затим, које су титуле носили, који се властелини и због чега истичу на српском двору. Такође, биће речи

и о томе како византијски цар и писац Јован Кантакузин види њихово понашање у слободно време, као и како оцењује њихов карактер. Битна ствар о којој ће, потом бити речи, је да ли је постојао дворски савет који су чинили најближи властелини српског владара или је сваки скуп српских велможа сматран за сабор. У овом делу ученог цара, пажња ће се посветити и обичајима и понашању властеле, како према свом непосредном сизерену, тако и према васељенском аутократору, византијском цару. Метод који ће бити коришћен за израду овог рада је аналитички метод.

Кључне речи: властела, Јован VI Кантакузин, српске земље, Византија

Zobenica Nikolina

University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Serbia
nikolina@ff.uns.ac.rs

THE ARCHETYPAL SYMBOL OF THE WHITE SNAKE IN A GERMAN AND A CHINESE TALE

As various ethnological research findings show, world cultures and literatures are connected in time and space in plenty of ways. Tales originating in different parts of the world manifest similar motifs, symbols and images and therefore provide most significant evidence for the Jungian concept of the collective unconscious. In particular animals and colours common to most world cultures and rich with symbolism, reinforce his theory of archetypes and archetypal symbols. The aim of this paper is to explore the symbolic meaning of the white snake in a German fairy tale *The White Snake (Die weiße Schlange)* published in *Kinder- und Hausmärchen* (19th century) by the Brothers Grimm and a Chinese *Legend of the White Snake* published during Ming dynasty (14–17th century). The German tale tells a story of a young servant who eats flesh of a white snake in secrecy and thus gains the power of understanding the language of animals, which enables him to eventually marry a beautiful princess. The most common version of the Chinese fairy tale is a story following a female white snake spirit falling in love with a young man and marrying him without his knowing her true nature. Despite the striking differences, in both tales the white snake overcomes the gap between the human and animal world and it is connected to life challenges, knowledge, riches and love – universal themes not linked exclusively to any particular culture.

Key words: archetypal symbols, snake, symbolic interpretation, white colour, Jung

Звекић-Душановић Душанка

Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет, Србија
dusazd@ff.uns.ac.rs

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ И ПРОГРАМ ЗА СРПСКИ КАО СТРАНИ ЈЕЗИК НАМЕЊЕНИ УЧЕНИЦИМА МИГРАНТИМА – ХРОНОЛОГИЈА НАСТАНКА И ОПШТЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ

Република Србија још од школске 2013/14. године укључује децу мигранте и избеглице у основношколско образовање, што је један од видова испуњава њених обавеза у складу са међународним конвенцијама. Поред осталих активности које се у Србији предузимају како би се задовољиле потребе дугорочнијег боравака миграната у нашој земљи, значајну представља и она која се односи на обезбеђивање приступа квалитетном образовању, што подразумева и адекватан приступ настави српског језика. У овом раду се предочавају изазови који настају приликом укључивања ове деце у наш образовни систем, а фокус је на проблематици усвајања српског језика. Циљеви рада јесу да се представе принципи на основу којих су настали документи *Образовни стандарди за Српски као страни језик* и *Програм наставе и учења за Српски као страни језик*, да се изврши њихова структурна и квалитативна анализа, те да се укаже на основне смернице у реализацији наставе Српског као страног језика. У раду ће се приказати и концепција обука за примену *Плана и програма наставе и учења* и *Стандарда образовних постигнућа за Српски као страни језик*, намењених наставницима који су укључени у рад с мигрантима.

Кључне речи: мигранти, Србија, образовни систем, Српски као страни језик

Zvonar Karla

Neuroth

karlazvonar@gmail.com

Dobrić Arnalda

Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Hrvatska

adobrić@ffzg.hr

STANKE U GOVORU NA STRANOM JEZIKU

U ovom se radu raspravlja o stankama u francuskom kao stranom jeziku kod izvornih govornika hrvatskoga jezika. Uobičajena je podjela govornih stanki na glasne i bezglasne, a variraju u funkciji (stanke procesiranja, isticanja, leksičke stanke itd.). Cilj je istraživanja utvrditi kako govornici na različitim stupnjevima poznavanja stranog jezika ispunjavaju stanke te jesu li glasne stanke sličnije onima u materinskom ili stranom jeziku. Na temelju snimki spontanog govora i čitanog teksta osam osoba različitog stupnja poznavanja francuskog jezika uspoređene su stanke po svojoj funkciji ali i po načinu na koji su ispunjene. Materijal je snimljen u zvučno izoliranom studiju. Snimke su analizirane deskriptivno te akustičkom analizom. Snimke su uspoređene s govorom u sličnim kontekstima izvornih govornika. Rezultati za testnu skupinu pokazuju da je u

spontanom govoru velik udio stanke procesiranja. Nadalje, vidljivo je da se glasne stanke uglavnom ispunjavaju govornim materijalom sličnim onom u materinskom govoru na nižim stupnjevima poznavanja jezika dok je tendencija osoba s višim stupnjevima poznavanja stranog jezika da i na ovoj razini barem povremeno koriste strani govorni materijal. Ovakvi rezultati idu u prilog osnovnim postavkama verbotonalne metode i pokazuju potrebu za uvježbavanjem izgovora na većim govornim odsječcima kako bi se pravovremeno i uspješno usvojili ritam i intonacija govora na stranome jezika.

Ključne riječi: strani jezik, francuski jezik, stanke, verbotonalna metoda

UPUTSTVO ZA TEHNIČKU PRIPREMU RUKOPISA / INSTRUCTIONS TECHNIQUES / TEMPLATE

АУТОР/ AUTOR/ AUTHOR – КОАУТОР/ KOAUTOR/ CO-AUTHOR
(13pts, MALI VERZAL/SMALL CAPS)

НАСЛОВ РАДА/ NASLOV RADA / TITLE
(14pts, VELIKA SLOVA, MASNA/ ALL CAPS, BOLD)

Сажетак/ Sažetak / Abstract. Sažetak / Abstract. Sažetak / Abstract. Sažetak / Abstract. Sažetak / Abstract.
Sažetak / Abstract. Sažetak / Abstract. Sažetak / Abstract. Sažetak / Abstract. Sažetak / Abstract.

(DO 150 REČI /max 150 words)

Ključne reči / Keywords: najviše 5 / max 5 (10 pts)

1. УВОД/ UVOD / INTRODUCTION

2. НАСЛОВ ОДЕЉКА /NASLOV ODELJKA 1 /HEADING 1

2.1. *Наслов пододељка / Naslov pododeljka 1 / Subheading 1*

Текст/Tekst / Texte/ Текст/ Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte
Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst /

2.2. *Наслов пододељка/Naslov pododeljka 2 / Subheading 2*

Текст/Tekst / Texte/ Текст/ Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte
Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst /

3. НАСЛОВ ОДЕЉКА/NASLOV ODELJKA 2 /HEADING 2

3.1. *Наслов пододељка/ Naslov pododeljka 1 / Subheading 1*

Текст/Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst /
Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte

3.2. *Наслов пододељка / Naslov pododeljka 2 / Subheading 2*

Текст/Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst /
Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte

ЛИТЕРАТУРА / LITERATURA / REFERENCES (10 PTS, MALI VERZAL/SMALL CAPS)

Andrić, E. (2000). *Leksikologija i morfologija mađarskog jezika*. Novi Sad: Odsek za hungarologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Novom Sadu.

Bauer, L. (1983). *English Word-formation*. Cambridge: Cambridge University Press.

Blakemore, D. (2000). Indicators and procedures: *nevertheless* and *but*. *Journal of Linguistics* 36 (3), 463-486.

Ivić, Milka (1982). O nekim principima glagolske prefiksacije u slovenskim jezicima. *Južnoslovenski filolog*, XXXVIII. Beograd. (hip.)

Wilson, D., Sperber, D. (1988). Mood and the analysis of non-declaratives sentences. In: *Human agency: Language, duty and value* (J. Dancy, J. Moravcsik and C. Taylor, eds.). Stanford, CA: Stanford University Press, 77-101.

Wilson, D., Sperber, D. (1993). Linguistics form and relevance. *Lingua* 90, 1-25.

REČNICI / DICTIONARIES

RMS 1. РСМ1: *Речник српскога језика* (2007). Нови Сад: Матица српска.

RMS 6. РСМ6: *Речник српскохрватскога књижевног језика I–VI* (1967–1976). Нови Сад (– Загреб): Матица српска (– Матица хрватска).

RJA. PJA: *Rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika* (1880–1976). JAZU: Zagreb.

NASLOV / TITLE

Rezime / Summary

Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst /
/ Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst /
Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte Tekst / Texte

DO 300 REČI/ max 300 words

Ključne reči / Keywords: najviše 5 /maximum 5

Autor / Author

Afilijacija / Affiliation (Facult.,Univers., country)
email

Koautor / Co-author

Afilijacija / Affiliation (Facult.,Univers., country)
email

NOTA BENE!

ТИП СЛОВА / FONT: TIMES NEW ROMAN

ИМЕ АУТОРА / IME AUTORA/ AUTHOR'S NAME: 13 pts, SMALL CAPS

НАСЛОВ РАДА / NASLOV RADA / TITLE: 14 pts, bold, ALL CAPS

ТЕКСТ РАДА / TEKST RADA / TEXT: 11 pts

РАЗМАК /RAZMAK /SPACING: испред/ispred/before: 0, иза/iza/after: 0; размак између редова /razmak između redova/line spacing: 1/ single

РЕЗИМЕ НЕ МОЖЕ бити на истом језику на којем је и текст рада/**REZIME** (10 pts) **НЕ МОЖЕ** бити на истом језику на којем је и текст рада. / The **SUMMARY** (10 pts) **SHOULD NOT** be written in the same language as the paper.

ТЕКСТ РАДА МОЖЕ БИТИ НА СЛУЖБЕНИМ ЈЕЗИЦИМА БИВШЕ СФРЈ, НА FRANCUSKOM, ENGLISKOM, NEMAČKOM, ŠPANSKOM, ITALIJANSKOM, RUSKOM, MAĐARSKOM, SLOVAČKOM, RUSINSKOM ILI RUMUNSKOM JEZIKU. /

THE PAPER CAN BE WRITTEN IN ONE OF THE OFFICIAL LANGUAGES OF EX-YUGOSLAVIA, OR IN FRENCH, ENGLISH, GERMAN, SPANISH, ITALIAN, RUSSIAN, HUNGARIAN, SLOVAK, RUTHENIAN OR ROMANIAN.

NAJVIŠE 12 STRANA 12 СТРАНА! MAXIMUM 12 PAGES!

UČESNICI / PARTICIPANTS / PARTICIPANTS

Ајџановић Јелена	jelana.ajdzanovic@ff.uns.ac.rs
Aleksić-Hajduković Irena	irena.aleksic@stomf.bg.ac.rs
Andrić Edita	andrice@ff.uns.ac.rs
Babić Jelena	jelenababic@fil.bg.ac.rs
Bala Monika	moniballa@gmail.com
Balažić Bulc Tatjana	tatjana.balazicbulc@ff.uni-lj.si
Bandov Toni	tbandov@ffzg.hr
Barbi Maurizio	maurizio1973@yahoo.it
Belada Mirela	mirela84bg@yahoo.com
Bernardini Silvia	silvia.bernardini@unibo.it
Баровић Владимир	barovic@ff.uns.ac.rs
Безрукова Ивана	ivanamcancar@gmail.com
Biljetina Jelena	jelena.biljetina@gmail.com
Бодрич Радмила	radmila.bodric@gmail.com
Borljin Jelena	jborljin@yahoo.com
Бошњаковић Жарко	zarko.bosnjakovic@gmail.com
Buršić – Giudici Barbara	bbursic@unipu.hr
Ceković Nevena	n.cekovic@fil.bg.ac.rs
Ćirić Mladen	mladenciric84@gmail.com
Ćorković Mirjana	corkovic.mirjana@gmail.com
Crnogorac Branko	branko.crnogorac@flf.unibl.org
Ćurković Denona Katarina	kdenona@unizd.hr
Dan Mariana	danmar206@gmail.com
Dobrić Arnalda	adobrić@ffzg.hr
Докић Марија	marija.dokic7@gmail.com
Ђорђевић Јелена Р.	jelenapdjordjevic@gmail.com
Ђорђевић Јелена П.	jelenapdjordjevic@gmail.com
Дражић Јасмина	jasmine@ff.uns.ac.rs
Ђукић Маријана	Marijana.Bogdanovic@isj.sanu.ac.rs, marijanabogdanovic01@gmail.com
Ђурин Татјана	djurin.tatjana@ff.uns.ac.rs
Ђуровић Татјана	djurovic@ekof.bg.ac.rs
Drinovac Topalović Marijana	mdrinovac@veleknin.hr
Dučić Collette Sandra	ducicsan@gmail.com
Елаковић-Ненадовић Ана	aelakovic@yahoo.com
Фејса Михајло	fejsam@gmail.com

Ferraresi Adriano	adriano.ferraresi@unibo.it
Filipović Jelena	jelenafbgd@gmail.com
Filipović Kovačević Sonja	sonjafk20@gmail.com
Gemović Anđelka	andjelkagemovic@hotmail.com
Georgijev Ivana	ivana.georgijev@ff.uns.ac.rs
Glušac Tatjana	tatjana.glusac@gmail.com
Gordić Petković Vladislava	vladislava.gordic.petkovic@ff.uns.ac.rs
Громовић Милан Б.	milan.g@gmail.com
Gudurić Snežana	snezana.guduric@ff.uns.ac.rs
Гурмешевић Роза	rozagurmesevik@yahoo.com
Halas Popović Ana	ana.halas@ff.uns.ac.rs
Халупка-Решетар Сабина	halupka.resetar@ff.uns.ac.rs
Илић Нина	nina.ilic.ns@gmail.com
Ivanović Maја P.	majapivanovic@gmail.com
Jakovljević Bojana	bojana.jakovljevic@ff.uns.ac.rs
Јанковић Андријана	jankovicandrijana@yahoo.com
Janjatović Vera	janjatovicvera@gmail.com
Јањић Милан Н.	milannjanjic@gmail.com
Jerković Jelena	jemit@uns.ac.rs
Jošić-Milinović Milica	milica.josic-milinovic@flf.unibl.org
Jovanović Vladimir Ž.	vladimirz.jovanovic@filfk.ni.ac.rs
Kalaba Jovanka	jovanka.kalaba@kg.ac.rs
Kaličanin Milena	mkostic76@gmail.com
Кашић Зорка	zorkakasic@gmail.com
Kavgic Aleksandar	kavgic@ff.uns.ac.rs
Koković Dragan	profkokovic@gmail.com
Kolesar Marina	marinakolesar@gmail.com
Комароми Војана	bojanak@polj.uns.ac.rs
Kostadinovska Stojchevska Bisera	k_bisera@yahoo.com
Kovač Aniko	aniko.kovac@ff.uns.ac.rs
Kovačević Darko	dax1978@gmail.com, darko.kovacevic@etf.ues.rs.ba
Kovačević Ervin	ekovacevic@ius.edu.ba
Kovačević Predrag	pedjakovacevic90@gmail.com
Kovács Rácз Eleonóra	kreleonora @ff.uns.ac.rs
Ковачевић Зорица	zorica.kovacevic@fil.bg.ac.rs
Колај Ристановић Ирена	irena.sekerleme@gmail.com
Кријежи Мерима Х.	meri10krijezi@gmail.com
Кример Габоровић Сања	krimer.sanja@gmail.com
Крстић Ана	anakrsticka94@gmail.com

Kukić Tijana	tijana.kukic@filum.kg.ac.rs
Лалић-Крстин Гордана	gordana.lalic.krstin@ff.uns.ac.rs
Lamproulou Martha	marthalamp@gmail.com
Лазих Светлана	pedagogns@gmail.com
Lisičić Hedžić Almina	alminalisicichedzic@gmail.com
Лончар Растко	rastkoloncar93@gmail.com
Макишова Анна	makisova.anna@gmail.com
Mandić Ivković Ana	anamandic73@gmail.com
Manić-Matić Vanja	vanja.manic.matic@ff.uns.ac.rs
Maričić Mesarović Sanja	sanja.maricic.mesarovic@ff.uns.ac.rs
Марковић Александра	aleksandra.markovic@isj.sanu.ac.rs
Марковић Бранкица	brankicama@gmail.com
Marković Maja	majamarkovic@ff.uns.ac.rs
Матовић Мирјана	mirjanamtvc@gmail.com
Mejdanija Mirza	mejdanijam@yahoo.com
Mijomanović Stevan	stevan.mijomanovic@gmail.com
Milić Mira	mmilic@uns.ac.rs
Miličević Petrović Maja	m.milicevic@fil.bg.ac.rs
Milinović Dejan	dejan.milinovic@flf.unibl.org
Milosavljević Tanja (Filološki fakultet u Nici)	tanja.milosavljevic@gmail.com
Милосављевић Тања (Институт за српски језик САНУ)	tanja77nis@gmail.com
Милошевић Ивана	iv.milkic@hotmail.com
Molnar Draženka	drazenka@ffos.hr
Muhić Emir	emir.muhic@flf.unibl.org
Мутавцић Предраг Ј.	predrag.mutavdzic@fil.bg.ac.rs
Nemet Ferenc	ferencnemet@yahoo.co.uk
Novakov Predrag	predrag.novakov@ff.uns.ac.rs
Окано Канаме	okanovickaname@gmail.com
Огњановић Сања	sanjar_51@yahoo.com
Pancirov Cornelisse Željana	zpcornel@ffzg.hr
Panić Kavgić Olga	olgapk@ff.uns.ac.rs
Papić Bogadi Valentina	vpapic@vguk.hr
Papišta Žolt	zolt.papista@ff.uns.ac.rs
Пастор-Кичи Марија	manyi@ff.uns.ac.rs
Петровић Веселин	veselinpetrovic@gmail.com
Попов Симона	popov.simona@yahoo.com
Popović Diana	diana.popovic@ff.uns.ac.rs
Поповић Младен	themetabaron13@gmail.com
Popović Nataša	natasapopovic@ff.uns.ac.rs

Popović Virdjinija	popovic.virdjinija@ff.uns.ac.rs
Prčić Tvrtko	tvrtko.prcic@gmail.com
Puja-Badesku Marina	marinapb@ff.uns.ac.rs
Радан Михај Н.	mihai.radan@e-uvt.ro
Radić-Bojanić Biljana	radic.bojanic@ff.uns.ac.rs
Radosavljević Krsmanović Anica	anica.krsmanovic@filum.kg.ac.rs
Радовановић Драгана	draganailija@gmail.com
Radulović Milica	mlcradulovic2@gmail.com
Radusin-Bardić Nataša	natasa.radusin.bardic@ff.uns.ac.rs
Редли Јелена	redli@ff.uns.ac.rs
Ристић Биљана С.	biljana.ristic.247@gmail.com
Rombouts Maarten	mrombout@ffzg.hr
Савић Биљана	biljasa@eunet.rs
Савић Сандра	sandrasavic0302@gmail.com
Seder Ružica	seder@sbb.rs, ruzica.seder@ff.uns.ac.rs
Sentov Ана	ana.sentov@gmail.com
Silaški Nadežda	nadezda@ekof.bg.ac.rs
Симић Зоран	zosim04@yahoo.com
Sinadinović Danka	dankas78@gmail.com
Stamenković Slađana	sladjana.stamenkovic@ff.uns.ac.rs
Станић Данијела С.	danijela.stanic@isj.sanu.ac.rs
Станковић Селена	selena.stankovic@filfak.ni.ac.rs
Станковић Станислав	stanislav.luznjak@gmail.com
Stanojević Veran	veranva@gmail.com
Стефановић Марија	mstefanovic@ff.uns.ac.rs
Stojanović Jovana	sstojanovic.jovana@gmail.com
Stojanović Prelević Ivana Lj.	ivanaprele@gmail.com
Stojičić Vojkan	vojkans@hotmail.com
Терзић Душица	duterzic@gmail.com
Тика Дијана	dijana.tica@flf.unibl.org
Тодић Санковић Бојана	bojanatodic4@gmail.com, bojana.todic@isj.sanu.ac.rs
Topalov Jagoda	jagoda.topalov@gmail.com
Trajlović-Kondan Minerva	minervatra@yahoo.com
Трифунјагић Даница	danica.trifunjagic@gmail.com
Трнавац Радослава	radoslava.trnavac@ff.uns.ac.rs, radoslava.trnavac@fil.bg.ac.rs
Turković Slađan	sturkovi@ffzg.hr
Ускату Миљана-Радмила	miliana.uscatu@e-uvt.ro
Varga Mirna	mvarga@ffos.hr
Васиљевић Анђела Д.	andjela.vasiljevic.ue@gmail.com

Веселиновић Ивана	ivibarlov@yahoo.com
Весић Ђина	vesic_djina@hotmail.com
Vidaković Mirna	vidakovicm@ef.uns.ac.rs
Винуловић Љубица	ljvinulovic91@gmail.com
Vlahović Ljubica	ljubica.vlahovic@ff.uns.ac.rs
Влашкалић Небојша	nebojsa.vlaskalic@ff.uns.ac.rs
Вујаклија Данка	dankaur@ff.uns.ac.rs
Вукмировић Вукашин	vukasinvukmirovic@gmail.com
Zobenica Nikolina	nikolina@ff.uns.ac.rs
Звекић-Душановић Душанка	dusazd@ff.uns.ac.rs
Zvonar Karla	karlazvonar@gmail.com

A series of 18 horizontal lines spaced evenly down the page, providing a template for writing.

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

811.1(048.3)

811.163.41(048.3)

821.09(048.3)

008(048.3)

JEZICI i kulture u vremenu i prostoru 9 : 16. novembar 2019, Novi Sad : sažeci
= Langues et cultures dans le temps et dans l'espace 9 : 16 novembre 2019, Novi Sad :
abstracts = Languages and cultures in time and space 9 : November 16, 2019, Novi
Sad : abstracts / [urednici Snežana Gudurić, Slađana Stamenković, Jovana Petrović]. -
Novi Sad : Filozofski fakultet, Pedagoško društvo Vojvodine, 2019 (Budisava :
Krimel). - 110 str; 28 cm

Tekst na više jezika. - Tekst ćir. i lat. - Tiraž 150.

ISBN 978-86-6065-553-2

1. Конференција Језици и културе у времену и простору (9 ; 2019 ; Нови Сад)
а) Европски језици - Апстракти б) Српски језик - Европски језици - Упоредна
анализа - Апстракти с) Европска књижевност - Апстракти д) Култура -
Апстракти

COBISS.SR-ID **331592967**